

Impresiile unui Toma-Didymus drumeț pe Camino Portughez (Varianta combinată)

Jurnal de călătorie

04 august – 21 august 2026

Prefață

Iată că am ajuns la un Camino jubiliar, al 10-lea traseu pe care îl parcurg. Nu am putut fi oprit nici de pandemie, de nimic, căci un pelerin adevărat, un pelerin devotat Camino nu poate fi oprit.

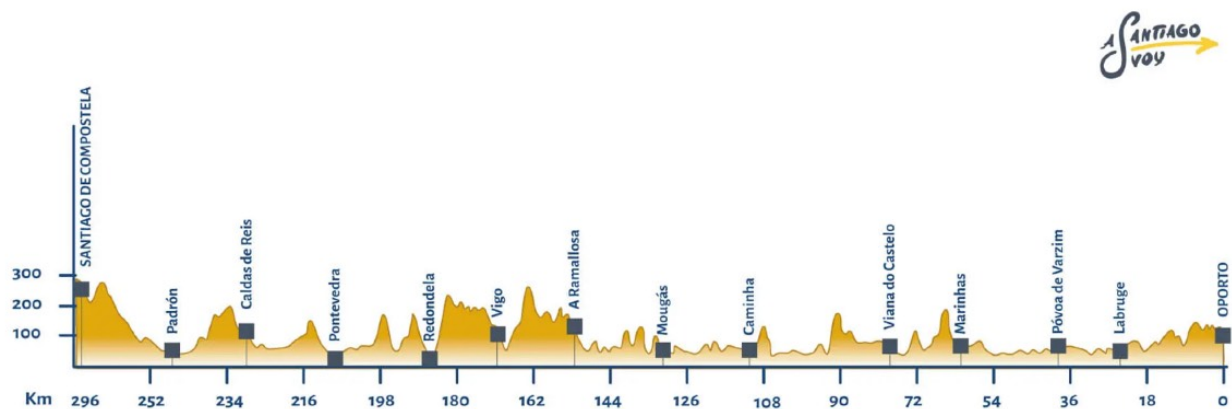
Cum toate traseele Camino au fost parcurse în cele 9 drumeții anterioare, pentru Camino jubiliar am ales Camino Portughez combinat, adică voi pleca de la Porto pe traseul de coastă, iar la Vila Praia de Ancora o voi lua pe albia râului Minho în amonte, până la Valença, după care voi continua pe Camino Portughez central.

Va fi un traseu excepțional, deoarece îmi v-a aduce aminte de anii 2023 și 2018. A fost o experiență de ne uitat, fiecare din aceste trasee fiind extraordinare trăiri.

Traseul pornește din Porto și merge de-a lungul țărmului Atlanticului, un drum superb pe care melodia valurilor și mirosul de alge proaspete te transpune într-o lume de vis.

Apoi, conduși de albia râului Minho ajungem să ne intersectăm cu Camino Portughez central, altă lume, plină de suspans și bucurie interioară.

Trecerea pe podul dintre Valenca și Tui, este o adevărată minune. La mijlocul podului e trasată o dungă. Aceasta reprezintă granița dintre Portugalia și Spania. Un pas și treci dintr-o țară în alta.

Din punct de vedere al dificultății traseului, nu ar trebui să ridice probleme, nu ca cel de anul trecut, Camino Invierno, care a fost un test de duranță pentru noi.

Așa că, Buen Camino ...

04 august 2026

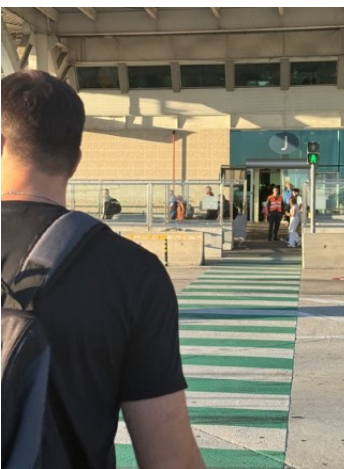
Gata de plecare

Iată-ne la Porto

Așteptăm ca semaforul să se facă verde

Gata, am trecut

Gata de drum, gata de a ataca Camino jubileu, al 10-lea traseu parcurs în cei 10 ani de când am descoperit Camino. Așa cum o spun mereu, Camino e un "DROG", care după primul Camino devine dependent de această unică experiență de viață.

Avionul are o întârziere de 1,20 ore, așa că avem parte de un relativ bun început. Această întârziere ne face ca să ratăm din nou vizitarea Catedralei din Porto.

După un zbor de 3,40 ore aterizăm la Porto. Șoferul care trebuia să ne ducă la primul nostru loc de cazare, nu e, cu toate că prin înțelegere cu firma de transport, acesta trebuia să urmărească aterizarea, asta cu toate că ne trimesese un sms că ne așteaptă la aeroport. Îl sun și în 3 minute apare. E clar că nu e un taxi obișnuit.

Interessant e faptul că aeroportul e dotat cu semafoare pentru a dirija pasagerii în drumul lor spre ieșire. Curios, semafoarele chiar funcționează.

În 28 de minute ajungem la destinație, prima noastră cazare de pe acest Camino jubiliar.

La recepție ne primește o doamnă cam ciudată, la prima vedere, doamnă care ne ia în primire fără un deosebit interes.

La întrebarea mea unde să lăsăm rucsacii mari a doua zi pentru a fi luați de firma de transport pentru bagajele pelerinilor, această doamnă ridică din umeri și ne trimite la un loc misterios unde am putea lăsa rucsacii. Și ca să fie mai clară, în concepția ei, ne indică un traseu destul de întortocheat și pentru un localnic. După un timp ne dăm seama că doamna de la recepție nu știe ce vorbește. Carmen se inervează și foarte puțin a lipsit să nu o ia la bătaie. După parcurgerea a 1/3 din itinerariul sugerat de doamna de la recepție, realizăm că ce ne-a indicat persoana cu pricina e o glumă de prost gust, așa că decidem să ne întoarcem.

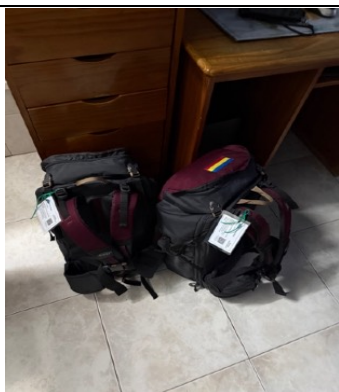
Norocul nostru a fost că la recepție era acum altă doamnă, o femeie cu capul pe umeri. Emilia, căci așa o cheamă pe actuala recepționeră, ne spune să lăsăm a doua zi rucsacii mari la recepție cu un bilet către firma de transport.

Se liniștesc lucrurile legat de soarta bagajelor, așa că urcăm în cameră, o cameră modestă, și în timp ce eu consemnez prima zi pe Camino în jurnal, Carmen pregătește bagajul pentru a doua zi.

Pentru o mai sigură abordare corectă a transportului rucsacilor, trimit un email firmei de transport prin care îi informam că bagajele noastre se găsesc la recepție.

Acum că toate s-au rezolvat ne culcăm liniștiți, gata să luăm în piept mâine Camino.

Noapte bună

Bagajele gata de a fi preluate

Noi cu Emilia

Gata de plecare

Am ajuns în fața Catedralei închisă

Primul selfie pe al 10-lea Camino

05 august 2026

A fost o noapte grea. Cu gândul la bagaje, aproape nu am închis ochii.

De dimineață lăsăm rucsacii la recepție și intrăm în traseul propriuzis. Facem deci primii pași pe Camino jubiliar. Ca de obicei, facem poza de plecare dar și poza cu Emilia, cea care ne-a ajutat să descifrăm "enigma" predării bagajelor către firma de curierariat.

E răcoare, dar e plăcut. Ne îndreptăm voioși către sediul Oficiului Pelerinilor, dar spre surprinderea mea acesta e închis, cum de altfel e închisă și Catedrala. Se pare că nici de data asta nu reușim să o vizităm.

Dar mai întâi, haideți să ne familiarizăm cu istoria atât de bogată a orașului Porto.

Porto, anterior numit Cale, a fost un mic cătun celtic situat la gura de vărsare a râului Duero. Când romanii au construit aici un port, „Portus Cale”, acesta nu numai că a dat numele orașului Porto de astăzi, ci și națiunii Portugalia.

Porto este al doilea oraș ca mărime din Portugalia, după Lisabona, iar numele „Porto” însuși a influențat numele țării, „Portugalia”.

În 456, a fost invadat de Teodoric al II-lea, regele vizigoților, și a rămas sub puterea lor până în 716, când a căzut sub invazia mauro-musulmană.

Alfonso al III-lea al Asturiei a luptat împotriva musulmanilor și a cucerit Portus Cale în 868. În anii următori, Portugalia a apărut ca entitate politică.

În 1096, regele Alfonso al VI-lea al Castiliei și-a căsătorit fiica, Teresa de León, cu Henric de Burgundia și, ca zestre, i-a dat lui Henric comitatul Portugaliei, Porto fiind capitala comitatului la acea vreme.

Afonso Enríquez, fiul lui Henric de Burgundia și al Terezei de León, l-a învins pe regele Leónului în 1139 și a stabilit un nou regat din partea de sud a Regatului Galiției. Aceasta fiind de fapt baza independenței Portugaliei.

Cinci ani mai târziu, în 1143, Afonso Enríquez a fost recunoscut drept primul rege al Portugaliei de către regele Alfonso al VII-lea de León.

În 1383, orașul Porto a sprijinit revolta Marelui Maestru al Ordinului de Avis, viitorul rege Ioan I al Portugaliei, împotriva castilienilor care asediau Lisabona.

Ioan I al Portugaliei a fost proclamat rege în 1387 și doi ani mai târziu s-a căsătorit cu Philippa de Lancaster, nepoata lui Henric al

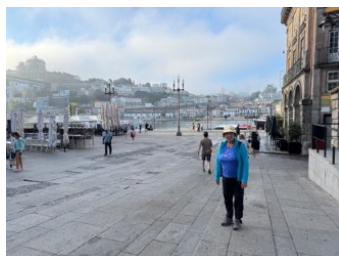
Drumul spre noul sediu al Oficiului

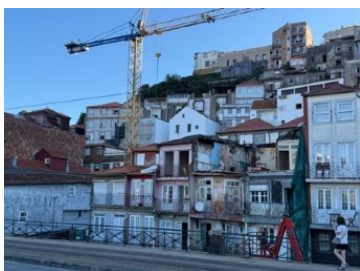
Și acum intrăm pe traseu

Nu suntem singuri

Porto văzut de pe malul râului Duero

Arhitectură specifică orașului Porto

III-lea al Angliei. După căsătoria lor, ambele țări au semnat Tratatul de la Windsor, cea mai veche alianță militară dintre două țări. Regele și Regina au avut mai mulți copii, inclusiv Henric Navigatorul în 1394.

Prințul Henric a devenit o figură importantă în timpul Imperiului Portughez și a condus Epoca Descoperirilor, călătorind în Africa de Vest. Portugalia a devenit încet un centru comercial influent, iar porturile sale, inclusiv Porto, au crescut substanțial. Șantierul naval renumit al orașului a fabricat navele folosite de Henric Navigatorul pentru călătoriile sale de explorare.

Din 1415, cetățenii din Porto sunt cunoscuți sub numele de „tripeiros”, care înseamnă literalmente mâncători de tripe, deoarece cele mai bune părți ale animalelor erau date marinarilor care navigau pentru a cuceri Ceuta în Africa de Nord, iar locuitorii orașului rămâneau cu resturile.

Timp de 60 de ani, din 1580 până în 1640, istoria orașului Porto și a întregii Portugalii a fost unită cu cea a Spaniei pentru a forma cel mai mare imperiu cunoscut vreodată.

Porto și majoritatea celorlalte orașe importante din Portugalia s-au opus acestei uniuni, iar în 1640, Porto a susținut revolta de la Lisabona care avea să rupă în cele din urmă unirea Peninsulei.

Cu toate acestea, Porto a beneficiat de domnia habsburgică și a crescut atât în dimensiune, cât și în statură. Aceasta a dat naștere Epocii de Aur a orașului Porto în secolul al XVIII-lea.

În 1756, Porto s-a revoltat împotriva lui Sebastião José de Carvalho e Melo, primul marchiz de Pombal, care dorea să creeze un monopol britanic asupra vinurilor de Porto.

În timpul invaziei napoleoniene, spaniolii au ocupat Porto în 1807. Doi ani mai târziu, în 1809, acesta a fost recuperat de generalul Soult pentru francezi.

În secolul al XVIII-lea, epoca de aur a orașului Porto, orașul a suferit o schimbare colosală, umplându-se cu frumoase clădiri neoclasice și baroce. Motorul boom-ului economic s-a datorat dezvoltării industriei asociate cu celebrele sale vinuri.

Porto a devenit un oraș recunoscut pentru lupta sa pentru drepturile civile, iar în secolul al XIX-lea, scriitori și poeți importanți au locuit în oraș.

În 1820, o Revoluție Liberală a început în Porto, cerând o monarhie constituțională în Portugalia. După ce Miguel al Portugaliei a preluat tronul, Porto s-a revoltat împotriva domniei sale absolutiste și a fost supus unui asediu de optsprezece luni din partea armatei regelui în 1832.

Porto a fost victorios, iar regele Miguel a abdicat datorită numeroaselor sacrificii ale locuitorilor, care au luptat eroic pentru a apăra Carta Constituțională.

Micul dejun la Terasa noastră ...

... și clasicul tramvai

Eu cu Mario, un pescar simpatic

Blocul care acum 3 ani era în construcție

Observatorul pentru păsări

Leixões, unul dintre principalele porturi maritime ale țării, a fost construit în 1890. Acest lucru a propulsat creșterea economică a orașului și, la începutul secolului al XX-lea, odată cu crearea Republicii în 1910, orașul a suferit numeroase schimbări pozitive. Un exemplu al dezvoltării urbane din această perioadă este faimoasa Avenida de los Aliados a orașului.

În 1919, o încercare de independență față de Lisabona, realizată de Paiva Couceiros, a transformat Porto, provizoriu, în capitala nordului Portugaliei. Reacția republicană imediată a pus capăt revoltei.

În timpul dictaturii Salazar, care a durat până la Revoluția Garoafelor din 1974, infrastructura a fost mult îmbunătățită, construcția Podului Arrábida în 1963 fiind remarcabilă în Porto.

În 2001, Porto a fost numit, împreună cu Rotterdam, capitala culturală a Europei și, în onoarea evenimentului, impresionantul auditoriu „Casa da Música” a fost construit în Boavista, un simbol al acestei capitale.

Astăzi, Porto, din punct de vedere economic, este în urma Lisabonei, deși își menține încă reputația.

După cum se poate observa, orașul Porto este un oraș cu o istorie bogată, dar totodată și un oraș minunat atât arhitectonic cât mai ales turistic. Gara orașului e un adevărat simbol al unei arhitectonici ce îți amintește de bogata lui istorie medievală.

Dar să ne întoarcem la scopul pentru care ne găsim aici. În jurul nostru s-au strâns suficient de mulți pelerini care, ca și noi căutăm Oficiul Pelerinilor, asta pentru a beneficia de prima ștampilă pe Credențialul nostru, ștampilă care să ateste locul de unde am pornit pe Camino.

”Ghinion” cum ar spune sasu, ușile sediului unde știam că a funcționat oficiul rămân închise. E ora deja 9,07 și nu mai putem aștepta. O inscripție ne atrage atenția. Teoretic ar fi drumul către noul sediu al Oficiului. Nu avem ce face, așa că urmăm indicațiile anunțului. Coborâm pe niște străduțe înguste și foarte ”necomfortabile” mersului și dăm de sediul Oficiului Pelerinilor. Punem prima ștampilă pe Credențial și o luăm la pas, nu înainte de a asculta o informație prețioasă din partea celui de la Oficiu: Podul de la Matosinhos s-a prăbușit, dar oficialitățile au pus la dispoziția celor care foloseau podul, un autobuz gratis. Frumos din partea lor.

Coborâm pe malul râului Duro, și intrăm pe traseul deja cunoscut. Vreme frumoasă, peisaj de neuitat. Drumul ne e cunoscut, cum cunoscut ne e și faptul că pe mal întâlnim mulți pescari amatori.

Așa că îl întâlnim pe Mario, un bătrânel simpatic ce ședea tolănit pe un șezlong, urmărind undița pe care o aruncase în râu. Nu undița o aruncase, ci doar cârligul undiței. În plasa de lângă el nu se vedea nici-un pește, semn că ziua de astăzi nu îi prea adusese noroc. Intrăm în vorbă și ne împrietenim repede aflând că suntem români.

Și iată iubiții mei palmieri

S-a făcut cald, așa că ajustăm ținuta

Institutul pentru salvarea naufragiaților

Monumentul Raul Brando

În drumul nostru întâlnim și îngeri

Facem poza de rigoare și ne despărțim. Ajungem la terasa noastră, noastră în sensul că de fiecare dată când mai trecusem pe aici, ne opriseam să mâncăm un croisant și să bem o "americană", lucru pe care îl facem și azi. Ceoisantul și cafeaua sunt la fel de bune ca și dățile anterioare, iar tramvaiul de epocă ce circulă pe o singură șină, ne salută "bucuros să ne revadă".

Ajungem la "Observatorul de păsări", păsări marine. Un adevărat spectacol și sunt "recompensat" cu un grup de palmieri, care îmi crează o stare de infinit, o stare în care mă simt ca o reîntâlnire cu niște prieteni dragi.

Mirosul algelor proaspete și briza oceanului ne atrage atenția că e momentul să ne continuăm drumul. Trecem pe lângă un bloc care în urmă cu 3 ani era în construcție, acum e populat, asta după balcoanele pline de flori.

Trecem pe lângă un pod peste Douro, pod în construcție, un adevărat monstru arhitectonic. Este început de pe ambele maluri simultan și mai sunt cam 100 m până să se unească.

Înaintăm fascinați de simfonia valurilor și ajungem la Institutul Portughez pentru Salvare, clădire pe care bineînțeles că nu o putem ocoli.

Institutul Portughez pentru Salvare a fost fondat în 1892, iar de atunci au avut loc mai multe schimbări, dar Institutul pentru Salvare a rămas sub Guvernul Portughez, fiind în prezent atașat Autorității Maritime Portugheze.

În Portugalia, salvamarul este considerat o activitate profesională și este reglementată de Institutul Portughez pentru Salvare, care, conform legislației portugheze, are responsabilitatea de a:

- Certifica Salvatorii pentru a îndeplini sarcini de salvamar în Portugalia;
- Certifica academiile de salvamar (care asigură instruirea salvatorilor);
- Certifica asociațiile de salvamar (care asigură plasarea și coordonarea salvatorilor);
- Certifica magazinele care vând materiale și echipamente de salvamar în Portugalia;
- Reglementează toate echipamentele, materialele și uniformele utilizate de salvamar în Portugalia;

Pe lângă principalele sale responsabilități, enumerate mai sus, Institutul Portughez pentru Salvatori are, de asemenea, un rol foarte important în educarea și conștientizarea publicului cu privire la pericolele prezente pe plaje sau piscine și cooperează adesea cu companii private pentru a crește gradul de conștientizare a publicului cu privire la aceste subiecte.

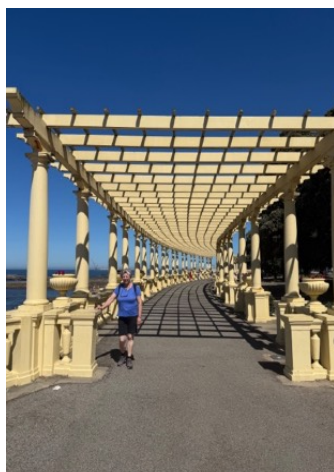
Institutul Portughez pentru Salvare are, de asemenea, responsabilități în ceea ce privește salvarea pe mare în Portugalia, prin reglementarea funcționării a 25 de stații de bărci de salvare, răspândite în toată țara.

Farul din Matosinhos

Noi pe țărmul Atlanticului ...

Matosinhos oraș de vis

Zonă de recreere și meditație

Și natura e specială aici

Acum că știm ce rol are institutul, liniștiți o luăm la pas căci până la Leica de Palmeira mai avem ceva de mers.

Drumul merge pe malul Atlanticului, lăsând în stânga plaje minunate pline de doritori de a încerca apele oceanului și bronzul pe care, gratuit, îl oferă soarele.

Și așa ajungem la Fortul São Francisco Xavier do Queijo. Fortul este acum în ruine, și datează de la mijlocul secolului al XVII-lea, acesta servind drept fundație pentru o mică fortificație maritimă, ridicată pe cheltuiala Consiliului Local Porto în timpul Războiului de Restaurație Portughez (1640–1668), cu un proiect al inginerului militar francez Miguel de l'École, iar lucrările au fost conduse de Fernando César de Carvalhais Negreiros (căpitanul Marinei Regale). În ceea ce privește periodizarea sa și motivele construcției sale, se observă că anul exact în care a fost fondat acest Castel São Francisco Xavier este necunoscut; Se presupune că a fost în jurul anilor 1661 sau 1662, când coastele portugheze erau amenințate de armada galiciană (Henrique Duarte de Sousa e Reis. Note pentru istoria guvernului militar din Porto până în secolul al XIX-lea.)

Aceste date apar, prima dată, într-un document care definește locația aleasă pentru construirea fortului, iar a doua, într-o scrisoare oficială al cărei text ne permite să deducem că, la acea vreme, lucrările sale erau deja bine avansate.

La începutul secolului al XVIII-lea, practic în 1717, Consiliul Local Porto a solicitat dezactivarea acestuia de la regele Ioan al V-lea (1706–1750), justificând faptul că castelul numit Queijo era inutil și superfluu și că nu servea decât la a cauza o cheltuială prea mare pentru Trezoreria acestui oraș, în plata ofițerilor care au fost creați pentru asistența respectivului Castel, unde aceștia nu locuiesc niciodată, profitând de confortul salariului. Consiliul de Război al suveranului a respins însă această cerere în 1720.

În contextul Războaielor Liberale, în timpul asediului orașului Porto, acesta a fost ocupat de forțele conservatoare ale lui D. Miguel (1828–1834), în ciuda bombardamentului combinat al artileriei din bateriile Luz și al navelor escadrilei liberale a lui D. Pedro (1826), care i-a avariat grav structura. După campania Lordelo, a fost abandonat și jefuit de populație.

Încredințat gărzii Companiei Veteranilor (1839), în timpul revoltei Maria da Fonte (1846), după ce a fost ocupat de trupele Juntei din Porto, a fost lovit de fregata Íris, loială guvernului Mariei a II-a a Portugaliei (1826–1828, 1834–1853). În 1890, a fost predat Gărzii Fiscale, care l-a păstrat până în 1910.

Se poate vizita, dar avertismentul că podul din Matosinhos e prăbușit și neștiind orarul autobuzului gratuit, renunțăm la vizită și ne continuăm drumul. Așa intrăm în Matosinhos. Frumos și mărișor oraș.

Între secolele al V-lea și al VII-lea, zona a devenit parte a Regatului Suevilor și, mai târziu, a Regatului Vizigot. În această perioadă,

Fortul Sao Francisco Xavier

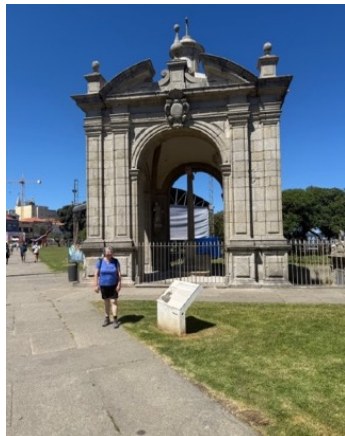
Monumentul "Tragedia mării"

Suntem solidari cu familiile îndurerate

Pescarii sunt la loc de cinste

Zimborio do Senhor do Padrao

Castro de Monte Castelo a fost abandonat, în timp ce aşezarea romană anterioară din Angeiras a rămas populată şi includea o mănăstire, aşa cum se menţionează în documentul administrativ Parochiale suevorum.

În secolul al X-lea, Mănăstirea Bouças a fost fondată în Bouças de Baixo, în nord-estul a ceea ce este acum oraşul Matosinhos. Aceasta adăpostea imaginea lui Bom Jesus (Bunul Isus) din Bouças (astăzi Matosinhos), o importantă icoană religioasă locală. O aşezare s-a format treptat în jurul mănăstirii, ducând la crearea centrului administrativ al Julgado de Bouças în secolul al XIII-lea. Matosinhos în sine datează, de asemenea, din secolul al X-lea, apărând în documente ca Matesinus, iar mai târziu ca Matusiny, în Anchetele din 1258 ale lui Afonso al III-lea. La acea vreme, era o aşezare modestă în parohia Sandim.

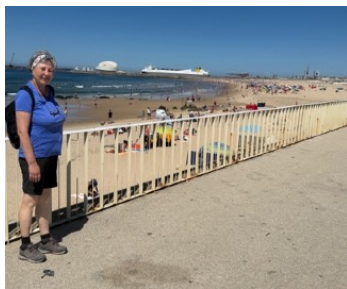
Tot în secolul al X-lea, Mănăstirea Leça do Balio a fost înfiinţată lângă Ponte da Pedra. În secolul al XII-lea, probabil între 1112 şi 1128, Contesa Tereza a Portugaliei a donat mănăstirea Ordinului Suveran Militar de Malta, marcând prima lor prezenţă în ţară. În 1140, regele Afonso I a acordat ordinului jurisdicţie asupra parohiilor Leça, Custóias, Barreiros, Gueifães şi S. Mamede. Ordinul deţinea şi alte proprietăţi în regiune, inclusiv mănăstirile Lavra, Moreira şi Aldoar.

Până la sfârşitul secolului al XIV-lea, mica comunitate de călugări franciscani s-a instalat de-a lungul plajei Boa Nova, fondând Oratoriul São Clement das Penhas. Această mică mănăstire va da naştere Mănăstirii Conceição de Leça, care a fost fondată în secolul al XV-lea, unde există în prezent parcul municipal Quinta da Conceição.

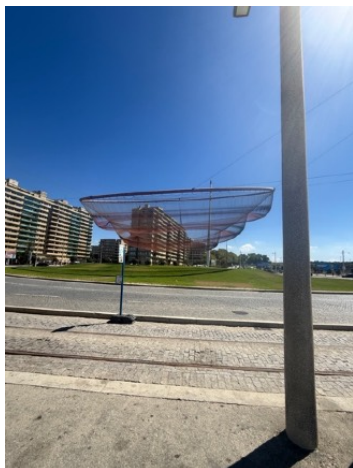
În 1514, Matosinhos a primit un foral (cartă) de la regele Manuel I, afirmându-l ca un important centru agricol. Matosinhos devine un important furnizor de mărfuri pentru Porto, într-o perioadă în care parohiile Ramalde, Foz şi Aldoar făceau parte din teritoriul Matosinhos.

În secolul al XVI-lea, Biserica Bom Jesus din Matosinhos (Igreja do Bom Jesus de Matosinhos) a fost construită şi imaginea lui Bom Jesus (Bunul Isus) a fost transferată acolo de la Mănăstirea Bouças. Pe măsură ce locuitorii din Matosinhos emigrează în Brazilia în timpul Epocii Descoperirilor, cultul imaginii se extinde în străinătate, culminând cu fondarea Confreriei São Salvador de Bouças în secolul al XVII-lea. Susţinută de cultul tot mai mare şi de aurul extras în Brazilia, biserica a fost remodelată în secolul al XVIII-lea de arhitectul italian Nicolau Nasoni. Arhitectul lucrase la alte proiecte din municipiu, cum ar fi moşiile Chantre (Leça do Balio) şi Bispo (Santa Cruz do Bispo), precum şi la Capela São Francisco (în Quinta da Conceição).

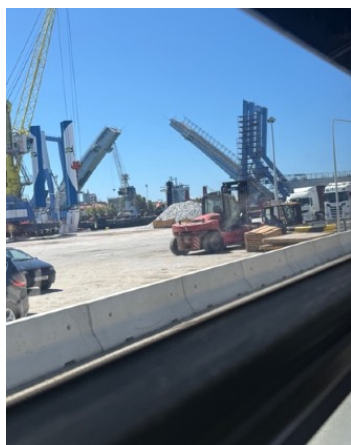
În 1638, contele de Penaguião, D. João Sá e Menezes, a luat decizia de a construi Fortul Leça da Palmeira. Fortul urma să fie situat pe malul nordic al estuarului râului Leça şi urma să îmbunătăţească apărarea de coastă din apropierea oraşului Porto.

Unii au timp de plajă

Intrarea în Matosinhos

Noul pod în lucru

Am ajuns

Berea de bun venit ...

Fortul avea să primească prima sa garnizoană în 1646, dar construcția a fost finalizată abia în 1720. Până în 1844, fortul nu mai găzduia o garnizoană și nu mai servea unui scop militar, fiind în schimb reutilizat pentru funcții civile.

În 1832, în timpul Războaielor Liberale, o armată sub comanda lui D. Pedro a debarcat pe plaja din Arnosa do Pampelido, începând o ofensivă militară în Portugalia continentală care avea să-i detroneze pe tradiționaliștii conservatori în favoarea constituționaliştilor liberali. În 1862, a fost inaugurat un obelisc din granit care sărbătorește această victorie, inclusiv un discurs atribuit regelui, despre care se crede că l-ar fi rostit înainte de debarcare.

În 1833, în timpul reformelor administrative, a fost creat municipiul Bouças, care cuprindea localitățile Bouças, Guifões, Leça da Palmeira, Nevogilde, Ramalde și Lordelo do Ouro. În 1836, a fost extins pentru a include localitățile Aldoar, Custoias, Infesta, Leça do Balio, Santa Cruz do Bispo, Lavra, Perafita și Paranhos (până în 1837), dintre care majoritatea făceau parte din vechiul Couto de Leça, în timp ce Lordelo do Ouro a fost cedat municipiului Porto. Fiind reședința municipalității cu 500 de gospodării, Bouças a fost ridicată într-un oraș în localitatea Senhora da Hora. În 1853, sediul a fost mutat în orașul nou înființat Matosinhos, cuprinzând parohiile civile Matosinhos și Leça da Palmeira. În 1985, municipalitatea a suferit ultimele schimbări teritoriale, când localitățile Nevogilde, Ramalde și Aldoar au fost transferate la Porto, la deschiderea circumvalação, o șosea de centură în jurul Porto, care ar defini limitele orașului. În 1909, municipalitatea și-a schimbat numele în Matosinhos, deoarece localitatea Bouças își pierduse semnificația.

Cu așa istorie orașul trebuia neapărat vizitat. Așa că uităm pentru moment de podul prăbușit și ne oprim să vedem și în consecință, să facem pozele aferente cu locurile importante din oraș.

Așa că ne oprim lângă monumentul "Tragedia mării".

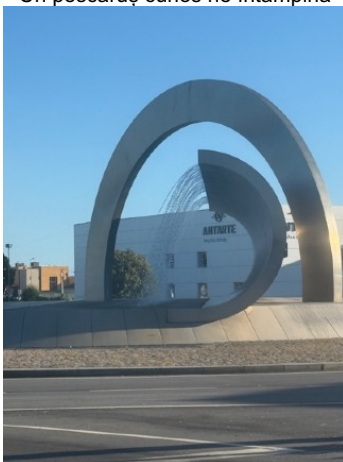
Monumentul amintește de o tragedie petrecută în largul coastei. Istoria acestei tragedii se referă la viața de pescar. Era o vreme frumoasă. Câteva ore mai târziu, vremea s-a schimbat drastic, bărcile de pescuit fiind prinse într-o furtună uriașă. Valurile erau incredibil de puternice, atingând înălțimi de 10 metri, în timp ce vântul se îndrepta spre nord-vest și aerul se răcea drastic. Unele bărci de pescuit au decis să se întoarcă la Leixões, dar marea majoritate au decis să continue pescuitul. Pe măsură ce se lăsa noaptea, noaptea devenea neagră și fără lună, în timp ce nori grei acopereau complet cerul, iar vânturile deveneau ciclonice. Până atunci, toată lumea încerca să scape de furtună, solicitând la maximum motoarele și utilajele bărcilor de pescuit, căutând cu disperare un port sigur, în timp ce marea îi arunca pe marinari peste bord și umplea calele bărcilor de pescuit cu apă. În noapte, pe uscat, circulau murmure că ceva nu era în regulă, iar oamenii au alergat sperați spre plaja cu nisip Praia Nova, din Matosinhos. Au zărit luminile de navigație ale bărcilor de pescuit care se apropiau cu disperare de port. În sfârșit, a sosit vestea..." Din tragica realitate, s-a aflat că în acel zori întunecat și sinistru de 2

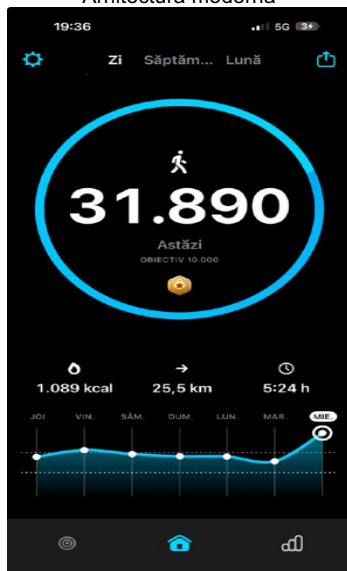
... și prânzul aferent

Un pescăruș curios ne întâmpină

Arhitectură modernă

decembrie 1947, bărcile de pescuit „D. „Manuel”, „Rosa Faustino”, „Maria Miguel” și „S. Salvador” s-au scufundat între Aguda și Leixões, rezultând moartea a un total de 152 de marinari, inclusiv cei de pe bărcile scufundate și cei care au căzut peste bord, lăsând în urmă 71 de văduve și peste 100 de orfani. Dintre cele patru bărci scufundate, doar șase marinari au fost salvați, ceea ce face ca acest naufragiu să fie cea mai mare tragedie maritimă care a avut loc pe coasta portugheză.

În 2005, monumentul „Tragedia mării” a fost inaugurat pe plaja Matosinhos, fiind o sculptură care aduce un omagiu naufragiului din 1947. Cu o înălțime de aproximativ trei metri, acesta prezintă cinci figuri de orfani și văduve ale căror fețe reflectă tragedia petrecută în 1947. A fost sculptat de José João Brito, care și-a bazat opera pe pictura cu același nume creată de maestrul Augusto Gomes.

Tristă poveste, dar merită să o fac cunoscută drept un omagiu familiilor celor dispăruți în valuri.

Plecăm mai depart, cu gândul, de data asta le podul prăbușit. Trecem pe lângă monumentul Zimborio do Senhor do Padrao.

Datând din secolul al XVIII-lea și cunoscută și sub numele de „Domnul Tufelor de Spini” sau „Domnul Nisipului”, aceasta marchează locul unde, conform legendei, a apărut imaginea lui Bom Jesus de Bouças, cunoscut mai târziu ca Domnul din Matosinhos.

Monument cu un impact vizual foarte puternic până la începutul secolului al XX-lea, această cupolă era izolată în mijlocul zonei nisipoase a „Praiei do Espinheiro” (Plajei Tufelor de Spini), fiind vizibilă de la mulți kilometri atât dinspre uscat, cât și dinspre mare.

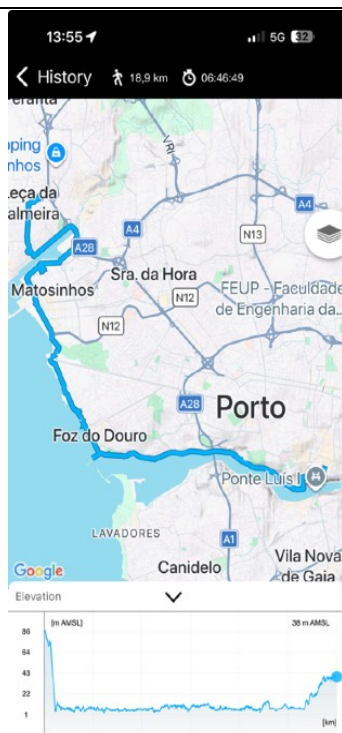
Într-adevăr, o mare parte din devoțiunea religioasă a pescarilor din Matosinhos și a familiilor lor este materializată în jurul acestui monument, așa cum este exemplificat de 1 noiembrie, când monumentul este înconjurat de mii de lumânări care ard în memoria pescarilor care au murit pe mare.

Ei, acum că am epuizat principalele puncte importante ale orașului, e cazul să revenim la podul prăbușit. Ca să glumesc, era normal ca podul să pățească ceva, deoarece la ultima trecere a mea pe pod, m-a apucat amețeala la mijlocul podului. O fi fost o scădere bruscă a glicemiei, bănuiesc eu, sau energia podului să fi fost cauza?

De fapt acest pod ne-ar fi dus în Leca de Palmeira, destinația terminus a etapei de azi. Leșim din Matosinhos și începem să investigăm localnicii referitor la locul unde putea găsi autobuzul.

Păreri diferite, unele chiar contradictorii. Insistenți în a dezvălui misterul autobuzului gratis, reușin, în final, să îl găsim cu 7 minute înainte de a pleca.

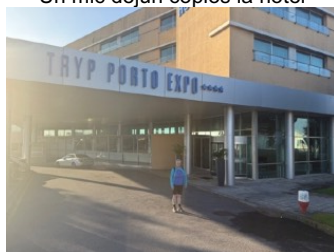
Trecem râul Leca și intrăm victorioși în Leca de Palmeira. De aici intră în funcțiune Matilda, care se pare că se descurcă destul de

Traseul de astăzi

Un mic dejun copios la hotel

... și gata de plecare

Flori speciale ne privesc curioase

bine. Drumul urcă prin oraș, iar noi urmăm cu sfințenie indicațiile Matildei.

La un moment dat, din dorința mea de a salva viața unui gândac, care nu cred că avea gânduri suicidale, reușesc să îmi pun piedică mie însămi, cad și îmi fac o rană zdravănă la ochiul drept și la genunchi. Problema mai neplăcută era că în căzătură mi-am afectat și articulațiile gâtului.

Ajungem în sfârșit la Tryp by Windham Porto Expo Hotel, locul unde vom înopta.

Ne cazăm și urcăm în cameră. Carmen adoarme aproape instantaneu, eu însă mă lupt cu o durere groaznică la gât.

După 2 ore, decidem să căutăm o farmacie pentru a încerca să "mă repar", dar și să bem berea de bun venit. Așa că ieșim în oraș. Găsim o farmacie și luăm ce ni se recomandă pentru situația mea, iar la întoarcere ne oprim la o terasă ca să onorăm berea de bun venit.

Carmen observă o zonă unde se putea mânca, zonă aflată la intrarea unui magazin, așa că nu ezităm să nu fructificăm observația. Intrăm și mâncăm. Masa a fost și ieftină și bună.

Ne întoarcem la hotel parcă cu un tonus mai ridicat. Carmen mă doftoricește, eu scriu jurnalul și ne culcăm. A fost o zi plină de "surprize", dar minunată. Adorm liniștit, cu sufletul împăcat că am putut salva viața bietului gândac.

Noapte bună

06 august 2026

Noapte proastă. Ne trezim, facem bagajul și părăsim hotelul. De aici știm drumul.

Pe drum ne oprim la o terasă să mâncăm croisantul de dimineață și să bem americana, cea de toate zilele. Plini de entuziasm o pornim la drum. Traseul continuă pe deja clasicul podeț de pe malul oceanului.

Drumul nostru, de acum, este o simfonie creată de briza mării amestecată cu zgomotul delicat al valurilor ce se sparg de țărm, și totul acompaniat de dulcele miros al algelor proaspete, aduse de valuri la mal.

În stânga dăm de farul Leca de Palmeira, o construcție impozantă și de foarte mare importanță pentru activitatea marinărească.

La sfârșitul secolului al XIX-lea, necesitatea unui far în Leça sau Leixões era deja recunoscută, dar abia în secolul al XX-lea, mai precis în 1919, s-au înregistrat progrese în elaborarea planurilor pentru far.

Unii copaci își așteaptă rândul la coafor

Farul Leca de Palmeira

Femei așteptându-și soții să se întoarcă

Capela "Boa Nova"

Proiectul, bugetat la 370.000 \$, a fost condus de inginerul José Joaquim Peres și includea un turn înalt de 40 de metri și lung de 3,5 metri.

A devenit funcțional pe 15 decembrie 1926. A fost succesorul farului Boa Nova, care a existat între 1916 și 1926. Punerea în funcțiune a coincis cu stingerea aceluiași far și a farului N. S. da Luz, acesta din urmă fiind primul far de pe coasta portugheză (1761). Era echipat cu un aparat optic de ordinul 3, model mare (distanță focală de 500 mm), sursa de lumină fiind o lampă electrică cu incandescență. Energia era produsă de un motor generator, care funcționa pe bază de ulei. Rotația aparatului optic a fost inițial realizată printr-un mecanism de ceasornic, dar în 1950 s-a trecut la motoare electrice. În acest deceniu a fost instalat și un lift pentru accesul la turn.

În 1964, acesta a fost conectat la rețeaua publică de electricitate, prin instalarea unei lămpi de 3000 W.

În 1979, a început controlul telecomandat al funcționării farurilor din portul Leixões (Digul, Digul Nord și Digul Sud) și a farului Felgueiras de la intrarea în estuarul Douro. Aceasta a fost prima rețea de telecomandă din Portugalia.

În același an, puterea sursei de lumină a fost redusă prin instalarea unei lămpi de 1000 W.

Interesantă istorie a farului. E drept că pentru a descifra aceste informații, eu nefiind vorbitor de portugheză, mi-a cam trebuit cam 45 de minute să abuzez de răbdarea lui Google Translate.

Trecem pe lângă Capela "Boa Nova" plasată pe tărmlul Atlanticului, o capelă măricică, având în spate un minunat belvedere.

Capela Boa Nova, din Leça da Palmeira, dedicată Sfântului Ioan, a fost legată timp de mulți ani de pustniciei franciscani, care s-au stabilit în această locație până în 1475, unde odinioară se afla o mică mănăstire.

Construită pe stânci, Capela Boa Nova este situată la nord de Casa de Ceai cu același nume - proiectată de arhitectul Álvaro Siza Vieira.

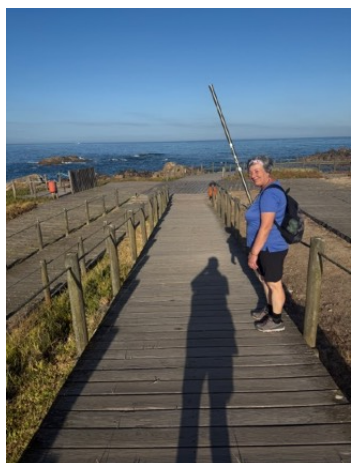
Hélio & Monteiro au creat piesele de granit pentru amenajările exterioare ale capelei, plăcile făcute la comandă, capetele de zid și pavajul portughez.

Capela Boa-Nova, sau Schitul Sfântului Clement de la Stânci, a fost fondată în 1392 de către franciscani, existența sa fiind atestată încă din 1369.

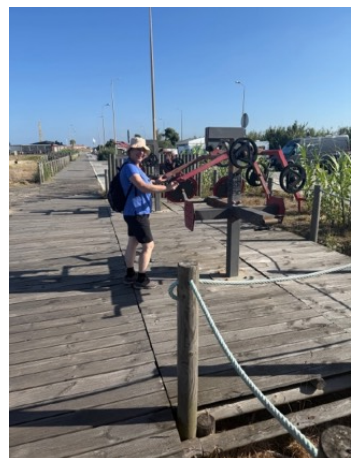
Odinioară pe acest loc a existat o mănăstire franciscană; un secol mai târziu, a fost demolată treptat, lăsând în urmă această capelă și două anexe: două chilii în care locuia un călugăr pentru a avea grijă de Schit dar și de un mic cimitir al călugărilor.

Intrăm pe clasicul podeț

... și acum la drum

Uneori e bună și relaxarea

Obeliscul Memoria

Interiorul prezintă un altar sculptat în stil joanin, cu patru coloane și trei nișe, fiecare conținând o imagine. Nișa centrală o înfățișează pe Fecioara Maria din Boa Nova, în lemn policrom, căreia cei interesați se roagă pentru reîntoarcerea în siguranță a marinarilor.

Ne continuăm drumul. Mirosul algelor și briza ce vine dinspre ocean ne bucură sufletul. Pe marginea potecii, din loc în loc, sunt amplasate toalete gratuite pentru turiști. Am intrat din curiozitate într-unul. Curat și dotat cu tot ce are nevoie cel care îl vizitează. Până și săpun lichid găsești, asta ca să te speli pe mâini după ce folosești toaleta.

Intrăm din nou pe podețul de lemn care urmează linia țărmului oceanului. Drumul pe podeț e ușor, plus îți dă posibilitatea de a admira superbe peisaje cu valurile ce se sparg de țărmul stâncos.

Nostim e faptul că din loc în loc sunt amenajate zone de relaxare dotate cu aparatură specifică recuperării musculare. Din pură curiozitate, Carmen încearcă un asemenea aparat. Nu știu dacă a ajutat-o în vreun fel sau nu, dar "încercarea moarte nu are".

Relaxați, ne continuăm drumul pe podețul de lemn. În stânga apare un monument impozant. Este "Obeliscul Memoria", interesantă construcție, dar și un loc ce te îndeamnă să zăbovești pentru a îi descoperii istoria.

Trecem deci pe lângă Obeliscul Memoria, un monument impozant, și el cu o istorie interesantă. Hai să o aflăm.

Pe 8 iulie 1832, pe plaja de lângă Arnosa do Pampelido, între parohiile Perafita și Lavra din municipiul Matosinhos, a avut loc un eveniment care avea să schimbe decisiv cursul istoriei și să marcheze începutul sfârșitului absolutismului în Portugalia. Organizată din Azore, o escadrilă sub comanda lui D. Pedro al IV-lea, cu o armată de 7.500 de oameni, a debarcat pe această plajă cu scopul de a instaura un regim modern și liberal în țară. Alegerea acestui loc a luat prin surprindere armata absolutistă, deoarece, așteptându-se la un atac asupra Lisabonei, apărarea Nordului fusese lăsată neprotejată. După debarcare, „Armata de Eliberare” s-a îndreptat spre Porto, unde a intrat pașnic pe 9 iulie și unde a rezistat eroic timp de un an în „Asediul Porto”.

Marcând locul debarcării, la inițiativa lui António José de Ávila și cu subscripție publică, a fost ridicat un obelisc pentru a perpetua memoria acestui eveniment. Amplasarea sa s-a bazat pe mărturia membrilor „Armatei de Eliberare” care, în plus, au fost prezenți, alături de Regina D. Maria a II-a, la așezarea primei pietre la 1 decembrie 1840. Cu toate acestea, au fost necesari 24 de ani pentru ca obeliscul să fie considerat finalizat, iar în 1880 s-a propus clasificarea sa drept monument național.

Obeliscul de granit include referințe la data debarcării în două coroane metalice vizibile în partea de sus. Patru panouri de calcar de la baza sa consemnează referințe la inițiativa de construire a monumentului, la unii dintre comandanții ai „Armatei de Eliberare” și

Suntem pe drumul cel bun

Noi cu prietenul Raul

Trecem podul peste un mic pârâiaș

Nu suntem singuri

Împreună cu Damla, Moreno și Gianuro

la celebra proclamație pe care D. Pedro al IV-lea a făcut-o soldaților înainte de debarcare.

Restaurat în 2001 la inițiativa Consiliului Local Matosinhos, Obeliscul Memoriei este un element fundamental al patrimoniului istoric al regiunii și face parte dintr-o zonă protejată de municipalitate.

Facem poze cu obeliscul și pierdem cam 40 de minute ca să traducem informațiile legate de istoricul lui. Drumul continuă și intrăm victorioși în Vila do Conde, orașul destul de mare și plin de turiști și pelerini.

Dăm de un punct de informare turistică pentru pelerini. Înăuntru îl găsim pe Raul cu care, ca vechi pelerini, ne împrietenim repede. Imortalizăm momentul într-un selfie și ne continuăm drumul. Parcă începe ca oboseala să dea semne de prezență.

Trecem peste un podeț peste un mic pârâiaș ce se varsă în ocean. Pârâiaș, dar suficient ca să creeze un habitacul pentru un grup destul de mare pentru rațe. Dacă apa mării e cam sărată, acest pârâiaș le dă prilejul acestora să se desfete în apă dulce.

Ne continuăm drumul, nu suntem singuri, apar și alți pelerini. Interesat e faptul că, de exemplu, fetele din fața noastră nu sunt absolut de loc interesante de peisajul din jurul lor. Se pare că stolul de rațe nu e altceva decât un lucru banal, cu toate că grația cu care se bucură înotând în micul lăcușor cu apă dulce te duce spre un spectacol de balet. Se pare că cele 2 fete au venit pe Camino doar pentru faptul că e cool sau trendy să zici că ai fost pe Camino.

La un moment dat ne întâlnim cu un grup de tineri pelerini italieni. Damla, Moreno și Gianuro sunt cei 3 tineri italieni. Spre deosebire de fetele din fața noastră, aceștia parcă sunt altfel de pelerini, niște pelerini mai apropiați de adevăratul statut de pelerin. Ne împrietenim repede, mai ales după ce au aflat că venim din România. Facem un selfie și ne despărțim căci mai avem ceva de mers până la Labruge.

Cu toată oboseala acumulată intrăm plini de optimism în localitatea Labruge, unde facem cunoștință cu "Centrul Social și Parohial".

Centrul Social și Parohial Labruge este o Instituție Privată de Solidaritate Socială, înregistrată sub numărul de intrare 25/96 în Cartea nr. 5 a Fundațiilor de Solidaritate Socială, cu personalitate juridică atribuită prin Statutul aprobat de Serviciile Eccleziastice ale Episcopiei de Porto și recunoscută ca Entitate Colectivă de Utilitate Publică. Scopul său este de a contribui la promovarea integrală a tuturor locuitorilor, asistând serviciile publice competente împreună cu instituțiile private într-un spirit de solidaritate umană, creștină și socială.

Există mai multe ipoteze privind originea toponimică a parohiei, unele dintre ele nefiind foarte credibile.

Și berea de bun venit

Dar și un meniu pentru fiecare

Și iată-ne ajunși la destinație

Cea care oferă cea mai mare credibilitate aparține lingvistului portughez, José Pedro Machado, care a susținut că etimonul Labruge este Labrugia, un toponim latinizat de origine incertă care, în timp, s-a transformat în numele „labruge”. În portugheza arhaică, „labruge” înseamnă „laur”, iar această toponimie își găsește paralele în toponimele Labruja și Labrujô, care au aceeași origine etimologică.

O altă teorie etimologică se referă la un preot din secolul al XIX-lea care a definit originea sa ca Labrica, deoarece poporul Labrican a trăit aici în timpuri străvechi.

Un alt preot a atribuit originea sa cuvântului „labore” - din latinescul work, muncă, considerându-și enoriașii oameni harnici. O teorie mai viabilă ar fi unirea termenului „arrugio” (pârâu, râu mic) cu Lavra (o parohie vecină din municipiul Matosinhos), ceea ce ar duce la Labruge dacă nu ar fi faptul că termenul „arrugio” este un termen utilizat pe scară largă în sudul Portugaliei și nu în nord.

Există o altă teorie care sugerează că numele parohiei Labruge i-a fost dat de râul Onda, care izvorăște din parohia Guilhabreu, în „Poça do Inferno” (Lacul Iadului), și unde este cunoscut sub numele de râul Moures, deși ia mai multe nume diferite de-a lungul cursului său, în funcție de localitatea pe care o traversează. Acest mic curs de apă străbate ținuturile Malta, Vilar și Modivas până ajunge la Labruge. Originea numelui acestei parohii este necunoscută, în ciuda diverselor aluzii la origini ipotetice care capătă o oarecare greutate atunci când sunt rostite de cineva, în principiu, cu un nivel socio-cultural superior celui al enoriașilor care le aud. Unele dintre posibilele origini au fost înaintate fără nicio rigoare sau forță istorică. De la Labrica la labore, totul servește la încercarea de a justifica ceea ce este complet necunoscut.

Localitatea ne este perfect cunoscută, căci cu 3 ani în urmă tot aici am inoptat. E timpul să o punem pe Matilda la treabă. Și mare ne e mirarea că aceasta ne conduce exact la pensiunea unde înoptasem cu 3 ani în urmă.

Ghinion, cum zice sasu, check-inul se face la ora 15, așa că avem timp suficient să bem berea de bun venit și chiar să mâncăm ceva.

Cum zona ne e cunoscută, coborâm puțin și intrăm în restaurantul cunoscut. Aici servim berea de bun venit. Restaurantul e arhi plin, căci e ora de masă.

Dacă tot am prins un loc la masă, decidem să și mâncăm. A fost o masă superbă, multă și ieftină, o masă pe gustul fiecăruia din noi. Carmen se luptă cu niște pești, iar eu cu clasica salată mixtă.

După o masă atât de copioasă ne întoarcem la pensiune. De data asta reușim că intrăm, ne cazăm și cădem frânți de oboseală pe pat. Relaxarea durează cam 3 ore, după care mergem din nou la restaurantul cu pricina să servim cina. Surprinzător, restaurantul e închis, așa că ne reîntoarcem la pensiune. Carmen pregătește bagajul pentru mâine, în timp ce eu scriu jurnalul.

Gata de plecare

Și acum restaurantul nostru e închis

De aici reintrăm pe clasicul podeț

Și pe plajă se sortează gunoiul

Pe podeț înainte spre noi victorii

Ne culcăm căci și mâine vom avea un drum lung.

Noapte bună

07 august 2026

Noapte relativ proastă. Gălăgie și căldură sufocantă. Ne trezim cam mahmuri, dar trebuie să ne pregătim de plecare.

Facem tradiționala poză de plecare și pornim la drum. De aici știm traseul. Trecem pe lângă restaurantul "nostru", dar din nefericire e și acum închis.

În josul străzii ne întâmpină podețul pe care vom acompania țărmlul oceanului. Deja se simte briza mării și mirosul proaspăt de alge, aduse de valuri de curând.

Intrăm pe podeț, și poteca ne poartă la câțiva zeci de metri de țărml. Pe plajele goale la această oră sunt amplasate coșuri de gunoi cu 4 saci diferiți pentru a se sorta gunoaiele.

Mersul pe potecă e plăcut, și simți parcă o reîntoarcere în natură, parcă o reîntoarcere "acasă", o reîntoarcere care practic îți schimbă energia, o reîntoarcere la realele noastre origini.

Dar mersul pe podeț mai are și unele obstacole. La un moment dat dăm de o porțiune blocată, datorită unor surpări, motiv care a dus la prăbușirea podețului. Asta e, se mai întâmplă. Coborâm pe nisip. Mersul cu bocancii pe nisip nu e lucrul cel mai plăcut, dar vorba aceea: "vrei nu vrei, bea Grigore aghiasmă", așa că, vrem nu vrem coborâm pe plajă.

Acest lucru ne dă posibilitatea de a descoperi o zonă cu elemente ce te duc cu gândul la ritualuri voodoo. Oricum e o zonă parcă sortită unor asemenea practici. Totul în jur pare straniu.

Ieșim din zona plajei și o scară ne oferă șansa de a relua mersul pe podețul de lemn. Ajunși pe podeț, constatăm cu bucurie că oceanul e în continuare cu noi și în consecință și noi suntem cu el.

Trecem pe lângă Reperul Geodezic de la Sao Paio, interesant punct plasat chiar pe țărml stâncos al oceanului.

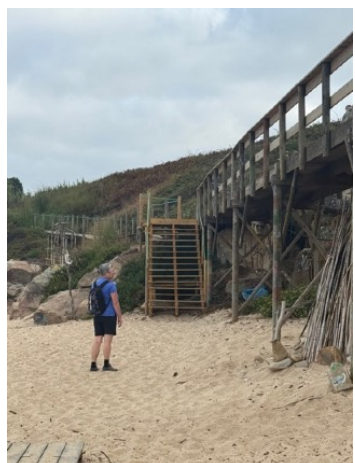
Marcajul geodezic São Paio este un punct din Rețeaua Geodezică Națională Portugheză (RGN), rețeaua de referință utilizată pentru cartografiere, topografie și măsurători geografice în Portugalia.

Altimetrie: altitudine ortometrică la vârf 646,44 m; la bază 638,27 m; altitudine elipsoidală la vârf 701,78 m. Ei ce ziceți ???

Această înregistrare se bazează pe datele oficiale de coordonate RGN și este utilă pentru înțelegerea peisajului, planificarea

Și podețele se mai strică ...

... dar se mai și repară

lucrărilor de cartografiere sau identificarea unui punct de referință geografic precis.

Deci e un punct important pentru geodezia zonei, de aceea facem și noi poze cu el. Bucuroși de informațiile pe care Google Translate ni le-a oferit în mărinimia lui, ne continuăm drumul pe podețul care de astă dată e intact.

Și așa ajungem la Capela Sao Paio. Capela este cea mai cunoscută capelă din São Paio (la fel ca cea situată pe plaja din Labruge, Vila do Conde) are origini îndepărtate, în secolul al XVII-lea (menționată încă din 1623), deși fațada sa afișează data 1885, existând și alte temple dedicate sfântului în locuri precum Torreira (Murtosa) și Canidelo (Vila Nova de Gaia).

E închisă, cum e și firesc și nu are nici geamuri prin care să faci poze cu interiorul. În consecință, ne mulțumim cu minimul de informații aflate și ne îndreptăm spre Vila Cha.

Peisajul e superb, și în acest ambient ajungem la Vila Cha, un mic sătuc de pescari.

Vila Chã este o parohie de coastă din Vila do Conde, cu origini care datează din 1033 și o economie tradițională bazată pe agricultură (porumb) și pescuit. Situată la aproximativ 6 km de Vila do Conde și ușor accesibilă prin intermediul autostrăzilor EN13, A28 sau metroul din Porto, regiunea oferă plaje atractive și este un cadru pentru producții audiovizuale. Istoria sa este marcată de legătura cu Mosteiro de Roriz și de donarea de terenuri în secolul al XIII-lea, reflectând un bogat trecut rural și religios.

Un grup statuar ne întâmpină. Este dedicat femeilor care își așteaptă să se reîntoarcă soții sănătoși de pe mare, căci zona e specifică activității de pescuit. Cum e și firesc, materializăm pe peliculă monumentul și ne continuăm drumul. "Peliculă" e doar o metaforă, deoarece eu fac poze cu telefonul.

Întâlnim un grup de pelerini din Italia, Damla, Moreno și Gianuro. Așa cum e normal, ne împrietenim repede, facem poze și ne continuăm drumul. Ne despărțim de ei și în curând intrăm în Mindelo, un mic sătuc de pescari.

Acesta este un ținut cu o istorie de peste 1000 de ani, primele documente din Mindelo datează din secolul al X-lea. Prima referință înregistrată la regiune datează din 1068, în satul Amidjelus, care avea să devină Mindelo. Alte surse sugerează că toponimia locală s-a dezvoltat din termenii Amenidello, Amenitello, Amenitelo sau Menidello, de la numele unui cavaler, din epoca Vimara Peres, care s-a stabilit în zonă și a luptat împotriva forțelor arabe.

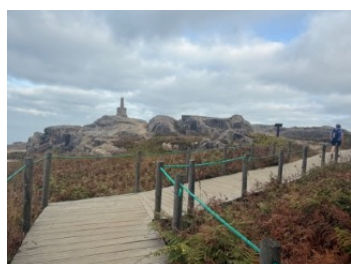
Înregistrări ancestrale și titluri de proprietate sunt menționate și în înregistrări succesive pentru 1069, 1081, 1082, 1095 și 1127. După reformele administrative din 1258, înregistrări mai clare au identificat locurile din cadrul parohiei, cum ar fi Igreja, Passos, Pinheiro, Gondosendo, Outeiro, Manhalde și Paredes. Fiecare

Să fie vorba oare de ritualuri voodoo?

Oceanul e cu noi, oceanul e cu noi ...

Reper geodezic din São Paio

Mai urcăm, mai coborâm, dar pe podeț

dintre aceste localități era compusă din mai multe familii, în timp ce câteva aparțineau în mod specific regelui. Acest lucru a fost legat de donațiile medievale de terenuri sau testamente care au lăsat multe dintre aceste proprietăți în mâinile bisericii, cum ar fi Mănăstirile Vairão, Moreira, Santo Tirso și Roriz.

În 1081, Mindelo avea propriul templu religios, situat în Bural (care și-a primit numele de la mișcarea populației, dezvoltată din toponimul burgh). Biserica actuală datează din secolul al XVIII-lea, după cum o demonstrează semnarea contractelor cu zidari și dulgheri în 1770.

În secolul al XVI-lea, regele Manuel al Portugaliei din Évora a emis o carte regală (în portugheză: foral) municipiului Maia, care includea și Mindelo la acea vreme. Din 6 noiembrie 1836, acesta a fost integrat în municipiul Vila do Conde. La acea vreme, 100 de gospodării erau stabilite în parohia Mindelo. Delimitarea parohiei ecleziastice Mindelo datează din 20 octombrie 1611, când Mănăstirea Moreira și-a definit limitele în prezența abaților Fajozes și Vila Chã, a reprezentanților Cabido da Sé do Porto și a Mănăstirii Vairão.

În 1832, în timpul Războaielor Liberale, debarcarea de la Mindelo a avut loc pe plaja Arnosa de Pampelido. Sub comanda lui Petru al IV-lea, trupele sosite din Azore au debarcat de-a lungul plajei pe 8 iulie 1832, înainte de a se îndrepta spre Porto. Deși debarcarea a fost numită după Mindelo, locația sa nu a fost în parohia Mindelo, ci mai degrabă în parohiile moderne Perafita și Lavra, în Matosinhos. Este posibil să fi luat numele Mindelo, deoarece termenul ar fi putut fi folosit pentru a se referi la o zonă extinsă între râul Ave și gura de vărsare a râului Leça până în primele decenii ale secolului al XX-lea. Această zonă era o vicărie (o mică divizie ecleziastică) aflată sub administrarea Canonicilor Regulari ai Sfântului Augustin de la Mănăstirea Moreira da Maia.

Istoria locurilor pe unde trecem e foarte importantă de știut, deoarece în acest fel poți înțelege mai bine ceea ce vezi în jur. A trece fără să cauți să afli istoria locurilor este un lucru care te trece din categoria de pelerin, în categoria de simplu turist.

Podeț, podeț, dar mai urcăm și mai coborâm. Oricum mersul pe podeț e mult mai plăcut decât cel pe asfalt. În jur e liniște, doar valurile care se sparg de stâncile de pe țărmul stâncos, crează un fundal sonor plăcut, iar mirosul algelor proaspete asigură o liniște sufletească greu de trecut cu vederea.

În această armonie vizuală - olfactivă intrăm în periferia orașului Vila do Conde. Ne apropiem de ținta etapei de azi, Povia de Varzim.

Vila do Conde este una dintre cele mai vechi așezări din nordul Portugaliei. Artefacte geologice datând din paleolitic au fost descoperite în situri din parohiile Modivas, Malta și Labruge, datând de la 100.000 la 15.000 de ani. În alte parohii au existat, de asemenea, descoperiri de unelte și mobile datând din epoca

Capela Sao Paio

Nu cred că ăștia sunt pelerini

Dar ăștia sunt adevărați artiști

Nici ăștia nu sunt pelerini, sunt prieteni

Și sunt dotați cu ultimul răcnet al tehnicii

bronzului și neolitic, indicând o perioadă de tranziție între civilizațiile nomade și cele sedimentare.

Originile sale datează de la fondarea teritoriului portughez; cel mai vechi document scris (953), de la contesa Mumadona Dias, care se referă la Villa de Comite, într-o diagramă folosită pentru vânzarea de terenuri de către Flamula Pelagius către Mănăstirea Guimarães.

Dar originile sale antice datează începând cu Castro de São João (Castrul Sfântului Ioan) și cu alte castro-uri din epoca fierului, care includ așezări dispersate în Retorta, Bagunte, Ferreiró, Vairão și Labruga.

În secolul al XVIII-lea, Jerónimo Contador de Argote, citând referințe la cultura castro, a identificat existența uneia dintre aceste structuri pe dealurile din Cividade de Bagunte, o structură care ocupa 50 de hectare. Alte castro-uri din municipiu au fost în mare parte agricole, iar unele descoperiri de ceramică au avut loc, deși majoritatea au fost găsite în ruine. Vestigii similare ale ocupației romane a regiunii continuă să fie descoperite, iar săpături arheologice sunt în desfășurare în zeci de situri din municipiu.

Originea toponimului este necunoscută. Majoritatea autorilor indică faptul că conții Reconquista din secolul al IX-lea, cei care proveneau din Galicia și Asturias erau strămoșii sus-menționatei Flamula, și sunt probabil legați de geneza numelui.

Mai târziu, regele Dinis al Portugaliei i-a acordat Mariei Paes da Ribeira aceste proprietăți senioriale (Dinis avusese mult timp mulți copii nelegitimi cu nobila).

În 1318, Afonso Sanches (fiul nelegitim al regelui Dinis al Portugaliei și al Aldonça Rodrigues Telha) și Teresa Martins (fiica lui João Afonso de Menez, conte de Barcelos, nepoata lui Sancho al IV-lea al Castiliei) și stră-strănepoata Mariei Pais da Ribeira, au fondat Mănăstirea Santa Clara. Cunoscută mai târziu sub numele de Mănăstirea Santa Clara, construcția mănăstirii a apărut din relația proastă dintre regele Dinis și soția sa, regina Elisabeta a Portugaliei, din cauza preferinței regelui pentru fiul său nelegitim.

Regina a refondat, în 1314, o mănăstire abandonată în Coimbra, pe care a redenumit-o Santa Clara. Acest lucru l-a determinat pe regele Dinis să-l sponsorizeze și să-l autorizeze pe Afonso Sanches să construiască o mănăstire cu aceeași invocație pe malul drept al râului Ave, unde se afla o antică fortăreață celtică. Piatra de temelie a fost pusă în 1318, iar odată finalizată, a fost depusă în mâinile Ordinului Franciscan, pe care l-a patronat toată viața sa, lăsând în cele din urmă Vila do Conde, pământurile și rentele sale, în posesia lor după moartea lui și a soției sale. Astăzi este ex-librisul Vila do Conde.

Mănăstirea a devenit sediul judiciar, cu toate drepturile regale în zonă. Cu toate acestea, regele Eduard a început să conteste aceste mari privilegii în timpul domniei sale, iar regele Ioan al III-lea al Portugaliei i-a deposedat în cele din urmă de aceste drepturi în

Îi reîntâlnim pe prietenii noștri italieni

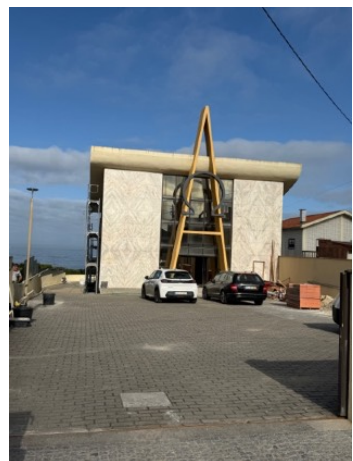
Păcat că e închis

Adevărată operă de artă

Omagiu adus pescarilor

Biserica "alfa și omega"

1537, investindu-l pe fratele său Eduard cu titluri senioriale. La căsătoria Caterinei, fiica sa, cu Ioan I, al 6-lea Duce de Braganza, Infantele Eduard a transmis titlul Casei Regale de Braganza. Prin urmare, Vila do Conde a avut reprezentare în Cortes Regale, iar alcaldele lor au fost nominalizați pentru ducatele din Casa Regală de Braganza. Însă acest lucru a fost responsabil și pentru slăbiciunea administrației locale și pentru impozitele ridicate asupra majorității activităților economice locale, cu excepția transportului maritim și a comerțului, unde guvernul național deținea controlul exclusiv.

În secolul al XVI-lea, orașul a atins apogeul importanței sale comerciale și maritime datorită construcțiilor navale, asociate cu epoca descoperirilor portugheze. Multe dintre clădirile istorice, cum ar fi portul și vama, au fost parte integrantă a reliefului comercial al secolului al XVI-lea. Trecerea regelui Manuel prin Vila do Conde, în timpul unui pelerinaj la Santiago de Compostela, în 1502, a contribuit la dezvoltarea unora dintre infrastructurile importante din oraș: Biserica Matrice, Praça Nova și clădirile municipale, împreună cu noi artere, au fost începute sub domnia lui Manuel I.

Praça Nova (în portugheză: Piața Nouă), astăzi Praça Vasco da Gama, a fost deschisă în 1538, în timpul domniei regelui Ioan al III-lea al Portugaliei, și unde se aflau clădirile municipale.

Manuel I a acordat un for (cartă regală) în 1516, datorită participării active și integrale a populației sale în timpul explorării noilor teritorii din India. Printre acești marinari de renume s-au numărat frații Paulo și Francisco Faria, care au participat la călătoria expediționară a lui Vasco da Gama.

În timpul secolului al XIX-lea, trupele franceze au fost responsabile pentru distrugerea și jefuirea multor infrastructuri și pentru decese.

Până la mijlocul secolului al XIX-lea, orașul avea o parohie ecleziastică, dedicată Sfântului Ioan Botezătorul, fondată de Manuel I al Portugaliei și ridicată de arhiepiscopul de Braga, Diogo de Sousa, în 1518. În plus, comunitatea includea Biserica Misericordiei, spitalul, șase capele, clădirea municipală, vama, Mănăstirea Santa Clara (acum remodelată și extinsă de la construcție) și Mănăstirea Nossa Senhora da Encarnação. În plus, clădirile seculare includeau un mic teatru, o adunare recreativă și un doc ornamentat din stâncă pe malul drept al râului Ave spre gura acestuia și vizavi de Capela Nossa Senhora da Guia.

În 1987, zona urbanizată a fost ridicată la statutul de oraș.

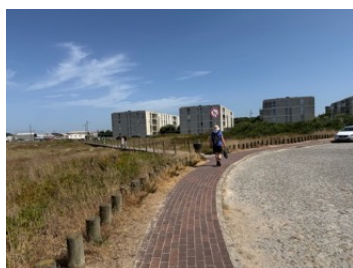
Vila do Conde este situată pe coasta de nord-vest a Portugaliei, înconjurată de municipalitățile Vila Nova de Famalicão (est), Maia (sud-est), Trofa (sud-est), Matosinhos (sud) și Póvoa de Varzim (nord). Având vedere la Oceanul Atlantic și râul Ave (la sud), municipalitatea include 18 kilometri de plaje, pe lângă zone rurale extinse cu câmpuri și moșii. Situată la 20 km de Porto, accesul la municipalitate se face prin intermediul multora dintre rețelele sale

Ne continuăm voioși drumul

Bibliotecă municipală pe plajă

Ne apropiem de Vila do Conde

Capela Sao Sebastiao

de transport: A28 (care leagă Porto de Viana do Castelo), EN13, o linie de metrou și șoseaua A11.

Oboseala începe să se facă simțită. Intrăm în Vila do Conde și marcajul ne indică să o luăm spre dreapta urmând albia râului Ave. Pentru că partenerul meu de drum este o persoană pentru care marcajul este de neabătut, o luăm pe marcaj. După cam 500 m îmi dau seama că acesta ne îndepărtează mult prea mult de centrul orașului, așa că venind cu argumente solide, ne reîntoarcem în oraș și îl traversăm.

Lume multă, zi de târg, pelerini mulți. Traversăm orașul și aproape de ieșirea din el, ne oprim la o terasă, frânți de oboseală. Un juice și o cola ne mai întremează. De aici și până la destinație mai avem cam 3,2 km. Deci cam o oră cu oboseala care pune stăpânire pe ritmul nostru de mers.

Ieșim din Vila do Conde și frânți de oboseală, atacăm ultimii km. S-a dus entuziasmul pentru poze, s-a dus și bucuria generată de peisajul din jurul nostru.

Mersul e din ce în ce mai dificil. Parcă până acum nu am simțit nici-o dată cum oboseala preia controlul mersului nostru. Mai sunt doar 3,2 km, dar parcă ar mai fi 10 km.

Suntem la periferia orașului Vila do Conde. Trecând pe lângă parcul orașului plin de terase cu un miros apetisant, decidem să servim aici prânzul, dar mai întâi cazarea. Acum, după oboseala din noi, decizia cu prânzul pare o utopie greu de avut în vedere.

Mergem, mergem și parcă totul în jurul nostru a dispărut. Parcă am rămas doar noi și drumul.

La un moment dat apar în zare un pâlc de case. Să fie oare Povoa de Varzim? Se pare că așa este. Apare indicatorul de intrare în oraș. Parcă și oboseala a început să dea semne de relaxare. Și așa intrăm în oraș. Dar hai să descoperim istoria orașului.

În secolul al XVI-lea, pescarii au început să lucreze în activități maritime, ca piloți sau navigatori în echipajul navelor portugheze, datorită cunoștințelor lor nautice avansate.

Pescarii din regiune sunt cunoscuți pentru pescuitul în Newfoundland încă din 1506. În această perioadă, principalele profesii erau fermier, navigator, marinar, pilot, tâmplar și tâmplar din Ribeira (constructor de nave). În timpul domniei lui Ioan al III-lea, arta construcției de nave din Povo era deja renumită, iar tâmplarii din Povo erau căutați de șantierul naval Ribeira das Naus din Lisabona datorită abilităților lor tehnice avansate.

Casele cu un singur etaj dominau peisajul orașului, dar există indicii ale unor locuințe cu mai multe etaje, cu o arhitectură bogată. Clasa socială a navigatorilor, domni înstăriți, este asociată cu această arhitectură mai bogată, cum ar fi Amador Alvares, un pilot al rutei Indiei, sau piloții Pedro Fernandes, Diogo Pyz de São Pedro,

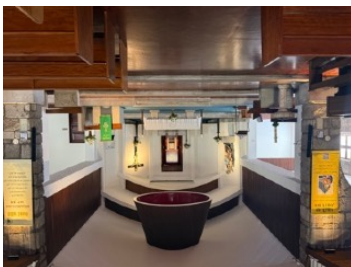
În sfârșit intrăm în Vila do Conde

Drum greu,ajungem în Póvoa de Varzim

Aici vom dormi

Biserica São José de Ribamar

Lourenço Dias, printre alții. Această burghezie era marea proprietară a majorității proprietăților imobiliare din jurul pieței Praça Velha, pe care populația o considera zonă urbană.

În jurul Praça Velha exista o capelă, cunoscută sub numele de capela Madre de Deus, construită înainte de 1521 de nobilul João Gomes Gaio, tatăl cavalerului João Martins Gaio, acesta din urmă făcând parte din comerțul maritim al orașului Vila do Conde. Capela a devenit cel mai popular templu din oraș. Și, fiind stabilită în centrul civic al orașului Póvoa, putea recruta cu ușurință oameni pentru activități maritime. Această familie nobilă a fost responsabilă pentru beneficiile obținute de Póvoa în această perioadă.

Printre navigatorii din Póvoa, notabili, care s-au îmbogățit în această perioadă se numără António Gonçalves pe Ruta Braziliei, Diogo Pires de São Pedro pe Ruta Angolei și António Luís pe Ruta Indiei. Cu toate acestea, locul de naștere al unor navigatori nu poate fi determinat din cauza lipsei de înregistrări, unii putând fi asociați cu orașul doar prin numele de familie, porecle sau acte de deces.

Gomes Martins de Faria, cunoscut mai ales ca Gomes Martins da Póvoa, a fost proprietarul și căpitanul unei caracole de 80 de tunuri de pe traseul São Tomé, care a devenit navă de război pentru a se apăra de corsarii francezi, și a câștigat bogății semnificative și a fondat Capela São Sebastião (c.1582) la Póvoa. Acesta a devenit judecătorul ordinar (1582) în Póvoa de Varzim. 1587 Diogo Dias de São Pedro, primar în 1599, a fost căpitanul navei de război N.S.Guadalupe, construită în portul Póvoa de Varzim, pentru a recuceri Pernambuco de la olandezi.

Alt cunoscut marinar a fost António Cardia, căpitan-major al armadei portugheze, care a recucerit Bahia de la olandezi în 1624. Una dintre cele mai vechi străzi din Póvoa poartă numele de Amadinha până în ziua de azi, care, conform legendei locale, era o sclavă neagră iubită de un căpitan de marină, care, la moartea sa, i-a lăsat toată averea.

În registrele din secolul al XVI-lea, anul 1559 a reprezentat un vârf în decesele marinarilor. Cele mai multe au avut loc pe Ruta Antilelor, în Indiile de Vest. Alte rute comune navigatorilor din Póvoa includeau São Tomé, Flandra, insulele, Lisabona și Alicante.

La începutul secolului al XVII-lea, odată cu unirea cu Castilia, cele mai multe decese s-au concentrat în Indiile de Vest, Sevilla, Peru și Indii. Regii spanioli au favorizat libera circulație a oamenilor, iar Sevilla s-a umplut de portughezi, dintre care unii locuiau din zona portugheză, într-o asemenea măsură încât limba portugheză, pe unele străzi, era mai răspândită decât cea castiliană, iar alte ținuturi ale Lumii Noi, cum ar fi Golful Mexic, erau deschise negustorilor portughezi.

În timpurile moderne, industria pescuitului își pierduse cea mai mare parte a importanței. Póvoa de Varzim a devenit un oraș cu sector de servicii, dar spre deosebire de alte zone urbane din Porto,

Berea de bun venit

La cazare bem un lichior servit de Elena

Noi cu Elena și rana mea de la ochi

Monumentele Cego do Maio

Un bine meritat prânz

nu este o comunitate-dormitor pentru navetiști. Fiind una dintre principalele locații din nordul Portugaliei, care a dezvoltat un stil cosmopolit, servește drept centru pentru orașele învecinate.

La sfârșitul anilor 1970 și în anii 1980, orașul a început un nou ritm accelerat de urbanizare, acum cu puține reglementări, guvernat de speculații imobiliare atât în ceea ce privește prețul fracțiunilor de teren, cât și construcțiile, ceea ce a dus la construirea de clădiri înalte și expulzarea, prin procese de gentrificare, a populației tradiționale, în special a pescarilor carismatici. Aceștia și-au vândut proprietățile agenților imobiliari, iar unii s-au mutat în zona liberă de la sud de oraș: Caxinas și Poça da Barca în municipiul Vila do Conde. Și acolo, a avut loc și un ritm accelerat de urbanizare, iar Póvoa și Vila do Conde, până atunci separate de terenuri nelocuite, s-au unit. Acest lucru a dus în cele din urmă la pierderea populației în zona oficială a orașului, pierderea influenței regionale și deci decadență.

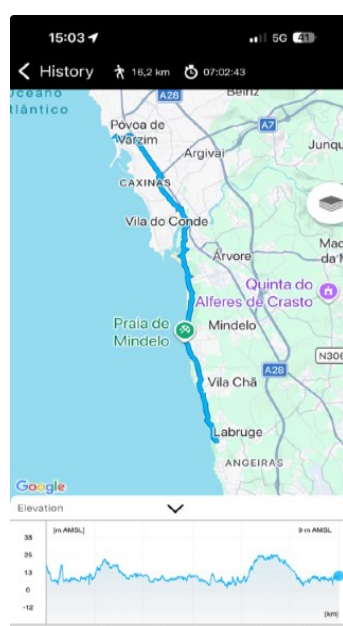
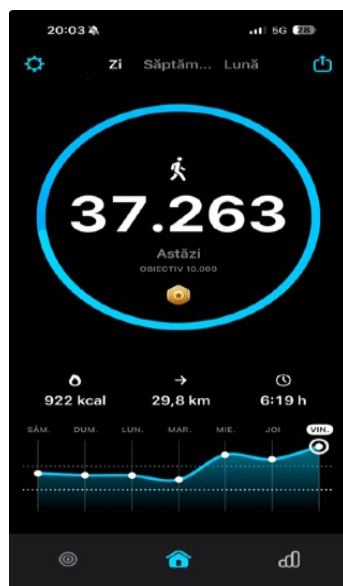
În anii 1990, orașul se extinsese semnificativ dincolo de limitele definite ale orașului și, până în 1995, era considerat grav învechit. Zona actuală a orașului, care grupează mai multe parohii, a fost definită pe 7 aprilie 1995 în consiliul orașului, iar măsurile pentru noul plan de urbanizare au fost aprobate de guvernul național.

La sfârșitul anului 2002, planul a fost supus dezbaterii publice de către comunitatea locală și a fost aprobat de guvernul național în ianuarie 2006.

Prima școală de învățământ superior a orașului, Escola Superior de Estudos Industrialis e de Gestão, a fost fondată în 1990 în centrul orașului Póvoa de Varzim. Această școală timpurie este originea campusului Póvoa de Varzim / Vila do Conde al Politehnicii din Porto, al doilea campus după cel din Porto, găzduind Școala Superioară de Ospitalitate și Turism și Școala de Media și Design.

La sfârșitul anilor 1990, orașul a fost autorizat de guvernul național să utilizeze o parte din profiturile din jocurile de noroc pentru reamenajarea străzilor și piețelor principale, a portului de agrement și a altor locații. Aceasta a coincis cu o perioadă fără investiții guvernamentale în municipalitate, așa cum se atribuie programului guvernamental de investiții, PIDDAC, ceea ce a provocat indignare.

La începutul anilor 2000, orașul a început să se extindă în interiorul țării, către zonele suburbane, cu un nou bulevard mare, Avenida 25 de Abril, iar parcul orașului a fost deschis în 2009, după peste un deceniu de planificare. Populația urbană a crescut cu 23% între recensământul din 1991 și 2001, după ce pierduse 1,3% în deceniul precedent. La recensământul din 2011, municipalitatea Póvoa de Varzim a pierdut populație pentru prima dată în istoria modernă, o scădere de 0,1%, din cauza unui declin puternic al populației în parohiile agricole de coastă, la nord de oraș (Aguçadoura, Navais și Estela). Centrul orașului a continuat să atragă locuitori, cu o creștere a populației de 2,2%. Conform statisticilor, Póvoa de Varzim a pierdut populație între 2009 și 2016, similar cu majoritatea Portugaliei.

Traseul de azi

Gata de plecare

Deci orașul ales pentru etapa de azi e unul important atât pe plan local cât și zonal. Acum e rândul Matildei să își spună cuvântul.

Fată bună Matilda, se pune pe treabă și ne îndrumă pași cu o precizie de "ceas elvețian". E clar că un ceas elvețian nu te poate orienta în spațiu, dar comparația nu face altceva decât să sublinieze precizia cu care Matilda se achită de job.

După 38 de minute, Matilda dă verdictul: aici e locul de cazare. Cam suspect, două uși încuiate și atât. Un număr de telefon ne avertizează că avem șansa ca cineva să ne răspundă dacă sunăm.

Fără să pierd ocazia sun și o voce blândă îmi comunică că în 7 minute va veni să ne primească. Nu trec nici 5 minute și o doamnă cam de 60 de ani apare și ne primește.

Am aflat că o cheamă Elena și are și un hotel în apropiere. Ca o gazdă cu adevărat primitoare ne oferă un păhărel de lichior ca semn al venirii noastre. Aflăm că de fapt pensiunea e a părinților ei. Primim prima cameră și instrucțiunile legate de chei, bagaje, etc. Fiecare cameră are un simbol, simbol pe care îl regăsești pe o masă aflată în camera de lângă bucătărie. Nu am fost atent unde a pus sticla de lichior după ce ne-a servit, că tare m-ar tenta să mai testez odată calitatea lui. Ca totul să fie în ordine, facem tradiționala poză cu Elena, nu ca o consecință a lichiorului, ci mai de grabă o consecință a amabilității ei.

Nu ne rămâne acum decât să testăm confortul camerei primite. Testarea a durat 2 ore, ore în care am dat dovadă de expertiză, dormind adânc.

După odihnă ieșim în oraș. Carmen începe să își reamintească vechea vizită în oraș de acum 3 ani. Ne oprim la o terasă pentru a bea berea de bun venit și să servim prânzul. Prânzul a fost "zdrobitor" de bun și mult, iar berea superbă.

Ne întoarcem acasă, Carmen pregătește bagajele pentru a doua zi în timp ce eu scriu jurnalul.

Noapte bună

08 august 2026

Nu putem uita primirea făcută ieri de către Elena, cea care ne-a primit cu lichior portughez. Nici acum nu pot înțelege unde a dispărut sticla după plecarea Elenei.

Plecarea la ora 7.47, drumul cunoscut, vremea puțin răcoroasă. Trecem pe lângă Cazinou, unde nu am jucat ieri, și pe lângă restaurantul unde mâncasem ieri. Ghinion cum zice sasu, ambele sunt închise, așa că intrăm în traseu. Mergem pe malul oceanului. Astăzi e liniște, petrecăreții nu s-au sculat încă, doar nu sunt pelerini. Treptat, treptat plajele se populează cu dornici să se bronzeze.

Ne îndreptăm spre ieșirea din oraș

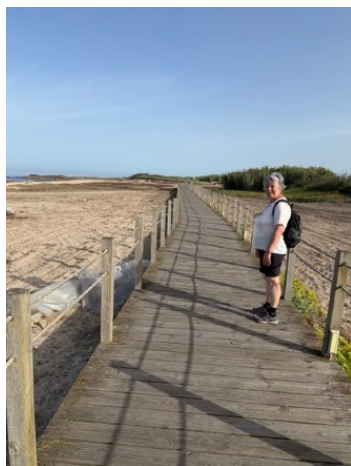
Din nou bibliotecă pe plajă

Plajele își așteaptă clienții

Rețea imensă de podețe

Și iată-ne pe clasicul podeț

Intrăm pe clasicele podețe de lemn, o adevărată binefacere pentru picioarele noastre.

Suntem pe țărmul oceanului și se simte puternic mirosul de alge proaspete, aduse de valuri azi noapte. Nu suntem singuri pe drum. În fața noastră sunt 3 pelerine care merg atât de repede că nu apuc să le ajung din urmă. Parcă s-a mai încălzit un pic, așa că renunțăm la scurte. A nu se înțelege că le-am aruncat, nu, doar le-am dat jos de pe noi.

Victorioși intrăm în A Vero Mar, un mic orășel pescăresc, nostim și pitoresc.

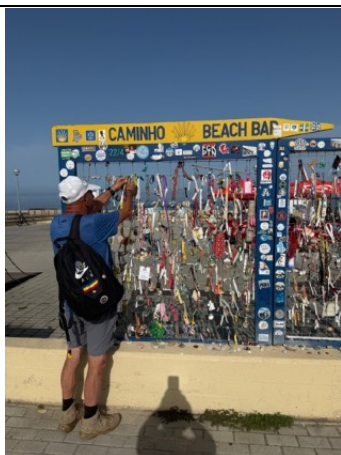
Aver-o-Mar a fost un vechi teritoriu piscicol și agricol la nord de Póvoa de Varzim. Abonemar este cel mai vechi toponim din Aver-o-Mar și datează din 1099. Așezarea locului s-a datorat cavalerului de onoare de Varzim, D. Lourenço Fernandes da Cunha. Încă de la fondarea Comitatului Portugaliei, Varzim a fost un vast teritoriu feudal, cu autonomie administrativă și militară, fondat de bunicul lui D. Lourenço. Acesta cuprindea atunci tot teritoriul de la coastă până la Muntele Laundos. Fieful a fost ulterior fragmentat în Evul Mediu datorită puterii sale.

În jurul anului 1656, a fost anexat orașului (municipiului) Póvoa de Varzim, prin decret regal, datorită unei populații în creștere formată din pescari și agricultori. Din punct de vedere religios, a aparținut parohiei Amorim, devenind parohie proprie pe 10 august 1922, separându-se de Amorim, lucru după care zona "tânjea" încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Centrele rurale și pescărești din Aver-o-Mar erau deja semnificative pe tot parcursul secolului al XX-lea.

În ultimele decenii ale secolului al XX-lea, odată cu creșterea urbană a orașului Póvoa de Varzim, orașul a început să fie urbanizat ca o continuare naturală a Cartierului Nordic, dobândind un caracter litoral sau suburban. O mare parte din populația sa de aproape 10.000 de locuitori este integrată în structura urbană a orașului Póvoa de Varzim, ceea ce a determinat Consiliul Local Póvoa de Varzim, atunci când a elaborat Planul de Urbanizare care a delimitat noile limite ale orașului, să includă și această fostă parohie ca urbană începând cu 1995. A fost ridicată la statut de oraș la 1 iulie 2003, iar ulterior teritoriul său a fost inclus în orașul Póvoa de Varzim, încă de la recensământul din 2001, ca parte a orașului statistic și recunoscut oficial în ianuarie 2006, odată cu aprobarea Planului de Urbanizare și a limitelor orașului de către guvernul național.

În 2013, ca parte a unei reforme administrative naționale, și-a pierdut statutul de parohie autonomă și a fost fuzionată cu parohiile Amorim și Terroso, devenind parte a Uniunii Parohiilor Aver-o-Mar, Amorim și Terroso, al cărei reședință este.

Capul Santo André este situat în nordul teritoriului. Zona nordică își păstrează caracterul rural, în timp ce zona sudică este în mare parte urbanizată și are clădiri înalte. Agro-Velho se remarcă ca o stațiune de pe litoral, unde majoritatea clădirilor sunt folosite ca

Tricolorul nostru e la loc de cinste

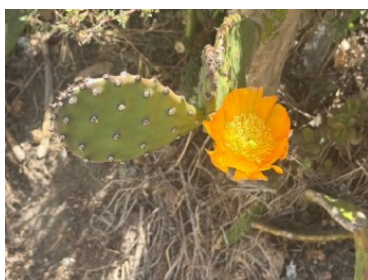
Suntem mândri că suntem români

Imaginația nu are limite

Mai avem 187 km

Și cactușii înfloresc

reședințe secundare pentru iubitorii de plajă. Pe de altă parte, Quião sau Santo André este o zonă cu o identitate pescărească foarte distinctă și se întinde de-a lungul coastei de nord, fiind conectată la cartierele pescărești din Póvoa de Varzim. Zona dintre Avenida Nossa Senhora das Neves și Drumul Național 13 conținea vechiul nucleu rural Aver-o-Mar, cu mai multe exemple de case rurale din secolul al XIX-lea, protejate de Planul de Urbanizare Póvoa de Varzim.

Fosta parohie era împărțită în mod tradițional în optsprezece locuri, acum cartiere urbane: Agro-Velho, Aldeia Nova, Boucinha, Caramuja, Fontes Novas, Fragosa, Mourincheira, Paço, Paranho, Paranho de Areia, Palmeiro, Perlinha, Finisterra, Paralheira, Refojos, Sencadas, Santo și Secadasins. INE (Institutul Național de Statistică) a considerat doar 16 la recensământul din 2001. La recensământul din 2011, din cauza reformelor satelor, INE a considerat un singur loc urban, Póvoa de Varzim, care cuprinde majoritatea populației fostei parohii.

Ne continuăm drumul pe țărmul oceanului, tot pe podețele de lemn. În jur parcă totul e în armonie cu sine, o armonie greu de descris în cuvinte.

În această atmosferă feerică, ajungem la Caminho Beach Bar, un bar pe plajă. Brusc ne amintim că am plecat din Póvoa de Varzim fără să ne bem americana de dimineață și nici croisantul nu îl savurasem.

Ne oprim deci la terasa bar de pe plajă și declanșăm "operațiunea americană". Chiar la intrarea în bar e un panou unde pelerinii care au trecut pe aici au prins în panou o amintire a trecerii lor. Eram și eu pregătit pentru acest gest de amintire a trecerii noastre. Aveam la mine panglici cu tricolorul nostru, așa că panoul s-a înbogățit cu un tricolor. E clar că momentul trebuia immortalizat pentru posternitate, lucru pe care l-am făcut cu o maximă responsabilitate.

Reintrăm pe deja cunoscutul podeț de lemn. În dreapta noastră, cineva amenajase o zonă nostimă, sincer nici nu știu cum să o definesc, doar că e nostimă.

Intrăm pe o zonă unde podețul face loc nisipului. Și iată-ne ajunși la locul unde acum 3 ani îi spuneam sasului că se află un imens teren de golf.

Acum e cam târziu să îi mai reamintesc, așa că ne continuăm drumul și intrăm în Agucadoura, o așezare modestă, dar cu un aer primitiv.

Agucadoura este cea mai nouă parohie din Póvoa de Varzim; ea a fost creată pe 14 octombrie 1933, când s-a separat de parohia Navais, căreia i-a aparținut dintotdeauna. Prima referință la acest loc apare în 1258: in Petra Aguzadoira que est in termino de Nabaes.

Locuitorii au avut dificultăți în a se stabili în zonă, aceasta fiind constituită doar din dune de nisip, bătute constant de vânt. Abia în

Mai trebuie să o luăm și prin nisip

De aici se vinde pământ de flori

Unii se mai și odihnesc

Și aici am pus un tricolor

secolul al XVIII-lea, așezarea a căpătat o oarecare importanță și, în 1730, existau deja 25 de familii, iar la mijlocul secolului al XIX-lea populația sa era mai mare decât cea a orașului Navais. Astfel, Aguçadoura s-a separat de Navais în 1933.

Aguçadoura este situată la 6 km nord de centrul orașului Póvoa de Varzim; și are ca granițe: oceanul la vest și parohiile Estela la nord, Navais la est și A Ver-o-Mar la sud. Această parohie este recunoscută pentru plajele sale: plaja Aguçadoura, plaja Codicheira și plaja Barranha.

Teritoriul său, odinioară dominat de câmpurile agricole Masseira, este acum dominat de sere. Parohia este foarte competitivă în sectorul culturilor de grădină, în ciuda faptului că cea mai mare parte a parohiei este situată în foste dune de nisip aride.

Fertilizarea solurilor sale s-a făcut de-a lungul generațiilor de fermieri prin colectarea algelor sargassum din ocean, pentru a fertiliza solul infertil. Parohia găzduiește Asociația de Horticultură Póvoa de Varzim - Horpozim. Printre alte mici afaceri, există și o mică afacere de floricultură.

Parohia este împărțită în șapte cătune: Santo André, Granjeiro, Caturela, Fieiro, Areosa, Aldeia și Codicheira.

Plaja principală este, de asemenea, considerată a fi unul dintre cele mai bune locuri pentru surfing de-a lungul coastei portugheze, conform unor surse.

Cum nu suntem amatori de surfing, ne continuăm drumul paralel cu țărmul oceanului. Fascinați de peisajul din jurul nostru, nici nu realizăm că suntem la marginea orașului Apulia. Aici e final de etapă, similar ca și acum 3 ani. Dar hai să descoperim istoria acestei localități.

Apúlia este un oraș și o fostă parohie civilă în municipiul Esposende, Portugalia. În 2013, parohia a fuzionat în noua parohie Apúlia e Fão. Are o populație de 4.323 de locuitori și o suprafață totală de 10,51 km², densitatea populației 411,3 pe km².

A fost oraș și municipiu până în 1834, când a fost încorporat în Esposende. Apúlia este cunoscută pentru plajele sale cu dune și costumele populare în stil roman. Ar putea fi legată de regiunea Apulia din Italia și de o posibilă migrație de acolo în timpul Imperiului Roman.

Situată pe coastă și cu o plajă lungă cu nisip, Apúlia a fost o municipalitate independentă până la încorporarea sa în Esposende în 1834. A fost ridicată la statutul de vilă (oraș) pe 19 aprilie 1988.

A fost desființată pe 28 ianuarie 2013, în temeiul unei rezoluții a Adunării Republicii Portugheze promulgate pe 16 ianuarie 2013, la fuzionarea cu parohia Fão, formând noua parohie Apúlia e Fão.

A fost reinstaurată pe 14 martie 2025, în conformitate cu Legea nr. 25-A/2025 din 13 martie 2025.

Biserica Igreja Matriz da Apulia

Și berea de bun venit

Și după bere merge și un prânz

Cazarea la același hotel ca acum 3 ani

Toponimul e de origine controversată. Cea mai răspândită interpretare îl leagă de antroponimul latin Apulius (varianta personală a lui Apulus, „din Apulia”, regiune din sud-estul Italiei), latinizat și păstrat ca nume al unui proprietar de vilă rurală din Evul Mediu timpuriu. Fără documentație solidă.

Vechile mori de vânt și „depozitele” de șist, acum case de vară, promovează plaja Apúlia cu „Nisipul moale, marea senină, valurile mângâietoare, câmpia acoperită de mii (...)”, așa cum spune José Augusto Vieira în Minho Pitoresco, de la sfârșitul secolului al XIX-lea.

Astăzi, plaja Apúlia este cunoscută în principal ca stațiune de vară. Cu toate acestea, golful, având în vedere condițiile sale naturale bune, a fost folosit încă din perioada prezenței romane în Peninsula, ca loc de încărcare a mărfurilor. Mai multe referințe medievale apar în documentație, dovedind importanța agricolă a acestei regiuni. Când excursiile de scăldat pe plaje au devenit parte a obiceiurilor zilnice, plaja Apúlia a câștigat faimă pentru nivelurile ridicate de iod înregistrate. Dintre toate orașele din apropiere, Barcelos, Braga, Famalicão și Porto, turiștii au început să caute Apúlia ca destinație de vacanță. În prezent, din acest motiv și pentru excelența golfului, plaja Apúlia continuă să fie o invitație pentru un sezon de vacanță cu vedere la Atlantic. Morile de vânt de pe această plajă sunt unul dintre motivele pentru a o vizita. Sunt mori construite din granit și șist, cu plan circular și formă conică, pentru a utiliza la maximum vântul disponibil. Astăzi, aceste mori de vânt și-au pierdut funcția inițială, fiind folosite ca și case de vacanță.

Marea a fost întotdeauna o sursă de bogăție de explorat. Aici, în Apulia, pe lângă sare și pește, exploatarea ierbii marine era una dintre cele mai importante activități agro-maritime. Mărturii ale unor vremuri în care colectarea acestui produs era o sarcină importantă sunt corturile, amplasate direct pe dună, și unde se păstrau ustensilele de recoltare. Cea mai veche referință cunoscută la această activitate datează din secolul al XIII-lea, când fermierii din interior s-au plâns de o încercare a arhiepiscopului de Braga de a le interzice să traverseze dealul Apulian pentru a ajunge la mare. Mai târziu, datorită hrisovului pe care l-a dat orașului Póvoa de Varzim, D. Dinis rezervă colectarea algelor marine de pe plaja sa pentru locuitorii locului. Iar activitatea de colectare era atât de importantă încât Biserica a interzis recoltarea chiar și duminicile și sărbătorile legale. Dar cum să explicăm o asemenea importanță? Sargasele, colectate din iunie până la sfârșitul anului și uscate la soare, erau folosite ca îngrășământ organic pentru pământ. Într-o economie agrară în care îngrășămintele chimice nu erau cunoscute, aceste alge marine aveau o importanță capitală în asigurarea unor recolte bune. Sargasele colectau alge marine la marginea apei și formau movile de-a lungul plajei, astfel încât acestea să se poată usca la soare. Peisajul și mirosul acestor plaje, în timpul sezonului de recoltare, era foarte special.

Apúlia este un ținut al mării și al nisipului, așa că nu este surprinzător faptul că vechea biserică a acestei parohii a fost scufundată de nisipuri între secolele al XII-lea și al XIII-lea. În locul

Capela de Nossa Senhora da Guia

Și pentru că e timp, hai prin piață

... și pe țarm

Micul dejun la hotel

ei există și astăzi o croazieră, cu o lampă cu ulei pe care oamenii o țin aprinsă cu daruri individuale. Croaziera maură a fost restaurată la 1 ianuarie 1981, de către un grup de binefăcători din localitatea Paredes.

La sfârșitul secolului al XVII-lea, Biserica Parohială existentă pe atunci este amenințată de ruină, așa că o altă a fost construită în locul ei. Însă, pe la mijlocul anilor 1800, degradarea amenința și acest templu. A urmat și rușinea unui val de jafuri care au afectat bisericile din regiune și de care nu a scăpat, fiind vandalizat în anul 1849. La mijlocul secolului al XX-lea, în anul 1945, în aceeași localitate a fost ridicat un alt templu, cu accente de gust clasic pe fațadă și corpul principal. După aceea, o jumătate de secol mai târziu, se vor decide lucrări de extindere și renovare a acestui templu. În anul 2000, a fost inaugurată actuala biserică care deservește parohia.

Construcția primei capele dedicate Maicii Domnului din Guia datează din secolul al XIX-lea. A fost comandată de Manuel Inácio de Sousa, care a donat-o înainte de 1936 familiei Lopes dos Santos, originari din Barqueiros, Barcelos. Cred că ne referim la aceeași capelă cunoscută în mod obișnuit sub numele de Capela Tibúrcio. Devoțiunea față de Maicea Domnului din Guia este puternică în zona de coastă, în special în rândul oamenilor legați de mare. Este demn de remarcat faptul că Maica Domnului din Guia este sfânta patroană a barcagiilor de pe râul Douro. Capela originală a fost distrusă, dar devoțiunea era deja puternică, determinându-i pe locuitorii din Apulia, în același loc din Areia, să comande un nou monument în onoarea ei în 1977.

Trecem pe lângă Biserica Igreja Matriz da Apulia, biserica care, acum 3 ani ne-a primit cu famfara orașului la ieșirea din biserică, era o sărbătoare a orașului, dar pentru noi a fost ceva deosebit.. Ne continuăm drumul și cu ajutorul Matildei ajungem la adresa unde vom înnopta. Spre surprinderea noastră, e același hotel ca cel din urmă cu 3 ani. Ne cazăm și trecem la somnul "de înfrumusețare". Somnul de 3 ore a fost recomfortant. Coborâm în oraș, bem berea de bun venit. Urmează "vizita prin magazine", incluzând aici și piața. Bine înțeles că am achiziționat o statuie din lemn, în timp ce Carmen a găsit 3 măști de lemn pentru noile sale camere renovate.

Ajungem pe promenada de deasupra oceanului. Multă lume, ne oprim să bem berea de seară, obicei nou și ne întoarcem în cameră.

Carmen face bagajele pentru mâine în timp ce eu scriu jurnalul. Oboseala începe să își spună cuvântul, așa că ne culcăm.

Noapte bună

09 august 2026

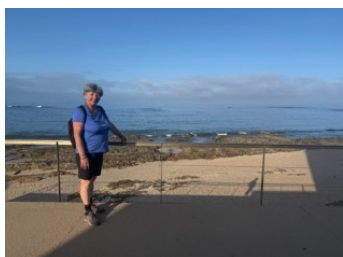
Noapte liniștită. ziua începe cu micul dejun servit la hotel. Este un mic, mare mic dejun, nostim joc de cuvinte. Asortat și bogat în feluri de mâncare, sucuri și cafea. A fost super.

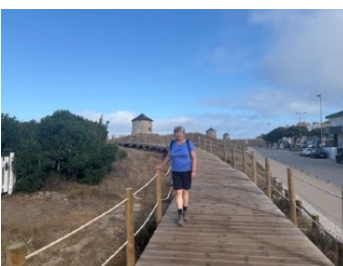
Suntem gata de drum

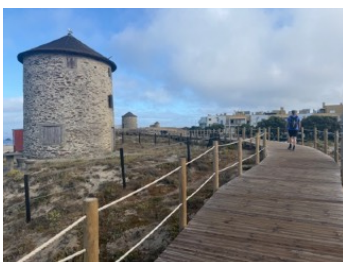
Deci ... cu cântec înainte marș ...

Și oceanul e cu noi

Reintrăm pe podețe

Ne apropiem de Fao

După finalizarea micului dejun o luăm la pas căci e deja ora 8,12. E cam târziu, dar o să recuperăm întârzierea pe drum.

Ne îndreptăm plini de entuziasm spre litoral, căci de acum 3 ani știm că nu merită să ne întoarcem 2 km pentru a intra pe marcaj. Așa, odată ajunși pe țărm urmând linia țărmului vom intra în traseu. Vezi ce memorie ...

Trecem pe lângă piața de pește. Tarabele gem de pește proastă, pește care, sunt sigur, că nu bănuia că azi va fi "decor".

Oceanul e alături de noi, așa că totul e sub control. Afară bate o briză ușoară, dar în general e plăcut.

Am intrat pe clasicul podeț, așa că îmi dau seama ce fericire e pe picioarele noastre. Trecem pe lângă puncte de observație maritime, unele lăsate în paragină, altele renovate.

În zare se văd case, trebuie să fie orașelul Fao. Da, așa este, așa că intrăm victorioși în orașel.

Fão este cunoscut pentru plaja sa, Plaja Ofir, precum și pentru clubul de noapte Pacha Ofir. (Nu l-am văzut căci era zi când am trecut noi)

Fão deține cea mai mare necropolă medievală din Peninsula Iberică (Cimitirul Medieval Barreiras), demonstrând impactul Moartei Negre în viața obștei. În plus, în perioada medievală, Fão a fost un important centru de producție a sării. Centrul istoric al orașului Fão datează din secolele al XVI-lea și al XVII-lea.

Bogăția sa naturală este exuberantă, datorită parteneriatului dintre mare și estuarul râului Cávado, creând dune și stânci, păduri de pini, landes și mangrove, care sunt locuite de numeroase specii de animale și plante.

O mare parte a coastei orașului Fão este protejată de zona Parcului de Stat al Coastei de Nord.

Principalele activități economice sunt agricultura, pescuitul, turismul și serviciile.

Sfântul patron al parohiei este Sfântul Paio (Paio din Córdoba).

Trecem pe lângă un minunat complex turistic, odată se pare apreciat de turiști, dar care acum e părăsit și aproape în ruină.

Ei, acum că știm cât de cât istoricul orașului, ne îndreptăm hotărâți către Esposende, orașul de destinație al etapei de azi. Mergem cam 5 km și spre surprinderea noastră descoperim că traseul traversa pe un pod râul Cávado. Noi, fermecați de peisaj, am uitat de marcaj și ne-am continuat drumul pe lângă albia râului.

Cum după socotelile mele ar fi trebuit să intrăm deja în Esposende, începem procesul de investigare a localnicilor. Ghinion, cum zice sasu, toți sunt turiști și ridică respectuos din umeri.

Curios ... e o bibliotecă comunală

... și un complex turistic părăsit

Podul peste râul Cavado

Pe malul opus e Esposende

Iar de unde venim e Fao

La punctul turistic pentru pelerini

Într-un final, identificăm un localnic 110% din zonă. De la el aflăm că trebuie să ne întoarcem până la pod, cam 5 km, să îl traversăm și astfel vom intra pe traseul Camino.

Crud adevăr, dar frumusețea pe lângă care trecusem parcă merită efortul. Așa că facem stânga împrejur și o luăm la pas. Aceleași minunății, același peisaje, zău că nu regret greșeala.

Am ajuns într-un final, la pod. Podul e imens și circulația pe el e intensă. Intrăm pe pod. Pe malul opus se văd casele din Esposende.

Memoria îmi atrage atenția că la capătul podului nu trebuie să ratăm punctul informativ pentru pelerini, punct dotat cu o barcă lângă care și acum 3 ani făcusem poze. Punctul este, barca de asemenea, așa că facem poze lângă ea.

Pornim mai departe. Acum e rândul Matildei să preia conducerea. Fără să stea prea mult pe gânduri ne ghidează pașii și în foarte scurt timp ajungem la destinația etapei de azi.

Esposende (pronunție portugheză: [iʃpɔˈzɛdi] este un oraș și o municipalitate în districtul Braga din Portugalia. Populația în 2011 era de 34.254 de locuitori, pe o suprafață de 95,41 km². Orașul în sine (parohia Esposende, Marinhass e Gandra) avea o populație de 9.197 de locuitori în 2001. A obținut statutul de oraș pe 2 iulie 1993. Actualul primar este Fernando Couto Cepa, ales de Partidul Social Democrat (PSD-ul lor). Sărbătoarea municipală este 19 august. Este situat pe Drumul Portughez al Camino de Santiago.

Toponimul orașului este de origine disputată. Cea mai susținută lectură derivă din latinescul *expositum* („expus”, participiu de la *exponere*) aplicat caracterului deschis al coastei sau gurii estuarului Cávado. Alte lecturi propun un antroponim medieval neidentificat sau o bază preromană opac.

Participiul latin *expositus* însemna „așezat în exterior, expus, deschis spre exterior” și, ca apelator geografic, a fost aplicat întinderilor de coastă expuse la mare deschisă fără protecție a golfului sau a capului - o caracteristică exactă a gurii de vărsare a râului Cávado, unde se află orașul. Onomastica portugheză contemporană favorizează această lectură, deși recunoaște că sufixul final *-ende* este neobișnuit și ar putea reflecta o bază mai veche. Orașul, șeful consiliului, se află exact la estuarul Cávado, granița naturală dintre districtele Braga și Porto, și a fost timp de secole un mic port de pescuit și comercial. Biserica matricială São Joao Baptista, gotică din secolul al XVI-lea, marchează centrul istoric. Plaja, de doi kilometri de nisip fin, este una dintre cele mai cunoscute din nordul Portugaliei. Vinhos verdes D.O. Sub-região de Cávado are aici o parte din podgoriile sale.

Esposende aparține districtului Braga și este singurul oraș cu legătură la ocean. Este situat între Vigo și Porto. Este situat în apropierea orașelor Viana do Castelo, Povoia de Varzim, Barcelos și Braga.

Și azi Matilda e în formă, am ajuns

Biserica Misericórdia Esposende

E momentul pentru berea de bun venit

Plimbare prin oraș înainte de check-in

Ocuparea zonei Esposende datează din preistorie, dar în zilele noastre există doar artefacte din piatră sau ceramică. Industriile metalelor sunt prezentate în arheologia regiunii, iar ocupația romană este cunoscută prin observații arheologice și documentare, incluzând și regatele barbare și Evul Mediu...

Epoca marilor călătorii atlantice a fost semnificativă pentru Esposende, iar oamenii au cerut de multe ori regelui privilegii care au venit ulterior. Astfel, data anului 1572 are un ecou în memoria colectivă a orașului Esposende: D. Sebastian a ridicat satul pe atunci, „loc”, creând municipalitatea care există astăzi.

Industria extracției sării, agricultura și creșterea animalelor au fost contemporane cu epoca navelor cu pânze, a construcțiilor navale și a comerțului maritim. Aurul din Brazilia a ajuns și la Esposende, iar mai târziu, unii dintre oameni s-au întors în Brazilia pentru a se întoarce aici ca „Brazilieri de torna viagem”. Nu este o surpriză faptul că bogăția sa are un puternic caracter de marcă de secole după secolul al XVI-lea. Într-un județ care combină toate aspectele naturii, Esposende are de oferit dune de nisip întinse, păduri de pini și zone împădurite, dealuri și stânci fosile, râuri și mare, toate încadrate într-un echilibru dinamic care ne permite să spunem că: „Esposende, este un privilegiu al naturii”.

Mlaștina și estuarul râului Cávado care îl însoțesc sunt prezentate ca un loc strategic pentru păsările migratoare care caută refugiu de frigul iernilor cele mai aspre din Europa de Nord și Centrală. Râul Neiva și apele sale limpezi, pădurea verde de pini din Ofir și priveliștile uimitoare care oferă diverse puncte de belvedere asupra orașului Esposende sunt doar câteva dintre caracteristicile interesante ale județului, în care bogăția peisajului natural și patrimoniul construit de mână omului, cum este cazul morilor de vânt, câmpurilor în jgheab, forturilor și morilor, se combină într-o armonie unică, formând peisaje de mare valoare pitorească și ecologică și confirmă Esposende ca fiind unul dintre cele mai frumoase zone din regiunea de Nord.

Stăm în fața intrării hostelului și cu toate că zona e superbă, aflăm cu tristețe că check-inul se face doar la ora 15,00, așa că e timp pentru e vizitare a orașului, o bere de bun venit și probabil și un prânz.

Începem cu vizitarea orașului. Lume multă. Trecem pe lângă Igreja Misericórdia și nu ne putem abține să nu o vizităm.

Biserica și Casa da Misericórdia (Casa Milostivirii) datează din 1579.

Clădirea actuală este rezultatul renovării din 1893, noua biserică fiind orientată de la sud la nord. Interiorul are o estetică renașcentistă, iar altarul principal prezintă sculpturi baroce interesante și este surmontat de un altar pictat din secolul al XVII-lea care o înfățișează pe Maica Domnului a Milostivirii. În 1621, altarul Maicii Domnului a Pietății și altarul lui Hristos existau deja, acesta din urmă în Capela Sfântului Hristos sau a Navigatorilor.

Interesant monument

Biserica Matriz de Esposendo

Avem timp și de o Misa

Antonio Rodrigues Sampaio

Această capelă în stil manierist, bogat ornamentată, a rămas în poziția sa originală. Tavanul este boltit cu un tavan casetat din lemn policrom care îi înfățișează pe profeți. Altarul, al cărui cadru este orașul oamenilor vegheat de îngeri și doi profeți fondatori, este flancat de retablouri și prezidat de o sculptură a unui Isus răstignit, Bunul Isus al Navigatorilor, cu Fecioara și Sfântul Ioan Evanghelistul care sunt plasate la picioarele sale.

Vizitarea orașului nu justifică abandonarea unei tradiții recunoscute: servirea berii de bun venit. Așa că, plini de responsabilitate, ne așezăm la o masă la una din numeroasele terase deschise. Și așa ne achităm de îndatorirea supremă, onorarea sosirii la destinația unei etape.

Turul orașului continuă și așa ajungem la biserica Matriz de Esposende. Aici biserica e plină ochi, semn că avem șansa de a participa la o Misa.

Biserica Parohială din Esposende, dedicată Sfintei Maria dos Anjos, se află în Largo Rodrigues Sampaio / Praça da Igreja Matriz, în orașul Esposende.

Este o biserică creștină, catolică, compusă dintr-o navă centrală cu trei abside, cu două turnuri-clopotniță care flanchează intrarea. Originea sa datează dintr-o construcție inițială din secolul al XVI-lea (1550-1558), ale cărei restaurări ulterioare au făcut să dispară designul său original, lăsând locul altor amenajări la sfârșitul secolului al XIX-lea și adăugării noii sacristii și a capelei mortuare la sfârșitul secolului al XX-lea și începutul secolului al XXI-lea.

Din punct de vedere arhitectural, biserica este o clădire dreptunghiulară cu fațada orientată spre vest. Fațada denotă o inspirație neoclasică, evidențiată de frontoanele care încoronează ușa de intrare și fațada. Întreaga clădire este prevăzută cu ferestre mari decorate cu vitralii legate de simbolismul religios. Fațada este însoțită de două turnuri laterale identice; Totuși, cel situat pe partea de sud adăpostește cele patru clopote și cadranul circular de marmură al ceasului, operă a firmei Jerónimo de Braga.

Ambele turnuri au gargoile și turle care le încoronează colțurile. Deasupra ușii principale se află o fereastră dreptunghiulară cu vitraliu, acoperită de un fronton și volute laterale flancate de două gargoile. Fațada din spate prezintă două gargoile și două turle în partea superioară a colțurilor. O cruce de piatră cu brațe trilobate, similară cu cea care încoronează partea centrală a fațadei, completează ansamblul.

În interior, clădirea este distribuită în trei nave separate de câte patru arcade pe fiecare parte. Fiecare navă corespunde unei capele, cea principală fiind altarul. Aceasta este cea mai veche parte a complexului, evidențiată clar în bolta casetată. O sculptură în lemn aurită de înaltă calitate, de inspirație barocă, este prezidată de o frumoasă imagine a Maicii Domnului Îngerilor, patroana orașului actual Esposende. Stilul decorativ al sculpturii în lemn se repetă și în altarele capelilor laterale, cea de pe partea de nord

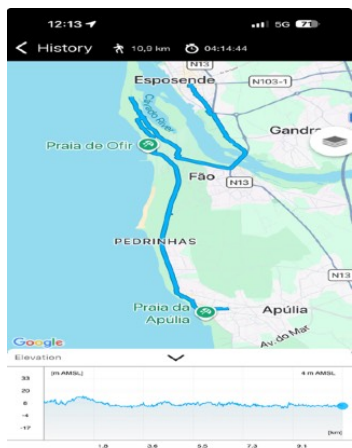
Ao Homem do Măr din Esposende

După muncă, un prânz e binevenit

Chiar și un pic de muzică nu strică

Traseul de azi

servind drept capelă bapstismală. Acolo există un panou de țiglă care înfățișează botezul lui Hristos, provenind din casa Viúva Lamego și realizat de artistul M. Sousa. Pe lângă cele cinci altare care umplu pereții laterali, există și două amvoane și două coruri, dintre care unul este destinat orgii cu 27 de tuburi.

Participăm la Misa și ne continuăm periplus prin oraș Trecem pe lângă statuia lui Antonio Rodrigues Sampaio ce străjuiește.

Politicianul și jurnalistul liberal s-a născut pe 25 iulie 1806, în parohia S. Bartolomeu do Mar.

A deținut funcții de mare importanță publică și a jucat chiar și rolul de președinte al Consiliului de Miniștri al Portugaliei (1881). A fost un jurnalist și politician portughez, printre alte funcții fiind și cea de deputat, nobil al Regatului, ministru și președinte al Consiliului (șef al guvernului). Rodrigues Sampaio a fost una dintre cele mai mari figuri ale liberalismului portughez din secolul al XIX-lea, un jurnalist unic și un parlamentar excepțional. Considerat o personalitate controversată, polemică și chiar revoluționară, dar întotdeauna consecvent și fidel principiilor și scopurilor sale, a fost un agitator de renume național, ceea ce l-a costat porecla de „Sampaio al Revoluției”, deoarece a devenit cunoscut ca redactor șef al ziarului „A Revolução de Setembro”. A murit la Sintra pe 13 septembrie 1882.

Așa da politicieni, nu ca la noi. Cu aceste gânduri ajungem în centru unde un complex monumental stă dovadă la greaua muncă a pescarilor. Monumentul Ao Homem do Măr din Esposende este o dovadă a acestei eroice munci, atât pentru marinarii în sine, dar și pentru familiile acestora.

Esposende a trăit întotdeauna de pe urma mării, precum și a locuitorilor săi, aducându-le nu doar hrană, ci și pericole și nenorociri. Pentru a sărbători cei 500 de ani de la Descoperirile Maritime, Consiliul Local a decis să ridice un monument dedicat „Omului Mării”. Această sculptură, proiectată de Frații Bompastor, a fost inaugurată în decembrie 1997. Monumentul este compus din cinci figuri - patru bărbați și o femeie - și chila unei bărci. Acesta simbolizează efortul oamenilor care sunt susținuți de ceea ce oferă marea și care au construit și bărcile necesare pentru munca pe mare.

Frumos gest al celor care au condus la vremea respectivă comunitatea. Timpul a trecut repede, așa că ne întoarcem la cazare. Camera pe care am primit-o e superbă și patul e apetisant, așa încât dormim 3 ore frânți de oboseală uitând de cei 10 km parcurși degeaba.

Pe la ora 18,30, refăcuți, decidem că e cazul să acordăm cinei respectul meritat. Deci coborâm în oraș. Nu e greu să găsim o terasă unde se servește mâncare. Mâncarea a fost bună, respectându-se preferințele fiecăruia dintre noi. Cum era și firesc, cina a fost „acompaniată” de berea cea de toate zilele.

Un muzician ambulant ne poartă pe valurile unor melodii locale, frumoase și reconfortante. A fost o zi minunată, plină de suspans și mai ales plină de experiențe noi. Eu scriu jurnalul și ne culcăm.

Noapte bună

Gata de plecare

Capela de S. Joan Baptista e Cruzeiro

Părăsim Esposendo

Fortul São João Baptista din Esposente

10 august 2026

Noapte bună. Cel puțin eu am dormit "ne întors" asta după poziția în care m-am trezit. Cum bagajele erau făcute de decuseară, cum jurnalul era la zi, coborâm și servim micul dejun la pensiune. Mic dejun bogat și asortat pentru toate gusturile.

Ieșim din pensiune și o luăm la pas spre noua destinație. La ieșirea din oraș, lucru cunoscut deja e plasat pe plajă, emblema orașului, emblemă pe care nu o ratăm, așa că facem poze lângă ea, după care urmărim indicatorul "săgeată galbenă".

Cum încă nu suntem total treziți, se pare, părăsim marcajul și o luăm pe podețul ce urmărește coasta oceanului. Nu suntem singuri, mai sunt și alții care au ales podețul. Se pare că facem un ocol destul de mare de la traseul normal. Chiar și așa, peisajul care ne înconjoară merită ocolul. E o vreme superbă și o priveliște superbă.

După un timp reintrăm în localitate, descoperim săgeata galbenă și urmând-o ajungem la periferia orașului. Intrăm în pădure și ne întâmpină un urcuș și un coborâș cam periculos.

Trecem pe lângă Capela de S. Joan Baptista e Cruzeiro, care, cum e și firească, e închisă. Suntem totuși norocoși că e dotată cu 2 gemulețe prin care facem poze cu interiorul ei. Pare îngrijită, dar e interesant, cât de des se slujește aici?

Capela datează de la sfârșitul secolului al XVI-lea, fiind construită pe o platformă de piatră în formă de turn mic, pe malurile râului Cávado, la nord de gura pârâului Rêgo da Igreja. Acest turn a servit la protejarea capelei, în special în timpul mareelor înalte din timpul iernii.

A suferit mai multe reconstrucții, una dintre ele în 1699, a cărei dată a rămas gravată pe baza crucii care încoronează porticul. Capela actuală este rezultatul unor lucrări din 1740.

În vecinătatea capelei se află crucea de la marginea drumului, datată 1660, care inițial se afla în fața ușii capelei, într-un pătrat în formă de semilună.

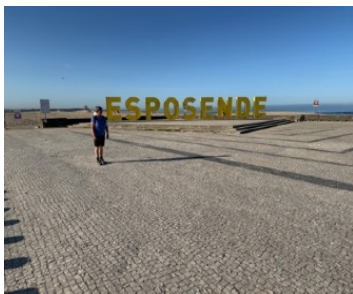
La sfârșitul secolului al XIX-lea a fost mutată în locația sa actuală.

Lămurii asupra provenienței și istoricului capelei, pentru care sunt nevoit să îi mulțumesc lui Google Translate, ne apropiem de ieșirea din Esposente.

Nu putem trece pe lângă Fortul São João Baptista din Esposente fără a îi afla secretele.

Fortul este vizitabil, dar timpul ne presează, căci am plecat cu întârziere.

Construit între 1699 și 1704, în timpul domniei lui Petru al II-lea al Portugaliei (1667-1706), are un plan neregulat în formă de stea, cu

Gata, ieșim din oraș

Transport extra gabarit

Și pomii sunt speciali aici

Am intrat în Marinhas

câte un bastion la fiecare margine și respectiva santinelă hexagonală. Pe malul său se aflau clădirile de serviciu, în special o capelă din secolul al XVIII-lea.

Odată cu construcția farului, acesta a suferit unele modificări ale structurii sale, fiind acum un dreptunghi cu doar două bastioane și o umbrelă deosebită la fiecare colț.

Patru clădiri de plan dreptunghiular și pătrunghiular, cu acoperișuri în două ape, de un etaj, aflate în ruine în 2019, îl integrează.

În 1866, pe fort a fost instalată o lumină lenticulară, iar turnul actual de 7 metri a fost comandat companiei Barbier, Bénard & Turenne în 1925, fiind instalat pe 10 aprilie a acelui an.

Din acel moment fortul a fost supus unor reglementări maritime avându-se în vedere securitatea circulației. Astfel:

- 1866, decembrie - instalarea unui far lenticular montat pe un candelabru;

- 1883 - pregătirea și aprobarea de către Comisia Farurilor a Proiectului pentru iluminarea și balizarea porturilor din Continentul Regatului, care prevedea amplasarea unui far portuar în Esposende;

- 1913 - Asociația Comercială și Industrială din Esposende l-a informat pe Ministrul Marinei că farul actual ar trebui înlocuit cu un far cu o rază luminoasă mai mare;

Pe latura de sud-vest se află farul, cu un turn cilindric din fier, pe o bază circulară de ciment, cu felinar și balcon de serviciu, vopsite în roșu. Alături de far se află o clădire dreptunghiulară, cu două etaje vopsite în galben, pentru paznicii farului.

Este clasificat drept Proprietate de Interes Public din 1982.

În septembrie 2020, Consiliul Local Esposende a plătit guvernului portughez 204.000 de euro pentru drepturile asupra fortului, pe o perioadă de 50 de ani. Pe lângă lucrările de curățenie, două dintre cele patru clădiri destinate anterior susținerii serviciilor de la Far, create și instalate în zona Fortului în secolul XX, au fost renovate, permițând cetățenilor să se bucure de spațiu. Contractul prevede o investiție de 1,5 milioane de euro în renovarea proprietății.

După ce fortul a fost predat Primăriei Esposende, au fost efectuate mici intervenții pentru organizarea de expoziții și activități culturale.

În martie 2022, Primăria Esposende a lansat concursul public pentru proiectul de reabilitare a fortului, în valoare aproximativă de 260 de mii de euro, cu obiectivul elaborării proiectelor arhitecturale și speciale bazate pe crearea condițiilor de utilizare publică, având ca serviciu principal instalarea Centrului de Interpretare al Coastei de Nord.

Posesori ai acestor ultime informații, părăsim definitiv orașul Esposende. Ne continuăm drumul și plini de elan pătrundem în mica localitate Marinhas.

Am ajuns în localitatea Mar

Un selfie edificator

Biserica parohială din Belinho

Marinhas este o localitate portugheză din municipiul Esposende, care este reședința Parohiei Marinhas, o parohie cu o suprafață de 10,43 km² și 6.193 de locuitori (2011), și, prin urmare, o densitate a populației de 593,8 locuitori/km².

Parohia Marinhas a fost desființată în 2013, ca parte a unei reforme administrative naționale, pentru a forma, împreună cu Parohiile Esposende și Gandra, o nouă parohie numită União das Freguesias de Esposende, Marinhas e Gandra cu reședința în Esposende. Dar, la 14 martie 2025, parohiile unite au fost readuse la caracteristicile lor inițiale prin legea nr. 25-A/2025, astfel încât Parohia Marinhas a fost restabilită.

Orașul Marinhas, împreună cu Esposende și Gandra, au format orașul Esposende, care este situat la aproximativ 2 km de reședința municipalității și este mărginit la vest de Oceanul Atlantic.

Părăsim localitatea și ne îndreptăm victorioși către următorul orașel, Belinho. Localitatea este parcă lipsită de populație. Parcă suntem doar noi în toată localitatea. Bneînțeles, așa cum era și firesc, localitatea e dotată și cu o biserică destul de interesantă.

Biserica parohială actuală, în stil arhitectural neoclasic, a fost inaugurată în 1897.

Fațada frontală are o bază din zidărie, pene încorporate în pilaștri, încoronată de urne cu socluri paralelipipedice și terminată în friză și cornișă. Are un portal, acoperit de o cornișă decorată cu motive vegetale. Timpanul are o nișă arcuită perfect care adăpostește imaginea sfântului patron, Sfântul Petru, terminată cu un fronton curbat, decorat cu volute și pinacule, și acoperită de o cruce papală din piatră, pe un acroteriu.

Turnul clopotniță cu trei niveluri, pe partea de nord, are un ceas și un clopot, terminate cu o cupolă în formă de cupă cu motive asemănătoare flăcărilor și acoperite de o cruce metalică.

În interior, se remarcă capela laterală opusă Ambonului (masa cuvântului), care își propune să recreeze o peșteră, în aluzie la peștera în care a apărut Maica Domnului, la Lourdes. Ies în evidență altarul principal, în stil revivalist, și sculptura aurită a altarurilor neoclasiche.

Belinho sărbătorește sărbătoarea Sfântului Amaro și a Sfântului Blaise

Primul festival religios din municipiul Esposende este dedicat Sfântului Amaro și Sfântului Blaise și are loc în Belinho, în nordul municipiului, pe parcursul a trei duminici. Tradiția susține că prima duminică să aparțină persoanelor celibatate, mai lipsite de griji, a doua cuplurilor căsătorite și a treia văduvelor/văduvilor, deoarece există deja multă sărbătoare...

Sfântul Amaro, stareț și discipol al Sfântului Benedict, fondatorul Ordinului Benedictin, s-a născut la Roma în secolul al VI-lea și a

Capela de Santo Amario

Și noi suntem pelerini

Capela Santa Maria

câștigat faimă în biserică ca model de ascultare și penitență. Ziua de sărbătoare este 15 ianuarie.

Este un sfânt care, în ochii oamenilor, este înzestrat cu puteri speciale pentru a vindeca tot felul de boli ale membrelor inferioare și superioare (mâini și picioare), precum și ale degetelor respective.

Prin urmare, pelerinajul se face în jurul capelei medievale, construită la vest de vechiul Drum Regal care lega Ponte da Barca de Viana do Castelo, iar credinciosul înconjoară capela de trei ori purtând în brațe o replică din lemn, ceară sau plastic a membrului care a făcut obiectul vindecării sau pe care intenționează să-l prevină de boală.

Pe de altă parte, în ultima duminică, care coincide adesea cu prima duminică din februarie, sărbătoarea este în cinstea Sfântului Blaise, care este venerat și în Capela Sfântului Amaro.

Sfântul Blaise, născut în Sebaste, Armenia, în secolul al III-lea, a fost medic și s-a remarcat în biserică pentru rugăciunea și penitența pe care le practica în refugiul său din pădure, chiar înainte de a deveni episcop, și este căutat de credincioși pentru a vindeca bolile gâtului.

Una dintre caracteristicile festivalului Santo Amaro, care este încă menținută, pe lângă vânzarea de dulciuri și boabe de lupin, este vânzarea de smochine uscate.

Festivitățile festivalului includ o novenă care durează până pe 15. În aceeași zi, la ora 18:30, are loc o Liturghie în Capelă în cinstea Sfântului Amaro.

Pe 18, la ora 21:00, are loc muzică susținută de grupul RE-CANTOS, urmată de un foc de artificii.

Pe 19, la ora 9:00, concertează Fanfara CEFORM din Belinho. La ora 9:15, va sosi Fanfara Cercetașilor din S. Bartolomeu do Mar, urmată la ora 10:00 de procesiunea de la Biserică la Capela Sfântului Amaro. Activitate serioasă și bogată în conținut.

La ora 11:00 va avea loc Liturghia și Predica în cinstea Sfântului Amaro, urmate de un concert susținut de Fanfara la ora 14:30.

Pe 26, la ora 10:00 va avea loc o Liturghie în Capelă și la 14:30 un Festival de folclor cu participarea următoarelor grupuri: Sargaceiros de Apúlia, Grupo Folclórico S. Paulo, Barroselas; Rancho Folclórico de Palmeira de Faro și Grupo Folclórico e Etnográfico „A Telheira”, de Barqueiros, Barcelos. Ei ce ziceți, pare apetisant.

Pe 2 februarie, la ora 10:00, va avea loc o Liturghie în aer liber, cântată de Corul „Senhora da Guia”, în cinstea Sfântului Blaise, care este venerat în Capela Sfântului Amaro.

La ora 14:30 va avea loc un Concert muzical susținut de grupul André Gonçalves, care va încheia festivitățile Belinho.

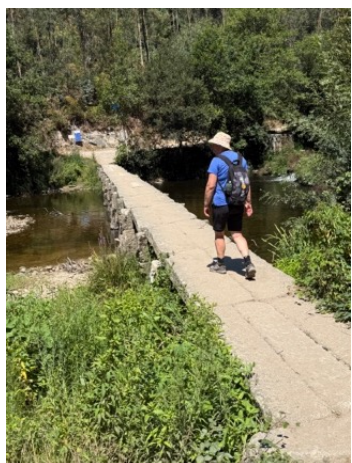
Intrăm în sfârșit în pădure

Cam dificil urcușul ...

... dar și coborâșul

... și acum podul

Un festival în toată regula, urmat cu precizie de ceasornic. Ce păcat că suntem în august ... altfel am fi avut și noi parte de acest program superb.

Intrăm din nou în pădure, de data asta bucuria pădurii se transformă repede în regret că am părăsit clasicile podețe de pe malul oceanului.

Începe un urcuș groaznic. Dacă ar fi plouau ar fi fost practic imposibil să urci. Bolovani imenși, rotunzi sunt parcă zidiți în potcă. Practic nu prea ai de ce te sprijini, iar bețele noastre sunt în rucsaci. Pe lângă noi urcă două fete pe a căror chip se citește deznădejdea. Nu se așteptau la un asemenea urcuș.

Cum e și firesc, după urcuș urmează coborârea, coborâre la fel de neprietenoasă ca și urcușul. Colegele noastre se pare că s-au oprit să își tragă sufletul, căci variantă de ocolire nu există.

Acum 3 ani, tot coborâșul am fost însoțiți de 2 câini frumoși, care însă s-au oprit la podul de peste râul Neiva. Podul e nostim fiind format din 2 dale de beton plasate pe niște piloni fixați în apa râului.

Ne continuăm drumul. Reintrăm din nou în pădure. Oricum, de data asta sunt puține pante și astea blânde, nu ca cele pe care a trebuit să facem echilibristică, adevărate numere de circ.

Oboseala începe să își facă simțită prezența. Trecem prin Chafé.

Chafé este o parohie din nordul Portugaliei, pe coasta Atlanticului. Se află la sud de municipiul Viana do Castelo. Satul Chafé în sine se află la câțiva kilometri în interiorul continentului, dar districtul Amorosa se învecinează cu oceanul.

Plaja Amorosa este o fâșie îngustă de nisip, presărată cu numeroase roci și înconjurată de dune erodate. Partea de sud a plajei este mărginită de un dig. Plaja se află în imediata vecinătate a districtului Amorosa.

Economia locală se bazează în principal pe agricultură, creșterea animalelor, pescuit și industria hotelieră.

Cam modestă localitate, nu tu o terasă, nu tu un bar unde să îți tragi sufletul și să bei un juice sau o cola (pentru Carmen), așa că ne continuăm drumul, cam frânți de oboseală, asta după urcușul și coborâșul anterior.

Fără prea mult entuziasm intrăm în Anha, o minusculă localitate.

Anha sau Vila Nova do Anha este o parohie civilă din municipiul Viana do Castelo, Portugalia. Populația în 2011 era de 2.415 de locuitori, pe o suprafață de 9,40 km². Statutul de oraș a fost acordat în iulie 1985.

Anha este situată la sud de Viana do Castelo, la 4 km de malul stâng al râului Lima. Muntele Faro o protejează de vânturile de nord

Pentru a doua oară îl traversăm

Suntem pe drumul bun

Ne continuăm drumul prin pădure

Cam anevoioasă porțiune de traseu

Greu dar ne apropiem de destinație

și se întinde pe o vale de teren fertil, traversată de pârâul Anha, care se varsă în Oceanul Atlantic. Este înconjurată de Darque, la nord, Mazarefes și Vila Fria, la est și Chafé, la sud.

Și aici nu tu terase sau baruri, unde poți să te așezi și să îți tragi sufletul. Oboseala începe să își spună cuvântul. Cheful de poze a dispărut de mult, mai ales că nu știm cât mai avem până la Viana do Castelo.

Trecem prin Darque aproape fără să sesizăm. Oboseala a atins apogeul. Asta e, cu Dumnezeu înainte "spre noi victorii".

Cum Dumnezeu e mare, iată că la orizont se văd niște clădiri înalte, semn că ne apropiem de un oraș mare. DA, ne apropiem de Viana do Conde, destinația etapei de azi. Să nu ne vină să credem. Parcă și oboseașa a trecut.

Intrăm în Viana do Castelo, dar înainte de a o pune pe Matilda la treabă, hai să aflăm câte ceva despre orașul unde vom înopța.

Așezările umane în regiunea Viana au început în epoca mezolitică, în urma descoperirilor și săpăturilor arheologice. Așezările de pe Muntele Santa Luzia datează din epoca fierului, extinzându-se până în ocupația romană a zonei.

Așezarea Viana da Foz do Lima, așa cum a fost numită când regele Afonso al III-lea al Portugaliei a emis un for (cartă) la 18 iulie 1258, care a fost o oficializare a Viane în 1253, când a fost numită zonă.

Portul din Viana do Castelo a jucat un rol important în dezvoltarea orașului. În secolul al XV-lea, acesta se afla pe rutele comerciale dintre Marea Mediterană și Atlanticul de Nord, când textilele, fructele, lemnul și fierul se îndreptau spre sud, în timp ce sarea și produsele agricole se îndreptau spre nord.

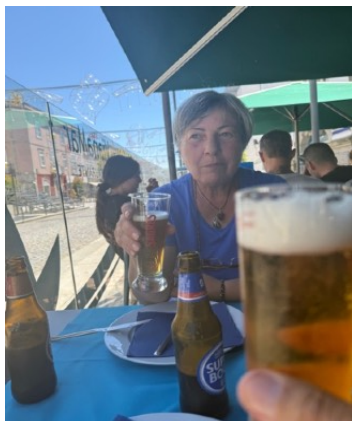
În 1455, o catedrală a fost inaugurată în Viana do Castelo. În ultima parte a secolului, orașul a devenit un important furnizor de textile pentru coloniile nou înființate din Madeira și Azore.

Cu toate acestea, importanța portului a crescut substanțial începând cu secolul al XVI-lea, în timpul epocii descoperirilor, când comerțul cu zahăr din Brazilia a apărut în Viana. Negustori din Europa de Nord se stabilesc în oraș, comercializând zahăr și vânzând pâine din Marea Baltică.

În paralel, industria pescuitului s-a dezvoltat, datorită pescuitului de cod în largul coastelor Newfoundland și Groenlandei, un aliment important pentru călătoriile transatlantice.

În această perioadă de prosperitate, o serie de instituții religioase s-au instalat în oraș și a fost creată o via sacra (cale sacră), prin marginea de nord a orașului.

În 1576, o mănăstire și o biserică dominicană dedicată Sfântului Dominic sunt inaugurate, proiectate de călugărul Julião Romero.

... și în sfârșit berea de bun venit

... dar și un prânz regesc

Și iată-ne la destinație

În 1612, o mănăstire franciscană dedicată Sfântului Anton a fost fondată la nordul orașului de către Ordinul Fraților Minori. Parohia Nossa Senhora de Monserrate (Maica Domnului din Monserrat) a fost fondată în 1621 lângă vechea cazarmă numită Batalhão de Caçadores.

În 1627 s-a luat decizia de a înființa o mănăstire a Ordinului Sfântului Augustin dedicat Sfântului Teotoniu. Mănăstirea a fost inaugurată în 1630, dar lucrările de construcție au continuat timp de câțiva ani. În 1678, a fost construită o capelă dedicată Sfântului Mormânt, care până în 1744 a dat naștere unei devoțiuni mari față de Nossa Senhora da Agonia (Maica Domnului din Agonia), o figură de cult importantă în Viana, în special în rândul pescarilor.

Viana do Castelo avea apărări de coastă pe partea vestică, la gura râului, încă din timpul domniei lui Alfonso al III-lea, în secolul al XIII-lea. În secolul al XV-lea, acestea au fost modernizate, inclusiv Torre da Roqueta (turnul din Roqueta), pentru a proteja zona de pirați. În secolul al XVI-lea, apărarea a fost din nou consolidată, pentru a proteja orașul prosper, odată cu începerea construcției Fortului Santiago da Barra.

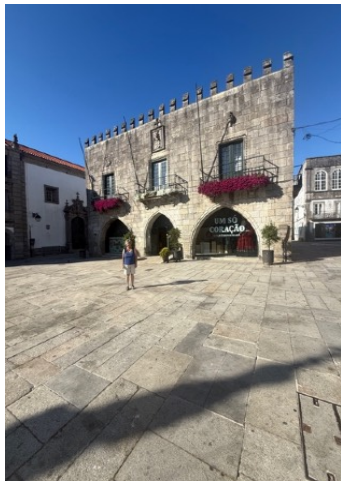
După descoperirile maritime și comerțul, viața comercială a Viane a atins apogeul în timpul domniei reginei Maria a II-a a Portugaliei, când monarhul a înființat Associação Comercial de Viana do Castelo în 1852 (a patra cea mai veche companie publică de acest tip). Regina, pentru a răsplăti loialitatea cetățenilor săi, care nu s-au predat contelui de Antas, a ridicat orașul la statutul de oraș pe 20 ianuarie 1848, redenumind așezarea cu numele său actual.

În 1884, venerația pentru Santa Luzia (Sfânta Lucia) s-a consolidat după ce comandantul de cavalerie, Luis de Andrade e Sousa, a fondat Confraternitatea Santa Luzia. Aceasta a fost fondată după ce vederea sa slabă s-a îmbunătățit după doi ani petrecuți vizitând o capelă în vârful muntelui Santa Luzia. Confraternitatea a îmbunătățit starea capelei și accesibilitatea acesteia.

În 1904, a început construcția Sanctuarului Preasfintei Inimi a lui Isus, denumit în mod obișnuit biserica sau sanctuarul Santa Luzia, în vârful muntelui Santa Luzia. Construcția exteriorului s-a încheiat în 1943, dar lucrările la interior au continuat până în 1959. Cultul din Viana do Castelo datează din 1743, dar a crescut în popularitate în timpul unei pandemii din 1918. În 1926, capela Santa Luzia a fost demolată, iar imaginea sa a fost transferată în sanctuar.

În timpul dictaturii Estado Novo, în portul orașului a fost înființată o industrie de construcții navale. Pe 4 iunie 1944, Estaleiros Nacionais de Viana do Castelo (ENVC) a fost fondată ca parte a unui program guvernamental de modernizare a flotei de pescuit a țării.

Șantierul naval s-a concentrat inițial pe construirea de nave de pescuit pe distanțe lungi, cum ar fi cele pentru pescuitul de cod, dar și-a diversificat portofoliul pe parcursul secolului XX. Șantierul naval s-a confruntat cu dificultăți financiare în anii 2000, ceea ce a dus la faliment și restructurare în 2013.

Și acum hai prin oraș

Capela das Malheiras

Începem ziua cu micul dejun

Acum e rândul Matildei să arate cât de pricepută e. Dând dovadă de o orientare în spațiu demnă de invidiat, în 12 minute ne anunță că am ajuns la destinație. Frumos din partea ei.

Cum era de așteptat check-inul are loc începând cu ora 15, așa că, hai prin oraș ca să treacă timpul. Conștienți de statutul nostru nu putem trece neobservați pe lângă "berea de bun venit, așa că găsim o terasă și decidem ca pe lângă berea de bun venit să servim și prânzul.

Berea a fost superbă, iar mâncarea excepțională, o masă pe gustul fiecăruia. După masă ieșim la o plimbare prin oraș. Așa ajungem la biserica Casa da Capela das Malheiras, care bineînțeles este închisă.

Casa da Praça, Casa Malheiro Reimão sau Casa da Capela das Malheiras (referindu-se la capela familiei proprietare - Malheiro Reymão), este situată în centrul orașului Viana do Castelo.

Este o casă nobiliară rococo, cu plan dreptunghiular neregulat, compusă dintr-un corp rezidențial, cu o capelă dispusă perpendicular în extrema dreaptă și o zonă de bucătărie la capătul opus, fiind unul dintre cele mai frumoase exemple de arhitectură barocă portugheză.

Atât capela, cât și întregul conac atașat acesteia au fost comandate și ulterior reconstruite de către fratele D. António do Desterro Malheiro Reimão, pe atunci episcop de Rio de Janeiro, care a pus-o sub protecția Sfântului Francisc de Paola, căruia i-a fost foarte devotat.

Pe lângă fațada elegantă, pe care unii autori o consideră opera lui Nicolau Nasoni sau a școlii sale, interiorul capelei prezintă un remarcabil altar sculptat policrom, pe care Robert C. Smith îl consideră unul dintre cele mai frumoase exemple de sculptură Minho în stil rococo și care este atribuit lui André Soares.

Casa da Praça a fost clasificată drept Proprietate de Interes Public din 2002.

Ne întoarcem la cazare, Carmen pregătește bagajele pentru mâine, iar eu scriu jurnalul. Fără să ne dăm seama s-a înnoptat, așa că ne culcăm.

Noapte bună

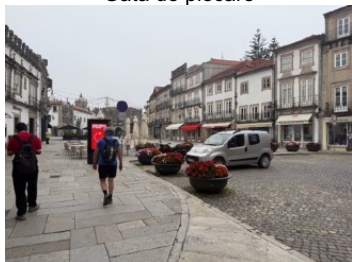
11 august 2026

Un mic dejun la hostel e bine venit. E destul de asortat tuturor gusturilor, așa că nu ratăm ocazia și ne bem, printre altele "americana" de dimineață.

Vreme frumoasă, puțin răcoare, asta de la briza oceanului. O pornim la drum urmând cu sfințenie marcajul Camino. Pe drum întâlnim un binevoitor care văzându-ne atât de hotărâți de a ajunge

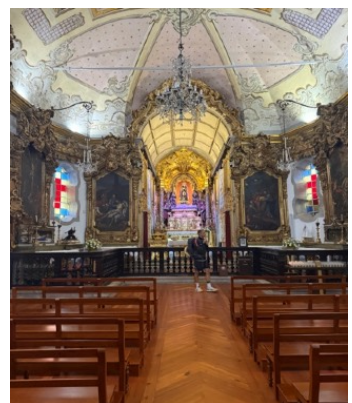
Gata de plecare

Cam singuri prin oraș

Nostim aranjament: ... și rufe la uscat

Biserica Maicii Domnului din Agonia

la Santiago, se simte dator să ne destăinuiească un secret numai de el știut. Pentru a ajunge la Praia do Ancora sunt 2 variante. Una mai scurtă dar posesoarea unor urcușuri total neprietenoase, altă variantă, ce e drept mai lungă, ar fi să o luăm pe malul Atlanticului.

Ei bine, ce variantă decidem să ne continuăm drumul? Bineînțeles cea mai lungă, dar mai plană. Zis și făcut, mulțumim binevoitorului și o pornim spre țarm.

Trecem pe lângă o casă unde, surprinzător, icoana cu Sf. Maria păzește uscarea unor rufe. Pe stradă foarte puțină lume, chiar și pelerini puțini.

Trecem pe lângă Biserica Maicii Domnului din Agonia. Cum e deschisă, curios la ora asta, intrăm să o vizităm.

Frumoasa Biserică a Maicii Domnului din Agonia (Santuário da Senhora da Agonia) datează din secolul al XVIII-lea. Această capelă în stil baroc prezintă influențe ale stilurilor luso-braziliene, în special în altarul aurit realizat de Andre Soares. Scara centrală din lemn a fost adăugată în secolul al XIX-lea. Nava are formă de octogon. Biserica prezintă, de asemenea, o serie de picturi în ulei, un amvon cu scena Calvarului și o orgă din secolul al XVIII-lea. Festivalul anual Romaria de Nossa Senhora d'Agonia, care are loc în august, în primul weekend după 15 al lunii, își are originea în acest altar. Festivalul, care atrage mulțimi mari atât din Portugalia, cât și din străinătate, prezintă procesiuni de participanți îmbrăcați în costume tradiționale locale, precum și parade ale gigantinelor și cabeçudo-urilor comice.

Intrăm pe deja arhi cunoscutele podețe de lemn. De abia acum realizăm justetea deciziei noastre de a refuza varianta mai scurtă dar cu urcușuri și coborâșuri greu de abordat (concluzie trasă de noi, după descrierea făcută de binevoitorul nostru).

Oceanul e cu noi, podețul e cu noi, deci toate condițiile sunt îndeplinite pentru a ne continua drumul nostru spre Santiago de Compostela, țelul final.

Și așa ajungem la Fortul de Vihna. Se poate vizita, dar se pare că este reamenajat în scop turistic, deci își pierde aerul său medieval. Oricum mă opresc ca împreună cu prietenul Google Translate, să află câte ceva din istoria acestuia.

A fost construit în timpul Războiului de Restaurare a Independenței Portugheze (1640–1668) și a fost unul dintre cele trei forturi similare construite de-a lungul coastei dintre Caminha și Viana do Castelo, cu scopul de a consolida apărarea coastei atlantice a Alto Minho, vulnerabilă la posibile atacuri ale piraților sau ale marinei spaniole, celelalte fiind Fortul Cão din Gelfa și Fortul Montedor din Vila Praia de Âncora. Acestea au întărit Fortul Ínsua, construit în timpul aceluși conflict pentru a apăra gura râului Minho.

La acea vreme, fortificațiile existente, cum ar fi fortăreața Valença, Castelul Vila Nova de Cerveira și fortul Santiago da Barra, au fost renovate. Pentru a completa apărarea malului stâng (sudic) al râului

Oceanul e cu noi, oceanul e cu noi, ...

... și podețele sunt cu noi

Forte da Vinha

Observatoare marine

Mai o mure, mai un popas ...

Minho, Fortul São Francisco de Lovelhe a fost construit în Vila Nova de Cerveira.

În 1983, proprietatea a fost predată Consiliului Regional de Turism (desființat ulterior), când a fost luată în considerare pentru uz turistic și cultural. În anul 2000, arhitectul Luís Teles a pregătit un proiect pentru adaptarea fortului ca centru de interpretare și sprijin pentru rutele ecologice.

Fort de coastă bastionat, de dimensiuni mici și design simplu, are un plan în formă de stea în stil manierist, format din patru bastioane inegale. Latura orientată spre mare este curbată, latura opusă fiind concavă. În acesta din urmă, poarta de arme este un arc perfect. În interiorul său se află încăperile de serviciu, pe lângă un coridor în centrul fortului care servește drept curte interioară.

Este similar cu forturile Montedor și Cão, al căror plan a constituit, la acea vreme, un progres în sistemul de pază și apărare a coastei. Se crede că acest set de trei forturi de coastă similare ar fi putut fi proiectat de arhitectul Manuel Pinto Villa Lobos.

Interesantă istorie și suficiente informații, așa că putem pleca mai departe. S-a încălzit, dar briza care vine dinspre ocean face suportabil soarele care și-a intrat total în drepturi.

Carmen, vigilentă, descoperă niște tufișuri de mure, așa că se ia o scurtă pauză de mâncat mure. Bine meritată pauză. Murele sunt coapte și delicioase.

Trecem pe lângă plaje semi populate cu doritori de bronz gratis. E normal să fie așa, căci încă e cam răcoare.

O terasă pe plajă ne deschide apetitul pentru un juice de portocale, stors la "botul calului". A nu se crede că cel care stoarce portocalele ar fi un cal, nu, e un tip respectabil, deosebit de abil în această operație, așa încât ne desfătăm cu două oahare de juice proaspăt stors.

Trecem pe lângă o mică plajă la ocean, cam goală, dar dotată cu saci separați pentru deșeuri, asta pentru simplul motiv că politica sortării deșeurilor, în Portugalia, se află la rang de misiune națională.

Refăcuți psihic, dar mai ales fizic după juice-urile băute, intrăm în Areosa. Mică localitate, dar importantă pe timp de război.

Areosa este un oraș din Portugalia. Este situat în municipiul Viana do Castelo și districtul Viana do Castelo, în partea de nord a țării, la 300 km nord de capitala Lisabona. Areosa este situată la o altitudine de 11 metri deasupra nivelului mării și are o populație de 4.626 de locuitori.

Relieful din jurul orașului Areosa este deluros în nord-est, dar în sud este plat. În sud-vest, marea este cea mai apropiată de Areosa. Cel mai înalt punct din zonă are o altitudine de 286 de metri și se

O bine venită terasă

O mică plajă la ocean

Și aici gunoiul se sortează

află la 2,1 km est de Areosa. Cel mai apropiat oraș mai mare este Viana do Castelo, la 3,4 km sud-est de Areosa. În regiunea din jurul orașului Areosa, alunecările de teren sunt destul de frecvente.

Clima este temperată. Temperatura medie este de 15 °C. Cea mai caldă lună este iunie, la 20 °C, iar cea mai rece este ianuarie, la 8 °C. Precipitațiile medii anuale sunt de 1.665 milimetri. Luna cea mai ploioasă este ianuarie, cu 233 milimetri de precipitații, iar cea mai uscată este iulie, cu 20 milimetri.

Deci e un mic orășel, în care viața decurge liniștit și unde locuitorii își duc viața într-o rutină unanim acceptată. Doar pelerinii mai "tulbură" viața matriarhală. De ce matriarhală și nu patriarhală? Din simplul motiv că bărvații, pescari destoinici sunt mai mult plecați. De acest adevăr ne dăm seama prin simplul fapt că pe străzi nu am întâlnit decât femei, e drept că femei de toate vârstele, pe a căror chip nu puteai citi decât resemnare și vigilență.

După această analiză profundă, începe un urcuș neașteptat de abrupt, cu toate că el conducea pelerinii pe un vârf de deal. Poteca intră într-un stufăriș cam des, dar noi, pelerini cu experiență, folosim un drum forestier paralel cu poteca. E drept că grupul de pelerini din fața noastră s-au avântat direct pe potecă, dar după scăderea vitezei lor de înaintare, se poate intui regretul că nu au acceptat varianta noastră. Dar ce să îi faci, experiența își spune cuvântul de cele mai multe ori.

Și așa intrăm victorioși în Carreço, intrăm cu puțin înaintea celor care au urmat poteca prin stufăriș.

Carreço este o parohie civilă pitorească situată în districtul Viana do Castelo din Portugalia. Cunoscută pentru peisajele sale pitorești, Carreço este situată de-a lungul coastei Atlanticului, oferind plaje frumoase și un mediu liniștit.

Zona este bogată în patrimoniu cultural, cu repere istorice precum Farul din Carreço și Biserica Sfânta Maria din Carreço. Parohia este, de asemenea, cunoscută pentru morile sale de vânt tradiționale și priveliștile uimitoare de pe Monte de Santa Luzia din apropiere.

Carreço oferă un refugiu liniștit cu frumusețea sa naturală și semnificația culturală, ceea ce o face o destinație fermecătoare pentru vizitatorii care explorează regiunea de nord a Portugaliei.

Descriere superbă și conformă cu realitatea. Părăsim localitatea, dar nu înainte de a face o descindere la Farul Montedor, loc important în gestionarea zonei.

În a doua jumătate a secolului al XVIII-lea, lipsa luminilor pentru navigație a dus la un plan de construire a șase faruri în Portugalia, iar unul a fost planificat pentru prima dată pentru acest amplasament în 1758. Cu toate acestea, amănările repetate au însemnat că niciunul dintre aceste faruri nu a fost construit decât

Intrăm în Areosa

Nu mai suntem singuri

Intrăm în Carreco

Faro, Castro de Montedor

mult mai târziu. Farul Montedor a început să fie realizat abia după finalizarea Planului Farului și Balizei de pe Coasta Portugaliei, pentru care Júlio Zeferino Schultz Xavier a fost autorul principal.

Inginerul José Ribeiro de Almeida a fost însărcinat să îl proiecteze în 1903, după ce locația fusese finalizată. Lucrările principale au fost finalizate în 1908, farul fiind deschis pentru testare în martie 1910. Acesta a fost unul dintre cele opt faruri planificate de Xavier.

A fost instalată o lentilă Fresnel de ordinul 3, care producea grupuri de trei blițuri albe la fiecare 10 secunde. A fost fabricat de compania franceză Barbier, Benard et Turenne și a fost transferat de la Farul din Cabo de São Vicente din Algarve. A atins o rază de acțiune de 26 de mile marine (48 km). În 1926, numărul de blițuri a fost redus la două, pentru a evita confuzia cu Farul din Leça.

De-a lungul timpului, farul a suferit mai multe îmbunătățiri. În 1936, a început să utilizeze incandescență produsă de vapori de ulei.

În 1942 au fost instalate instalații pentru difuzarea semnalelor radio, fiind dezactivate ulterior în 2001, deoarece astfel de semnale nu mai erau utilizate de navigație.

În 1947 a fost conectat la rețeaua publică de electricitate și a fost instalată o lampă de 3000 W. În 1952, claxonul cu aer comprimat a fost demontat și a fost instalată o sirenă electrică. În 1983, a fost introdusă o lampă cu halogen, permițând reducerea puterii lămpii la 1000 W. Lumina are o rază de acțiune de 22 de mile marine (41 km). Farul a fost automatizat în 1987 și echipat cu un nou semnal sonor.

Deci o adevărată "sculă" marină, bănuiesc, fiind utilă navelor marine. Dar locul găzduiește nu numai farul, dar și Fort Paçô.

Fort Paçô, cunoscut local ca Forte de Paçô sau Forte de Montedor, se află la nord de satul Montedor din regiunea Alto Minho din Portugalia.

Fortul face parte din consolidarea majoră a coastei portugheze de nord-vest care a urmat războiului de restaurare portughez (1640-1668) cu Spania. Construcția a avut loc la începutul secolului al XVIII-lea, în timpul domniei regelui Petru al II-lea al Portugaliei, și se pare că a fost finalizată în 1703.

Fortul Paçô a făcut parte dintr-un program coordonat de creștere a puterii de foc de-a lungul coastei vulnerabile atlantice a regiunii Minho, lângă granița spaniolă.

Alte forturi mici de coastă construite ca parte a aceluiași sistem defensiv includ forturile Vinha la sud și Cão la nord. Toate cele trei forturi au aproximativ același aspect.

La orizont e Barreiros

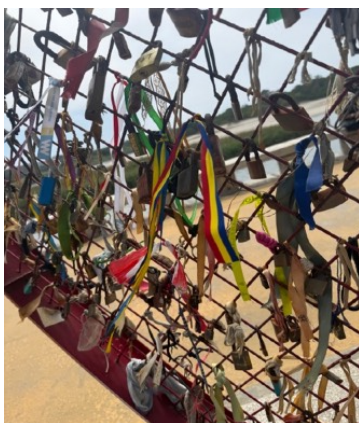
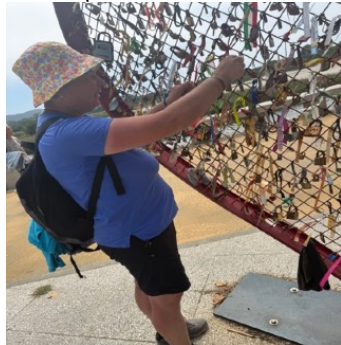
Fortul Paco

Pauză pentru mure

Și iată-ne în Ancora

Și aici flutură tricolorul nostru

Spre deosebire de unele dintre forturile de coastă învecinate, Paço a rămas relevant din punct de vedere militar până în secolul al XIX-lea.

Inventarul patrimoniului portughez înregistrează faptul că acesta a jucat un rol atât în invaziile franceze din Portugalia în timpul războiului peninsular, cât și în războaiele liberale din prima jumătate a secolului al XIX-lea. Abia după ce aceste amenințări au dispărut, micul fort și-a pierdut în cele din urmă importanța defensivă și a fost abandonat.

Astăzi, ruinele Fortului Paco sunt închise publicului. Se află între un traseu de mers pe jos și plajă, la doar aproximativ 50 de metri de mare. În timpul furtunilor de iarnă, marea poate atinge pereții ei.

Păi dacă tot e închis pentru turiști, îi mulțumesc lui Google Translate pentru informațiile pe care mi le-a furnizat și ne continuăm drumul, căci mai avem ceva de mers până la finalul etapei de azi.

Trecem pe lângă un gard pe a cărui plasă pelerinii și-au marcat trecerea. În consecință, decidem că și tricolorului nostru îi va sta bine dacă l-am pune. Așa că trecem la festivitatea de arborare a tricolorului, dovadă a mândriei că suntem adevărați români. Spun mereu că mă simt adevărat Român, și un adevărat Ardelean, asta nu din a demonstra cuiva asta, ci din simplul motiv că așa simt.

Ajungem într-un final la Vila Praia de Ancora. Se crede că numele original al parohiei, Gontinhães, derivă din domeniile unui proprietar de pământ pe nume Guntinus. Prin evoluție lingvistică, Guntini (genitivul lui Guntinus) s-a dezvoltat în Guntila și mai târziu în Guntilanis, dând în cele din urmă naștere la Gontinhães. O explicație alternativă leagă numele de forma latină Quintilanes, care, prin înmuierarea consoanei inițiale, a devenit Guntilanes și ulterior Gontinhães.

Din al doilea sfert al secolului al XIX-lea, parohia a început să se deplaseze spre coastă, impulsionată de noi activități economice legate de pescuit și turismul litoral.

Acest proces a încurajat creșterea populației și răspândirea denumirii Praia d'Âncora (Plaja Ancorei), folosită pentru plaja locală de lângă râul Âncora și pentru halta feroviară de pe linia Minho, deschisă în 1878. Până la mijlocul secolului al XIX-lea, ziarele regionale alternau deja între numele Gontinhães și Praia d'Âncora.

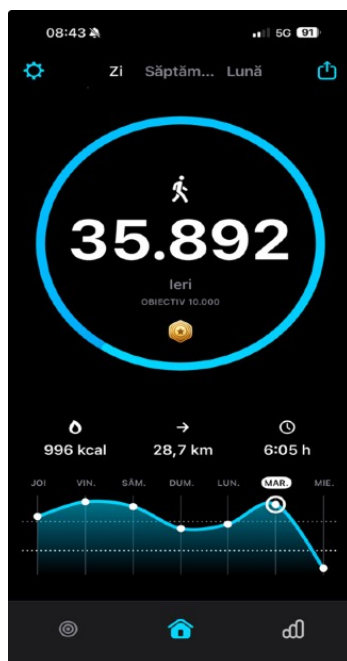
Âncora este cuvântul portughez pentru ancoră, iar acest hidronim și toponim se crede că derivă din rădăcina indo-europeană anc, care înseamnă „cel care are putere”. Variante ale acestei rădăcini apar și în alte toponime din Minho și Galicia, cum ar fi așezarea galiciană Camposancos, A Guarda.

Berea noastră de bun venit

Și prânzul nostru bine meritat

Traseul nostru de azi

Ca o concluzie, Vila Praia de Ancora este un frumos sat pescăresc din provincia Viana do Castelo, aparținând municipalității Caminha, situată pe Drumul Portughez de-a lungul coastei. Ridicat la statutul de sat în 1924, este un loc pitoresc, perfect pentru odihna unui pelerin, cu plaja sa largă de la gura râului Âncora, Forte de Lagarteira din secolul al XVII-lea și Anta da Barrosa, un dolmen neolitic declarat Monument Național, îi dau și o conotație istorică.

Plaja sa urbană și promenada lungă îl fac un loc fantastic pentru plimbări și savurare, fie vara, fie iarna. Ca cea mai mare parte a coastei de nord a Portugaliei, plajele sale lungi cu vedere la Atlantic sunt un loc excepțional pentru surfing.

Dar, dincolo de activitățile pe care le poate oferi oceanul, este important să subliniem importanța acestuia la nivel gastronomic. Iar o altă mare atracție a zonei este, fără îndoială, o dietă fantastică și gustoasă, bazată pe fructe de mare proaspete și de calitate.

Se pare că am ajuns unde trebuia, asta pentru Carmen, căci pentru mine, în calitate de vegetarian convins, fructele de mare mă lasă rece.

E momentul ca Matilda să reîntre în activitate. Ca un colaborator fidel, se apucă de treabă și în aproximativ 10 minute, ne anunță că ne aflăm în fața punctului în care ne vom caza. Bună treabă Matildo și azi.

Lucrurile fiind finalizate, intrăm la o terasă cu două scopuri bine stabilite: să bem berea de bun venit și să mâncăm.

Mâncarea a fost super gustoasă. Pentru prima dată anul acesta am mâncat o supă-cremă de legume. Super delicioasă, iar ca felul doi, eu salată mixtă, iar Carmen cartofi prăjiți cu o friptură de vită.

Mâncăm și ne cazăm, căci mâine, din știri pe surse, ne vom confrunta cu o lipsă de gravitație de 7 secunde și cu o eclipsă totală de soare. Să vedem ce facem cu eclipsa căci nu am găsit încă ochelari pentru eclipsă. Nostim nu?

După o odihnă de 2 ore, ieșim în oraș să ne integrăm în atmosfera orașului. Lume multă, gălăgioasă, dar pentru Carmen existența magazinelor deschise e o adevărată mană cerească. Evident că nu ratează nici cea mai neînsemnată dugheană.

Parcă nu mai e "loc" pentru cină, așa că ne întoarcem în cameră. A fost o zi splendidă, o zi în care m-am simțit "băștinaș".

Disparația gravitației nu știu cum și dacă va fi, dar eclipsa e sigură. Cu aceste gânduri trecem la programul de odihnă, dar nu înainte ca eu să scriu jurnalul, în timp ce Carmen pregătește bagajele pentru mâine.

Noapte bună

Gata de plecare

Ultimele amintiri de la Praia do Ancora

Început de zi, croasant și o americană

La revedere plajă Praia do Ancora

Intrăm victorioși în Valencia

12 august 2026

Ziua fatidică începe. Trei evenimente sunt așteptate să se întâmple. Primul va fi dispariția gravității pentru 7 secunde, apoi eclipsa de soare și nu în ultimul rând părăsirea Camino Portughez de coastă și trecerea pe Camino Portughez Central, deci va fi o zi plină de evenimente.

Între Praia do Ancora și Valenca sunt 52 km, așa încât am decis să folosim un autobuz pentru acoperirea distanței, autobuz pentru care am și cumpărat biletele încă din februarie.

Cum autobuzul sosește la ora 11,30 mai avem timp să "bântuim" un pic prin oraș. Facem poze și servim un frugal mic dejun. Frugal înseamnă croisant și americană.

Cum nu știm unde e autogara, și cum suntem dotați fiecare cu câte doi rucsaci, decidem, în unanimitate, să solicităm intervenția unui taxi. Sosește taxi și în 18 minute ajungem la autogară. Fără taxi și cu cei 4 rucsaci în total, cred că spre seară am fi ajuns. Drumul deosebit de întortocheat, trecând și prin gară.

Clădirea autogării e impozantă, dar nu mai e sediul autogării. Toate camerele au fost reconfigurate, așa că nici măcar un birou de informații nu mai găsești aici. Tot felul de birouri fără nici-o legătură structurală între ele.

Pe un geam în exterior e un afiș cu mersul autobuzelor. Am ajuns bine. E ora 13,05 așa încât avem de așteptat cam 30 minute. Trec cele 30 de minute, mai trec alte 30 și nici urmă de autobuz. Într-un final apare. Ne plasăm rucsacii mari în partea cu bagaje a autobuzului și ne prezentăm la șofer cu biletele. Acesta e un tip grețos, supărat parcă pe propria existență.

Scanează biletele și decide că nu sunt valabile. De abia acum văd că au fost emise pentru 8 februarie, data la care le-am cumpărat. Întreb dacă pot cumpăra altele, mi se răspunde total nepoliticos că nu, și sunt rugat să scot rucsacii din cala autobuzului.

Din păcate nu avem un plan B, căci varianta cu autobuzul părea sigură.

Autobuzul pleacă, iar noi rămânem pe loc. Încep tatonările pentru a găsi o soluție. Trenul nu poate fi, căci mai era unul la ora 20,10. O fată simpatică de la unul din birourile din clădire ne sugerează că o soluție ar fi să luăm un taxi. Ca singura soluție plauzibilă o îmbrățișăm cu o oarecare rezervă. De unde taxi. Aflăm că e o stație cam la 100 m de locul unde ne aflăm, așa că târâș grăpiș blindați cu 2 rucsaci fiecare o pornim în direcția stației taxi, cu speranța de a găsi unul.

Aici ne vom caza

Prima dovadă că suntem în Valença

A doua dovadă e Primăria

Bazar stradal

Toată Valença e cu noi

Ajungem în stație, e întradevăr unul dar fără șofer. Îmi iau inima în dinți și sun la numărul de telefon sfișat pe parbrizul din spate. O voce prietenoasă răspunde și în 7 minute apare șoferul. Cădem de acord cu destinația și o pornim la drum. Trecuse ora la care ar fi trebuit să plutim și noi încă eram ancorați de tera. Se pare că zvonul cu dispariția gravitației fusese o știre falsă.

Ne apropiem de Valença. Valença este un oraș fortificat, situat pe malul stâng al râului Minho, la aproximativ 25 km de Oceanul Atlantic. Municipality se învecinează la nord cu râul Minho, care stabilește granița oficială cu Spania, la sud-sud-est cu municipalitatea Paredes de Coura, la sud-vest cu Vila Nova de Cerveira și la est cu Monção.

Legat de zid se înalță noul cartier, unde se află clădiri precum facilități sociale, școli, stadionul și centrul sportiv, centrul de îngrijire medicală, piața municipală și piscinele municipale. Gastronomia Valença oferă delicatese tradiționale autentice, cum ar fi Lampreia à Minhota (lampredă), Cabrito à Sanfins (capră), Bacalhau à São Teotónio (cod uscat) și Empanada (plăcintă cu carne sau pește).

Valença își are originile în epoca romană. Cele două drumuri romane existente sunt dovada acestuia (Itinerariul Antonin Via IV XIX, pentru uz militar, și Itinerariul desemnat per loca marítima - Itinerariul XX -, pentru uz comercial). De asemenea, în interiorul zidurilor fortificate, o piatră de hotar romană marchează mila XLII a drumului care lega Braga de Tui. Această fortăreață a fost populată din ordinul regelui Sancho I în timpul secolului al XII-lea.

Se numea Contrasta, care înseamnă „sat opus altuia”, în acest caz Tui (Spania). Regele Afonso al III-lea i-a schimbat numele în Valença în secolul al XIII-lea. Importanța sa istorică se datorează în principal motivelor militare. A avut un rol decisiv în apărarea și integritatea Regatului Portugaliei. Astăzi, orașul este invadat pașnic de cetățenii spanioli care îl vizitează în scopuri comerciale și turistice.

Originile localității Valença datează din perioada paleolitică, cu vestigii arheologice care arată ocuparea continuă a regiunii de-a lungul timpului. Există înregistrări din epoca bronzului și epoca fierului și a fost locuită de diverse popoare, inclusiv greci, celți și, mai târziu, romani.

În timpul dominației romane, orașul a fost traversat de Via XIX, una dintre cele mai importante căi de comunicație din Peninsula Iberică.

Interesant e însuși originile fortului Valença, fort care a fost nucleul dezvoltării urbane a orașului. Cu originile fortificațiilor din secolul al XIII-lea, pe vremea regelui Sancho I al Portugaliei, Valença a avut o importanță strategică în

Fortul Valenca

Un prânz ... ca la mama acasă

relația dintre Minho și Galicia. Fortificațiile medievale încă perceptibile datează din 1262, fiind construite la ordinul regelui Alfonso al III-lea al Portugaliei, acoperind întregul sat. Ulterior, fortul a fost completat cu barbacane și o platoșă, ceea ce dezvăluie importanța militară a tranziției către epoca războiului prafului de pușcă.

Deja în secolul al XVII-lea și datorită faptului că Valența era foarte expusă atacurilor spaniole, una dintre cele mai mari realizări militare din istorie a fost întreprinsă sub proiectul lui Miguel de l'Escole, un inginer militar care a dezvoltat alte fortificații de-a lungul râului Minho. Lucrările au început în 1661 și au fost finalizate în 1713, deja sub proiectul arhitectului Manuel Pinto de Vilalobos.

Valența are acum o rețea maiestuoasă de bastioane și niveluri de legătură prin șanțuri și poduri. Fortul este împărțit în două zone interconectate de așa-numita Poartă de Mijloc. Zona nordică cuprinde nucleul medieval al orașului, iar zona sudică, cu funcție pur militară, se numește „Coroadă” (Încoronată).

Întregul ansamblu este apărat de o rețea complexă de bastioane și raveline care îl izolau și permiteau o zonă largă de vizibilitate și foc, constituind astfel o „operă majoră” în istoria militară portugheză.

Fortul face parte dintr-un han care a fost inaugurat în 1962. Se preconizează că Valența va depune o cerere pentru a deveni Patrimoniu Mondial.

Ajungem la Valenca, urcăm în cetate, căci acolo ar fi trebuit să fie locul nostru de cazare. Aici, în cetate lucrurile se complică. Străzi foarte înguste, dotate cu semafoare, căci nu aveau loc 2 mașini să treacă una pe lângă cealaltă.

Pe șoferul nostru îl apucase transpirația. De câteva ori s-a dat jos din mașină să întrebe unde era pensiunea unde trebuia să ne ducă. De fiecare dată avea parte numai de răspunsuri contradictorii.

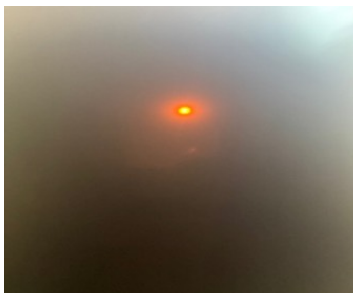
Ne învârteam deci în cerc prin cetate. La un moment dat Carmen zărește pe fațada unei case numele pensiunii. Uraaaa ..., așa era, trecusem deja de 3 ori prin fața ei fără să observăm. Șoferul răsuflă ușurat. Plătim taxiul și urcăm în pensiune.

Ne cazează imediat și decidem să coborâm căci se apropia ora eclipsei. Dacă dispariția gravitației nu am putut-o experimenta, cel puțin eclipsa totală de soare să nu o ratăm.

Cum primul lucru la încheierea unei etape este berea de bun venit, intrăm la o terasă pentru a onora tradiția. Și cum tot eram la o terasă și cum până la eclipsă mai sunt 1,10 ore, decidem că ar fi o idee bună să servim și prânzul.

Ne pregătim de eclipsă

Eclipsa e cu noi, ... eclipsa e cu noi ...

Gata de drum

Masa a fost excepțională. O supă cremă de zarzavat, și o salată mixtă pentru mine și costițe de porc la grătar pentru Carmen. A fost un spectacol culinar mâncarea scărițelor de porc cu mâna de către Carmen. A fost un adevărat demo de cum trebuie mâncate scărițele. Spectacolul a fost desăvârșit.

Acum, pentru că tot mai e timp până la eclipsă, o raită prin bazarul stradal din fața noastră nu trebuie evitat. Ajungem la Primărie și căutăm un loc de unde să putem urmări eclipsa.

Începe eclipsa, dar noi fără ochelari speciali, nu vedem nimic. Lângă noi se oprește un grup de tineri. Fiecare era dotat cu ochelari pentru eclipsă. Cer permisiunea unuia din ei să îmi împrumute ochelarii ca să pot face și eu niște poze. Tânărul, "în mărinimia lui" îmi oferă ochelarii săi, așa că acum pot urmări întreaga eclipsă. Ca să vezi cum e lumea. Atunci când ai nevoie de ceva, dar o nevoie stringentă, Universul rezolvă problema. Grupul de tineri pleacă, fără ca tânărul ce îmi oferise ochelarii să și dorească înapoi.

Eclipsa e spectaculoasă. Mulțumită tânărului care mi-a oferit ochelarii săi, am putut urmări întreaga evoluție a eclipsei.

Ne întoarcem la pensiune. Între timp "bazarul stradal" a dispărut. Ajungem în cameră, Carmen pregătește bagajul pentru mâine, în timp ce eu scriu jurnalul.

În timpul filmărilor eclipsei, telefonul meu s-a blocat, așa că am fost obligat să îl folosesc pe a lui Carmen.

A fost o zi minunată, plină de evenimente, dar și de suspansuri. Acum dăm stingerea și ne culcăm. Măine vom părăsi Portugalia și vom aborda Spania.

Noapte bună.

13 august 2026

Noapte liniștită. Plecăm la ora 9,00. Pentru a ajunge la podul care ne va purta pașii spre Spania, trecem din nou prin "bazarul stradal" proaspăt redeschis. Clipe de dezmăț total pentru Carmen, căci toate produsele trebuie evaluate cu multă competență.

Trecem pe lângă muzeul municipal, dar nu putem să îl vizităm căci e mult prea devreme pentru a fi deschis.

Centrul Muzeal Valența este situat pe Rua de Mouzinho de Albuquerque, orașul Valența, în districtul Viana do Castelo, regiunea de Nord și subregiunea Alto Minho.

Acesta este vechea închisoare și „Domus Municipalis”, una dintre cele mai emblematice clădiri și fostă fortăreață, ce găzduiește

Muzeul municipal Valenca

Igreja de Santo Estevao

În drum spre Spania

acum amintiri ale celor mai memorabile momente din istoria Valenciei.

Vestigiile arheologice, interpretarea fortificației medievale și perioada de glorie a fortăreței militare din secolul al XVIII-lea sunt principalele caracteristici ale acestui nucleu.

Centrul Muzeal Municipal prezintă unele dintre cele mai semnificative perioade din istoria orașului Valența, a cărei clădire este o povestioară, ce a suferit modificări și a servit diferitelor scopuri.

Vizitatorii de pe acest traseu vor avea ocazia să viziteze sala preistorică locală, să afle despre mediul medieval și să intre în contact cu fortificațiile orașului care datează din secolul al XVII-lea.

Centrul Muzeal Valența își propune să colecteze, să conserve, să interpreteze și să expună pentru a promova înțelegerea istoriei locale și să aducă oamenii împreună prin diseminarea sistematică a diverselor activități pe care intenționează să le desfășoare.

În sala de Arheologie, se va pune un accent deosebit pe artefactele romane, și anume ceramica.

Sala Fortificației Medievale reproduce castelul medieval, viața și experiențele sale, iar sala Fortificației din secolul al XVIII-lea va prezenta bunuri militare din acea vreme, rezultate din protocolul încheiat acum cu Armata Portugheză.

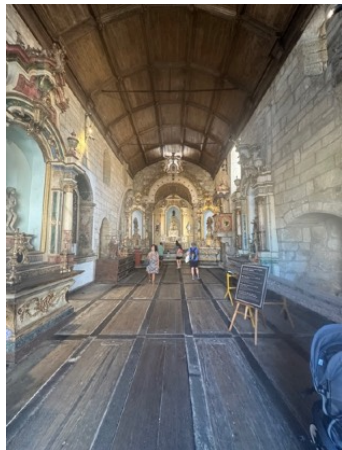
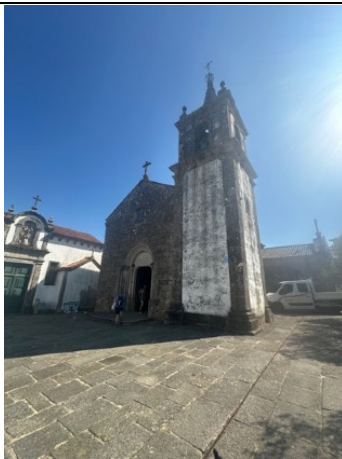
Clădirea care găzduiește Centrul Muzeal este cunoscută sub numele de Vechea Închisoare și este una dintre cele mai vechi și mai simbolice din zona istorică.

Inițial a apărut ca o Casă Regală, construită la sfârșitul secolului al XIII-lea și mai târziu ca sediu al administrației municipale, ca Domus Municipalis și, în secolul trecut, ca închisoare, iar în ultimii ani, Sala de Expoziții Municipale a fost amplasată la etajul inferior.

Parterul clădirii prezintă tavane boltite, magnifice, și arcade care indică arhitectura gotică din vremea lui D. Afonso al III-lea.

Trecem pe lângă Biserica Santo Estevao (Biserica Sfântul Ștefan). Biserica e deschisă, așa încât "abuzăm" de această oportunitate.

Arhitectură religioasă, neoclasică. Biserică neoclasică cu plan longitudinal și 3 nave. A găzduit Biserica Colegiată Sfântul Ștefan din Valența, precum și Episcopia de Ceuta. Din acele vremuri, este posibil să supraviețuiască scaunul episcopal, în stil gotic-mudéjar, precum și stranele corului și picturile care înfățișează viața Sfântului Ștefan. Biserica păstrează, de asemenea, singura pictură

Biserica Santa Maria dos Anjos

Părăsim Valença

existentă în Portugalia a Fecioarei Maria alăptând copilul care a scăpat de urgiile comise de Irod.

Biserica Colegiatei Sfântul Ștefan este principalul templu creștin din Valença, situat în inima fortăreței sale istorice. Este un monument de o importanță enormă, nu numai pentru arhitectura sa, ci și pentru rolul istoric pe care l-a jucat în regiune.

Între 1475 și 1513, această biserică a fost sediul diecezei de Ceuta, reflectând importanța strategică a Valença în timpul Epocii Descoperirilor.

Biserica Colegiată: A fost sediul unei importante Biserici Colegiate (grup canonic) încă din 1398, ceea ce i-a conferit un statut religios superior parohiilor obișnuite.

Un detaliu biografic curios este că Sora Lucia (una dintre vizionarele de la Fatima), în perioada în care a locuit la Colegiul Dorotean din Tuy, traversa frecvent granița pentru a participa la Liturghie în această biserică.

Deși are origini romanice din secolul al XIII-lea, clădirea actuală este predominant o reconstrucție neoclasică (secolul al XVIII-lea).

Biserica adăpostește o pictură foarte rară a Fecioarei Maria alăptând Pruncul, considerată singurul exemplu care a supraviețuit în Portugalia după ce Inchiziția a distrus imagini de acest tip.

În altarul principal se află un scaun episcopal în stil gotic-mudéjar (secolul al XV-lea), considerat cel mai vechi scaun episcopal din moștenirea portugheză.

Interiorul are trei nave și un presbiteriu cu picturi manieriste care înfățișează scene din viața Sfântului Ștefan și a Sfântului Vincent.

Pe fațadă, în partea dreaptă, există urme gravate în granit care, conform tradiției populare, au servit drept măsură standard pentru vânzarea de țesături la vechiul târg din Valença, despre care se spune că își are originea în această locație în 1282.

Frumoasă biserică, și totodată interesantă deoarece se găsește în interiorul cetății. La ieșirea din biserică, un mare panou dădea posibilitatea pelerinilor să lase o amintire a trecerii lor. Bineînțeles că nici noi nu puteam trece peste această oportunitate, așa încât, de astăzi, tricolorul nostru e parte a acestui monument de aducere aminte a trecerii unor români prin aceste locuri.

Cum suntem doritori de a pune cât mai repede piciorul în Galicia, ne continuăm drumul spre podul ce leagă cele 2 țări. Și cum nimic nu e întâmplător, ne iese în cale Biserica Parohială Santa Maria de Cristêlo Côvo.

Nu e Spania încă

Părăsim definitiv fortul Valença

Și acum părăsim Portugalia

Asta e granița dintre Portugalia și Spania

Biserica Parohială Santa Maria de Cristelo Covo, din Valença, este un templu care poartă secole de istorie, marcat de locația sa strategică lângă râul Minho și de evoluția stilurilor arhitecturale din Portugalia.

Rădăcinile parohiei sunt medievale. Deși clădirea pe care o vedem astăzi prezintă o estetică predominant barocă și neoclasică, ea fiind construită și ulterior profund remodelată pe structuri mai vechi. Documentația istorică citează parohia ca fiind una dintre cele mai vechi din zona riverană a orașului Valença.

Clădirea se remarcă prin sobrietatea sa exterioară, tipică bisericilor parohiale din Minho, dar ascunde detalii de mare valoare artistică:

Are un portal dreptunghiular simplu, acoperit de o fereastră mare care luminează corul superior. Este flancată de un turn-clopotniță robust. Interiorul este îmbogățit de sculpturi în lemn aurit.

Altarul principal este punctul central, prezentând stilul baroc național / ioanin, cu coloane solomonice și ornamentații detaliate.

Sfânta hramă, Santa Maria (sau Adormirea Maicii Domnului), reflectă puternica tradiție mariană a regiunii.

Istoria bisericii este intrinsec legată de viața locuitorilor din Cristelo Covo, legați istoric de agricultură și pescuit pe râul Minho. Timp de secole, biserica nu a fost doar un centru religios, ci nucleul social al comunității, supraviețuind perioadelor de conflicte de frontieră cu Galicia vecină.

Multe dintre aceste biserici de-a lungul râului Minho au servit și ca repere vizuale pentru cei care navigau pe râu sau traversau vechile drumuri regale care legau Portugalia de Spania.

E clar faptul că catolicismul în peninsula iberică a fost o religie puternică și totodată dominantă.

Ieșim din cetate, în fața noastră se vede deja podul de peste râul Minho, pod care ne va purta pașii spre Spania. Podul este de fapt granița dintre cele 2 țări. Un singur pas și te vei trezi în țara vecină.

Este spectaculoasă această graniță. Pe partea destinată pietonilor, la mijlocul podului este o bandă galbenă care constituie granița reală. De o parte e steagul Portugaliei, iar de cealaltă cel a Spaniei.

Trecem victorioși în Spania, cu un pas sigur și hotărât. Am intrat în orașul Tui. Mai avem ceva de mers, deoarece cazarea noastră se află undeva lângă Catedrală.

În concluzie, urcăm și din nou urcăm până în orașul de sus, partea istorică, acolo unde se află Catedrala din Tui. Urcușul nu e unul din cele mai dificile întâlnite, dar nici cel mai ușor.

Un pas mic, un salt mare ...

Și iată-ne în Spania

Am ajuns în Tui

Și iată-ne la Catedrala din Tui

Și așa, ajungem în dreptul Catedralei. Cum e deschisă, nu trebuie să ratăm oportunitatea.

Construcția sa a început la sfârșitul secolului al XI-lea și a fost menționată pentru prima dată în 1095 într-un act de donație al conților de Galicia, Raymond de Burgundia și Urraca. Se crede că constructorii săi au luat ca model Catedrala Santiago de Compostela, cu un deambulatoriu și un transept cu trei nave. Clădirea este un exemplu de arhitectură romanică târzie, iar influența sa poate fi observată și în alte biserici din valea Miño.

Fațada de vest este însă în stil gotic, finalizată la începutul secolului al XIII-lea. Poarta principală este considerată primul ansamblu sculptural gotic din Peninsula Iberică, atribuit pietrarilor francezi. Poarta este completată de un portic construit în jurul anului 1250, care extinde spațiul sacru al templului spre piața din fața clădirii.

Peter Gonzalez, un călugăr și preot dominican castilian, a fost înmormântat aici în 1246. În a doua jumătate a secolului al XIII-lea, claustrul a fost construit în stil gotic cistercian. Capela principală situată în cor a fost finalizată în 1699 de Castro Canseco. Interiorul are un retablo de la Expectacion proeminent și un altar mare cu relieve în Capela Relicvelor.

De acum e rândul Matildei să preia comanda grupului. Fată descurcăreță, fără să mai stea pe gânduri, ne anunță ceremonios, că suntem deja la destinație.

Frumoasă dezvăluire. Să vedem dacă și Correos a descoperit locația. aducând rucsacii mari.

Interessant a faptul că recepția hostelului e tocmai la barul terasei de la parterul pensiunii. Obținem cheia, primim indicațiile privind șederea noastră aici, ne cazăm și coborâm în oraș căci trecerea în altă țară dă o importanță deosebită "berii de bun venit", așa că profităm de terasa de unde am luat cheile.

Berea a fost superbă, dar ... masa cu care am continuat vizita la terasă a fost regească.

Am trecut în Galicia, așa că supă cremă de zarzavat e la ea acasă. Pentru felul doi am optat pentru cartofi prăjiți cu o omletă delicioasă.

Satisfăcuți culinar, decidem să facem o vizită orașului. De fapt noi îl cunoaștem, căci am mai trecut pe aici.

E plăcut, vremea e minunată, iar amintirile legate de anterioara trecere a noastră pe aici încep să reapară în minte. Găsim un

Aici vom dormi la noapte

Și berea de bun venit

O supă de zarzavat și o omletă

Plimbarea cu trenoletul turistic e nostimă

trenolet turistic gata de plecare. Ce să facem, încercăm o nouă experiență.

Am rămas surprinși de faptul că trenoletul trece podul, și urcă în cetate la Valenca. De aici se umple de spanioli veniți la cumpărături în Portugalia. Se pare că prețurile sunt mai mici aici.

Plimbarea a fost relaxantă, revăzând locurile prin care am trecut de dimineață. Numărul mare de spanioli care s-au urcat din Valenca m-a surprins, deci pentru spanioli acest trenolet e folosit ca un simplu mijloc de transport.

Ajungem cu bine înapoi și ne continuăm vizita orașului. Așa ajungem la Biserica San Francisco. Suntem norocoși, și ea e deschisă, așa că o vizităm.

Biserica San Antonio de Pádua făcea parte din complexul mănăstiresc din San Francisco, când călugării s-au stabilit în oraș în 1642. Lucrările la mănăstire au început în 1682, în timp ce biserica avea să fie finalizată în 1723.

Fațada principală are formele simple tipice barocului academic al vremii. În interior, amenajarea sa urmează regulile ordinului: trei nave, cu altare în nișe pe laterale, iar deasupra un cor mare. În transept se remarcă cupola puternică și un spațiu deschis tipic predicării franciscane.

Retabloul principal este o lucrare anonimă din anul 1728, tipică barocului portughez. Vechea mănăstire avea să devină seminar conciliar în 1850, păstrând mănăstirea baroc și reformând vechea mănăstire deschisă de la nord într-o terasă închisă în prima jumătate a secolului al XX-lea. Începând din 1959 a fost transformată în Seminarul Mic San Paio.

Sunt de-a dreptul surprins de bogăția clericilor catolici. Oare de unde s-au inspirat, doar Isus propovăduia îmbrăcat într-o cămașă de in și era încălțat cu sandale. De unde moda asta și mai ales, de unde dorința clericilor de a ține sub control bieții oameni.

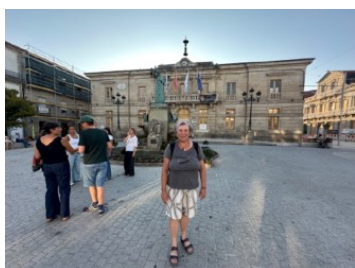
De fapt, dacă stau mai bine să mă gândesc, totul se pare că a apărut prin anul 325.

În anul 325, Sfântul Împărat Constantin cel Mare a convocat la Niceea, în Turcia de azi, primul Sinod Ecumenic al bisericii creștine. Sinodul I Ecumenic s-a deschis oficial pe 20 mai 325 și a durat două luni. Consiliul, format din 318 Sfinți Părinți, a fost primul care a pus bazele dogmatice și canonice ale creștinismului, ca răspuns la provocarea reprezentată de erezia arianistă, promovată de Arie, preot în Alexandria, de origine libian.

El era adeptul teoriei că Fiul lui Dumnezeu nu este de aceeași natură cu Tatăl, considerându-l o creatură superioară tuturor creaturilor.

Biserica San Francisco din Tui

Nu am fost invitați de Primar, păcat ...

Gata de plecare

Din acest motiv, episcopii s-au întrunit și au respins condamnând învățătura lui Arie, ca fiind eretică.

Consiliul a rămas în istorie ca un model privind adoptarea deciziilor majore care privesc dreapta credință și unitatea Bisericii. De asemenea, cei 318 Sfinți Părinți au formulat primele articole ale Simbolului de Credință.

Acest conciliu a fost făcut ca o posibilă rezolvare a divergențelor dintre creștini și păgâni. Alexandru cel Mare a dorit realizarea unei religii care să împace cele două grupuri beligerante.

Cu această ocazie au fost "cernute" evangheliile și au fost canonizate doar acelea care conveneau noii religii. Au fost eliminate Evanghelia lui Toma, evangheliile care reitiera reîncarnarea. De asemenea a fost eliminată Evanghelia lui Maria Magdalena, cea pe care Isus o desemnase practic să conducă comunitatea.

Cu această ocazie a fost adoptat și veșmântul preoților, asta ca să îi asemene cu învățații păgâni.

Deci ceea ce noi astăzi decidem că e dogma creștină, nu e alceva decât produsul conciliului de la Nicea din anul 325.

Ne întoarcem plini de speranță într-un somn reconfortant, căci mâine avem o etapă lungă și cu denivelări de relief. Trecem pe lângă primărie, și ne îndreptăm către pensiunea unde ne vom petrece noaptea.

Carmen pregătește bagajele pentru mâine, în timp ce eu scriu jurnalul.

Noapte bună.

14 august 2026

Noapte superbă. Vreme bună de mers, așa că ne luăm inima în dinți și părăsim camera unde am dormit. Chestia cu "ne luăm inima în dinți" e doar o metaforă care să pună accentul pe faptul că plecăm hotărâți să ajungem la O Porrino.

Periferia orașului Tui e destul de întortocheată, străzi înguste, case masive de piatră, dar mai ales cam pustiu, nici măcar pelerini.

Ajungem la Convento das Clarisas, care, cum e și firesc e închisă. Norocul meu e să găsesc un mic gemuleț prin care să îi explorez interiorul.

Actuala mănăstire Convento das Clarisas a fost construită pe fostul Palat Episcopal între secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. Biserica sa, de la sfârșitul secolului al XVII-lea, prezintă caracteristici clasice și este integrată într-un complex monastic care se remarcă prin proporțiile sale mari și soliditatea sa arhitecturală. Deci chiar dacă ar fi fost deschisă nu am fi aflat mai multe. Mulțumesc Google.

Convento das Clarisas

Gata, ieșim din Tui

Pășim voios prin Ribadeloura

Și natura creează opere de artă

Trecem printr-un tunel pe sub mănăstire și părăsim orașul Tui. Frumos oraș, dar parcă mult prea sobru pentru gustul meu, dar fiecare are dreptul să aibă propriul gust (mă refer aici la arhitectură, nu la gusturi gastronomice).

Ieșim din Tui și ne îndreptăm spre Ribadelouro, o mică localitate.

Santa Comba de Ribadelouro este o parohie situată în municipiul Tui. Conform recensământului municipal din 2004, avea 946 de locuitori (515 femei și 431 bărbați), distribuiți în 22 de unități de populație, ceea ce reprezintă o scădere față de anul 1999, când avea 976 de locuitori. Conform IGE, în 2014 populația sa scăzuse la 832 de locuitori, dintre care 381 bărbați și 451 femei. Iar femeile și aici sunt majoritare.

Parohia este situată între versanții estici ai Serra do Galiñeiro și Monte Aloia și Río Louro. Atinge înălțimea maximă la 500 de metri deasupra nivelului mării, pe Costa da Oia.

În zona muntoasă a parohiei există mai multe peșteri de granit. Printre acestea se numără Cova da Trapa, a doua ca mărime de acest fel din Europa, cu peste un kilometru de galerii și un râu lung de 250 de metri.

Din punct de vedere ecleziastic, aparține protopopiei Tui-Entenza, în dieceza Tui-Vigo.

În această parohie există numeroase descoperiri arheologice preistorice. Prima referință istorică se află la parohie într-un document din 1112, în care se menționează această parohie cu numele sfântului protector, Santa Comba. Actuala biserică parohială a fost construită în 1827.

Conform legendei locale, Sfântul Telmo a murit în parohie, în locul cunoscut sub numele de Ponte das Febres.

Deci nu ne rămâne decât să ajungem și noi la Ponte das Febres și să cinstim memoria Sfântului Telmo. Așa că ne continuăm drumul și trecem pe lângă un copac al cărui trunchi a devenit materie primă pentru natura devenită artist. Superb copac.

Suntem pe drumul cel bun, căci Carmen a găsit săgeata galbenă, semn sigur că ne deplasăm spre Santiago de Compostela. Ieșim din localitate și trecem pe lângă o spălătorie comunală. Săracile femei, pe vremea când mașinile de spălat nu erau nici măcar în proiect, trebuiau să vină aici, indiferent dacă era vară sau iarnă, la acest bazin, și să spele rufe. Ca să glumim, nici pe atunci nu se spălau rufe în familie.

Intrăm în pădure și dăm de un ins care în schimbul unei donații, îți oferea o ștampilă pe credențial, o ștampilă în relief.

Suntem pe drumul cel bun

Aici veneau săracele femei să spele rufe

Noi ne oprim pentru o ștampilă în relief

Mai avem 117,010 km

O piatră specifică Camino ne atrage atenția că până să îl revedem pe Sf. Iacob, mai avem de parcurs 117,010 km. Îmbărbățați de această informație o luăm la pas și în scurt timp ajungem la faimosul Ponte das Febres.

La câteva sute de metri de albia râului Miño se află Ponte das Febres (Podul Febrei), o mică treaptă ridicată pentru a traversa râul San Simón. Cunoscut și sub numele de Podul San Simón, prima denumire se datorează unui succes petrecut în acel loc acum aproape 8 secole.

Conform unei lespezi de piatră plasate în vecinătatea sa, San Telmo s-a îmbolnăvit acolo în 1251, când mergea spre mormântul Apostolului Santiago. San Telmo a fost dus înapoi la Tui, unde a murit la scurt timp după aceea. Rămășițele sale se odihnesc în Catedrala din Tui, iar astăzi San Telmo este patronul orașului. „Trecătorule, aici San Telmo s-a îmbolnăvit în aprilie 1251. Roagă-l să vorbească cu Dumnezeu în numele tău”, se poate citi pe monolit. Deși, conform unei alte versiuni a poveștii, San Telmo era deja bolnav când a întreprins pelerinajul său la Compostela, iar când a ajuns la pod boala s-a agravat, așa că a trebuit să se întoarcă la Tui.

Podul, cu un singur arc de piatră, a fost condiționat cu o structură din lemn pentru a facilita tranzitul pelerinilor care parcurg Drumul Portughez. În vecinătatea sa se află și un mic sertar metalic în care plimbătorii își pot lăsa cererile către sfânt.

Ghinion pe Sf. Telmo, dar așa e viața. De fapt cuvântul „febres” în galiciană înseamnă „febră”, deci Sf. Telmo era deja bolnav când și-a început pelerinajul spre Santiago de Compostela.

Trecem podețul și ne afundăm în pădure. La un moment dat, o pelerină se chinuia să culeagă niște mure. Se chinuia, dar nu ajungea la ramurile care erau prea sus pentru ea. Carmen, „bun Samaritean” din dotare, se oferă să o ajute, așa că și noi avem parte de câteva boabe de mure.

Drumul prin pădure e relaxant. Soarele nu reușește să își facă de cap. E răcoare și totul în jur te îmbracă într-o liniște desăvârșită.

Trecem pe lângă o placă pe care scria „fi rebel”, placă pe care cei ce trecuseră pe aici lăsaseră o amintire. Evident că nu am „dotat” acest loc cu tricolorul nostru, asta din simplul mptiv că nu mă simt rebel sub absolut nici-o formă. Oricum, după aspect, fuseseră mulți care acceptase îndemnul.

Drumul prin pădure e superb. Așa că intrăm în localitatea Orbenlle fără să ne dăm seama. Totul în jur e liniște și armonie, parcă am fi într-o altă lume, o lume necunoscută parcă, o lume în care nimic nu poate „detrona” armonia.

Ponte das Febres

E bine să ne ajutăm între noi pelerini

Important e că nu suntem singuri

Fi rebel, dar nu e cazul nostru

Intrăm în Orbenlle și dăm de o intersecție confuză într-un sat altfel banal. La capătul localității, traseul se desparte: spre stânga ne duce spre Centeáns și O Porriño pe o potecă mai lungă, dar mult mai liniștită, prin pădure și de-a lungul râului. Acest traseu de-a lungul râului a fost creat de asociația de pelerini din Galicia ca o alternativă liniștită la zona industrială.

Dacă o luăm în dreapta ne duce direct la O Porriño prin aproape 5 km de zonă industrială. Deci, asta e soluția, decidem să înfruntăm cei 5 km de zonă industrializată.

Trecem printr-o mică zonă cu case, înainte de a intra în zona industrializată și constat cu stupeoare că și dovecii pot crește în copaci, și că natura poate modela anumiți copaci astfel încât să fie ușor asociați ca fiind opere de artă.

Marcați încă de descoperirea dovecilor ce pot crește în copac, intrăm în zona industrializată. Trafic intens, parcă curse de autocamioane, gălăgie mare.

Acum parcă încep să regret că nu am ales varianta prin pădure, dar acum e târziu, zarurile au fost aruncate, așa că ne continuăm drumul prin vacarmul industrial.

În sfârșit depășim zona și un pod de fier ne ajută să traversăm calea ferată care ne apare în cale.

După traversarea pe podul de fier de peste calea ferată, intrăm propriu-zis în suburbiile orașului O Porriño. Realitatea e că am reușit să trecem cu bine și de acest test de anduranță și iată-ne printre casele din suburbia orașului O Porriño.

O Porriño este o municipalitate din provincia Pontevedra, parte a Zonei Metropolitane Vigo și o oprire cheie pe Drumul Portughez. În ciuda dimensiunilor sale mici, localitatea deține colțuri pline de istorie: Casa Consistorial, construită din marmură, Capilla de las Angustias din 1511, de unde începe etapa spre Redondela, și un oraș vechi pietonal mărginit de magazine și cafenele de-a lungul râului Louro.

Din punct de vedere istoric, locul în care se află, a fost o răscruce între unele dintre cele mai importante orașe ale vremii. În zilele noastre, importanța sa constă, pe lângă faptul că a fost una dintre opririle Drumului Portughez, în faptul că se remarcă prin faptul că este casa Gandarás de Budiño. O zonă mlăștinoasă, oprire pentru mii de păsări migratoare care constituie unul dintre cele mai bogate ecosisteme integrate în Rețeaua Europeană Natura 2000.

Numele orașului O Porriño provine de la Ghrovary Puerilul, un rege de abia 17 ani care a condus o revoltă populară pentru a răsturna un rege tiran înainte de sosirea romanilor. De atunci încolo,

Natura este un artist desăvârșit

Dovlecii cresc și în copaci

Și aici au trăit oameni, uneori fericiți

Ei sunt o parte din eroii Galiciei

Traversăm entuziasmați calea ferată

cetățenii au fost numiți Hijos de Puerilis (Fiii lui Puerilis), de unde provine numele actual al orașului O Porriño.

Sediul consiliului local din O Porriño. Este o clădire frumoasă care datează din secolul al XIX-lea, construită din marmură din această municipalitate, deoarece O Porriño este cunoscut pe plan internațional pentru carierele sale de marmură. Această clădire, care prin forma sa amintește de un palat, este situată în centrul orașului.

O altă atracție este Capela Las Angustias. Acesta este unul dintre cele mai importante puncte de pe Drumul Sfântului Iacob, deoarece aici se definește ieșirea etapei din O Porriño spre Redondela. Această clădire datează din 1511 și este păstrată într-o stare magnifică în ciuda timpului. Un loc pentru a face o fotografie dacă vă aflați în pelerinajul la Santiago.

Ce poate fi mai bună decât o plimbare plăcută prin centrul istoric al acestui oraș primitor. Este un loc complet închis traficului, unde trec oameni de toate vârstele și naționalitățile, deoarece este o zonă prin care trece Camino de Santiago. De asemenea, are numeroase magazine și cafenele situate în împrejurimi.

O altă zonă care, acum câțiva ani, a fost grav afectată de deșeurile dintr-o zonă industrială din apropiere, astăzi este un spațiu frumos deschis publicului care își recuperează încetul cu încetul esența a ceea ce a fost.

Trebuie remarcată performanța remarcabilă pe care o desfășoară municipalitatea în conservarea și darea unei noi vieți acestui spațiu, odată dezafectat.

Un alt punct de atracție este un mic templu, cu o construcție mai modernă decât restul atracțiilor pe care le-am menționat. A fost construită inițial ca intrare în stația de metrou San Luis, de unde și numele. Relevanța sa constă, printre altele, în faptul că este o operă a marelui arhitect galician Antonio Palacios, originar din O Porriño, și că este o lucrare cu influențe ale mișcării Art Deco.

Terenurile regiunii Porriño au fost locul de trecere și pază a multor popoare până la formarea teritoriului actual. De la așezările paleolitice descoperite în Gándaras de Budiño (cu prezența unor movile de pietre, ceramică în formă de clopot etc.); până la urmele așa-numiților Grovios, care au consolidat teritoriul până la rebeliunea regelui Ghrovary Puerilul (de la care unele surse spun că a dat numele regiunii).

Puerilul, captivul în latină, ar deriva din forma actuală Porriño). Cu toate acestea, sosirea trupelor lui Vespasian în jurul anului 70 a încorporat și „pacificat” regiunea în perioada Imperiului Roman până la căderea și invazia ulterioară a suevilor care au ocupat zone întinse din sudul Galiei.

Capela San Sebastian

Un prânz pentru un adevărat pelerin

Suntem la O Porrino

Deși au mai rămas mici rămășițe din timpuri străvechi, abia din Evul Mediu dezvoltarea teritoriului a dobândit relevanță datorită amplasării sale strategice ca răscruce de drumuri. Din perioada medievală mijlocie și târzie, au rămas mori precum cele de la Aitos, Mosende, Chenlo și cele de la Couso și A Laxe, unde vizitatorii se pot bucura de cascadele magice ale râului Couso.

Valoarea teritoriului poate fi apreciată și datorită liniilor de descendență care au locuit regiunea și și-au lăsat amprenta: casele nobiliare Orbenlle, Quirós, Budiño, Mosende și castelul Cans în sine, ne vorbesc despre un popor înrădăcinat în teritoriu, dinamic și transfrontalier, care a prefigurat impulsul care avea să dea naștere mai târziu municipiului și orașului actual.

Din secolul al XVII-lea până în secolul al XIX-lea, s-a remarcat prin dinamism și utilizarea a ceea ce avea să fie una dintre marile valori ale teritoriului, utilizarea extensivă a granitului. Din această perioadă, se remarcă construcția de temple care au consacrat eforturile locuitorilor din Porriño de a mulțumi cerurile, de la schitul A Guía, biserica Santa María și alte centre de cult, până la inginerie civilă (pe lângă morile menționate anterior) precum fantasticul hórreo A Risca.

Un dar va fi primit din mână unuia dintre cei mai iluștri oameni ai Porriñoului, arhitectul Antonio Palacios, când în cadrul curenților moderniste (mai precis, în cadrul curentului regionalist, o mișcare istoricistă cu o puternică prezență evocatoare a modelelor trecutului) unul dintre elementele care au atins cea mai mare renume se va găsi în Porriño, datorită construcției primăriei.

Construită în 1921 după deteriorarea puternică a primăriei anterioare, va fi construită cu piatră locală, reprezentând o clădire inovatoare în concepte arhitecturale, dar cu o prezență clară a spiritului clasic al catedralelor-cetăți din vremea expansiunii creștine din secolele al IX-lea și al X-lea (catedralele din Zamora, Toro sau Salamanca). Soluția porticului de la intrarea în clădire oferă continuitate zonei de arcade a pieței neregulate în care se află. Porticul care se deschide la baza turnului servește drept intrare principală, oferind întregului o mare mobilitate datorită jocului complex de volume gradate pe care Palacios l-a proiectat în orașul său natal.

Același autor a lăsat și Templete de San Luis, vechea intrare a stației de metrou din Madrid, donată orașului de către consiliul orașului capitală, precum și casa Botica Nova, deținută de fratele lui Palacios ca reședință și farmacie a orașului.

Porriño este o enclavă de drumuri, o răscruce care a articulat un oraș tipic zonelor de schimb, un spațiu dinamic deschis influențelor. Arta și patrimoniul sunt moștenirea unui oraș și, cu cât se găsește mai multă continuitate în acest patrimoniu, cu atât vorbim mai mult

Capela Santísimo Cristo de la Agonia

Am ajuns la destinație

Gabriel, proprietarul cu mamă româncă

despre un oraș cu nume propriu și mândru de trecutul său, ca un sprijin ferm pentru viitorul care ne așteaptă.

Drumul prin oraș e obositor. Gălăgie, trafic intens, lume multă, etc, ... așa cum e specific orașelor mari. Acum e rândul Matildei să își facă treaba. Cu ajutorul ei ajungem relativ ușor la destinația etapei de azi.

Aici ne întâmpină Gabriel, un tip simpatic, a cărui mamă e româncă din Galați, așa că și el e jumătate român.

Ne cazăm și coborâm să bem berea de bun venit. Unde să o bem nu e o problemă, sunt terase deschise unele lângă altele.

Suntem destul de obosiți, dar plăcerea de a vedea cu ochii noștri tot de Google Translate ne-a relatat, învinge sentimentul de oboseală, așa că pașii ne poartă prin fața Primăriei, o adevărată operă de artă. La început am crezut că e un castel, asta după aspectul exterior, dar ulterior mi-am dat seama că Google Translate nu mă indusese în eroare.

Trecem pe lângă Capela Santísimo Cristo de la Agonia. Surprinzător e deschisă, așa că uzăm de oportunitate.

În 1957, un nou Hristos Răstignit a fost adăugat procesiunii, reprezentând moartea Domnului nostru pe cruce. În acest scop, a fost folosită magnifica imagine creată în 1631 de sculptorul galician Gregorio Fernández pentru capela fondată de familia Balderas în Biserica San Marcelo.

Acest alegoric, numit Sfântul Hristos al Agoniai, a făcut parte din Procesiunea Pașilor, organizată de Frăția Dulcelui Nume al lui Isus din Nazaret până în 1968.

Din 1962, utilizarea imaginii a fost o sursă de probleme, deoarece Frăția celor Șapte Ultime Cuvinte ale lui Isus pe Cruce, înființată în acel an și cu sediul canonic în Biserica San Marcelo, alesese aceeași sculptură ca imagine titulară.

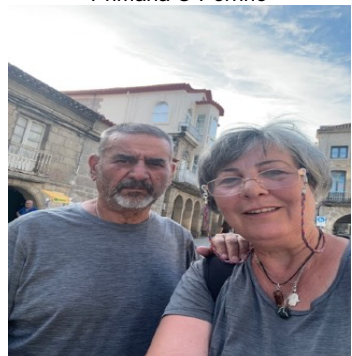
În 1968, episcopul diecezei a luat decizia asemănătoare cu cea a lui Solomon de a interzice participarea din nou a Hristosului din Balderas la procesiuni, invocând starea sa precară de conservare. Acest lucru a determinat Frăția celor Șapte Ultime Cuvinte să comande o copie, iar Frăția lui Isus să caute alte soluții la problemă.

Astfel, în 1969, s-au adresat Frăției Maicii Domnului Îndurerate și Singurătății, solicitând împrumutul Sfântului lor Hristos pentru procesiunea de dimineață.

În 1970, s-au orientat către un alt crucifix realizat de Gregorio Fernández, care se află în Mănăstirea San Pedro de las Dueñas.

Primăria O Porrino

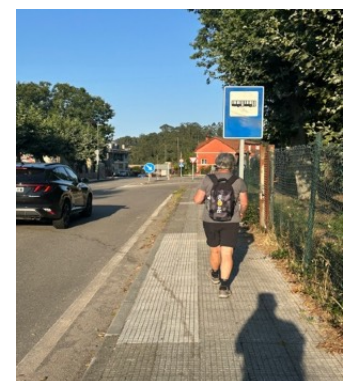
Suntem în formație completă

O cină cu tinto

Gata de plecare

Cu cântec înainte marș ...

În 1971 și 1972, imaginea lui Hristos Mort pe Cruce a fost adoptată ca o copie, realizată în 1964 de Andrés Seoane Otero, a cunoscutului „Hristos Gotic” de Barrios de Luna, care fusese amplasat în claustrul Bazilicii Regale Colegiate San Isidoro.

În cele din urmă, pe 14 aprilie 1973, a fost prezentat „noul” Hristos al Agonia, creat de Laureano Villanueva Gutiérrez din León în timpul abateziei fratelui Sigfredo Vicente Martínez Olivera.

Sculptura, executată în întregime manual cu o daltă din lemn de mestecăn patinat, prezintă un Hristos în mărime naturală, mort și prăbușit. Este o imagine foarte diferită de estetica procesională tipică, fiind o piesă modernistă. Îl prezintă pe Hristos mort fără ornamente alegorice, conferind morții lui Isus o atitudine senină, evitând realismul și căutând un sentiment mai spiritual.

Întreaga scenă este plasată pe un tron de lemn, proiectat de Melchor Gutiérrez San Martín în 1985, într-o compoziție sobră de elemente arhitecturale cu coloane balustrade și îngeri care simulează corpul inferior al unui altar, creând un ansamblu imagine-tron foarte omogen.

Acum chiar că oboseala își spune cuvântul, așa încât ne oprim la o terasă să cinăm. Cina constă dintr-o porție de Tartă Santiago, acompaniată de o cola pentru Carmen și un tinto pentru mine.

Ne întoarcem în cameră, Carmen face bagajele pentru mâine, în timp ce eu scriu jurnalului și ne culcăm.

Noapte bună.

15 august 2026

Bună dimineața. A fost o noapte superbă, vremea e bună, așa că decidem în unanimitate să o pornim la drum. Facem poza de plecare și la ora 7,49 suntem pe drum.

Drumul prin suburbiile orașului este groaznic. Trafic intens, camioane, gălăgie, deci tot tacâmul pe care ți-l oferă un oraș industrializat.

Îleșim în sfârșit din oraș și intrăm, spre satisfacția noastră, în pădure. Liniștea ne învâluie cu armonia ei, totul devine, dintr-o dată, feeric. Curios, chiar și păsărelele cântă în copaci.

Intrăm în mica localitate Amieiro Longo. Aceasta este o localitate din parohia Sanguinieda, municipiul Mos, Pontevedra, regiunea Vigo. Conform datelor IGE, în 2013, populația recensată era de 344 de locuitori, dintre care 162 bărbați și 182 femei, ceea ce reprezintă o scădere față de 2010, când avea 379 de locuitori, ajungând la aceleași cifre ca în 2004, când erau 348 de locuitori.

Lângă flori frumoase, suflet vesel

Capela Santiaguino

Suntem încă în formație completă ...

... și ne continuăm drumul

Noi cu Rita și Grisela

Deci iar femeile sunt și aici majoritare.

Din cei 344 de posibili locuitori, nu vedem pe niciunul, așa că trecem prin localitate fără să deranjăm populația.

În conformitate cu statutul nostru de pașnici pelerini ne continuăm drumul și intrăm în localitatea A Rua.

Conform lui Pliniu cel Bătrân, înainte de sosirea romanilor, A Rúa și restul comitatului Valdeorras erau ocupate de tribul celtiberian Cigurri (cunoscut și sub numele de Egurri). Numele medieval și modern al comitatului derivă de la acest trib, care înseamnă „valea Cigurri” (Val de Geurres).

Cigurri făceau parte din ramura cismontană a poporului asturian. Vorbeau limba celtică galaeciană. Romanii sub împăratul Augustus au invadat în 25 î.Hr., ducând la războiul asturian care a durat până în 19 î.Hr., deși au existat rebeliuni minore până în 16 î.Hr. Lângă A Rúa și Petín se afla Forum Cigurrorum, centrul politic al Cigurri, situat pe Via Nova (via XVIII) între Bracara Augusta și Asturica Augusta.

După invaziile germanice, municipiul a făcut parte din Regatul Suebic și apoi din Regatul Vizigot. Era cunoscută sub numele de Geurres sau Giorres și a găzduit o monetărie în timpul domniilor lui Witteric și Suintila (603–631).

Musulmanii au condus regiunea pentru scurt timp, până când regele Alfonso I al Asturiei (739–757) a recucerit regiunea în Reconquista. Comuna Valdeorras a fost depopulată după capturarea sa de către Alfonso I ca parte a Deșertului Duero, o zonă tampon pe care a creat-o între Asturia și statele musulmane.

În timpul domniei lui Ordoño I al Asturiei (850–866) a început repopularea zonei nelocuie. Oamenii care coborau munții din nord pentru văile nelocuie erau numiți foramontanos: adică „din munți”. A Rúa, fiind cunoscută și sub numele de San Esteban de La Rúa în Evul Mediu, și a fost capitala istorică a regiunii Valdeorras. Regiunea s-a aflat sub stăpânirea succesivă a regatelor Asturia, Galicia, León și Castilia.

În timpul Războiului de Independență al Spaniei, gherilele spaniole și Grande Armée a lui Napoleon s-au ciocnit în regiune.

Până la noua diviziune administrativă a Spaniei în 1833, Valdeorras a făcut parte din provincia El Bierzo și a fost considerată parte a provinciei León. Ulterior, a devenit o comarcă a Galiciei.

Deschiderea liniei de cale ferată Palencia-A Coruña la 1 septembrie 1883 a fost un moment decisiv pentru economia regiunii.

Pere pentru pelerini

Totul în jur e liniște și armonie

Nu suntem singuri

Bine că mai și coborâm

Drumul nu e deosebit de prietenos

Încă din cele mai vechi timpuri, Valdeorras a fost o regiune producătoare de vin datorită climei și poziției sale pe râul Sil. Principala sa sursă de venit rămâne producția de vinuri și băuturi spirtoase. Identitatea municipalității este legată în mod neechivoc de vin, iar multiplele sale depozite atestă acest lucru. Acționând ca un test al calității vinurilor sale, în 2011, renumitul vinificator Robert M. Parker i-a catalogat printre elita lumii vinurilor.

Deși în cadrul municipalității nu există minerit, mulți locuitori din zonă sunt activi în extracția de ardezie în alte municipalități ale districtului.

Pe lângă vin și ardezie, alte activități care revigorează activitatea economică în municipiu sunt producerea de energie electrică, tâmplăria, transportul de mărfuri, industria ospitalității, industria alimentară, și o fabrică construită recent activând în industria auxiliară a industriei auto.

Mulțumesc prietenului Google Translate pentru sprijin și o pornim mai departe.

Totul părea a fi o realizare a perfecțiunii, când deodată, în fața noastră apare începutul unui urcuș. Se pare că e o copie fidelă a urcușurilor de pe Camino Invierno.

Totul se transformă brusc, dintr-o armonie primordială, într-un infern existențial.

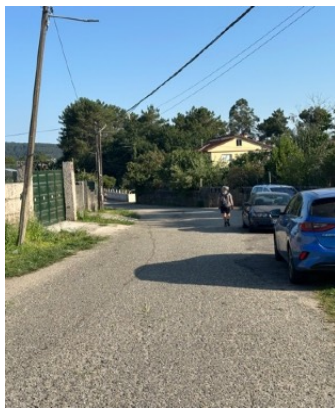
Începe urcușul, un urcuș ce are, ca piatră de încercare, pietriș destul de greu de suportat sub tălpi.

Nici nu îți vine să te mai oprești să faci poze, fiecare minut pierdut e un plus de suferință fizică. Practic intrasem într-un ritm contra cronometru, asta din dorința de a ajunge în vârf cât mai repede.

Gâfâind, ajungem în sfârșit în vârf, unde ne întâmpină Capela Santiago. Practic nu realizăm că imposibilul urcuș a luat sfârșit.

Santiaguiño do Monte este un sit arheologic datând din epoca fierului (secolul al III-lea î.Hr.), cunoscut popular ca locul ales de Apostolul Iacob pentru a predica Evanghelia. Complexul cuprinde trei elemente unice:

Schitul, este construit înaintea Arhiepiscopului Rodrigo de Luna (secolul al XV-lea), un mare promotor al pelerinajelor la Padrón, a cărui stemă se păstrează pe buiandrugul ușii de est. Fațada prezintă ca element principal un relief care îl înfățișează pe Apostolul botezând-o pe Regina Lupa. În interior, există o singură navă cu un mic altar prezidat de o imagine din piatră a Apostolului Iacob, o piesă curios uzată, deoarece timp de secole a fost expusă ritualurilor iacobine care constau în atingerea și îmbrățișarea figurii Apostolului ca semn de devoțiune.

Suntem deocamdată singuri

În jur flori și pace suflătească

În zare se vede Redondela

Am ajuns în Redondela

În prezent, schitul Santiaguiño este deschis doar în timpul novenei și al celebrării pelerinajului Santiaguiño do Monte pe 25 iulie.

Izvorul, loc de curățare, purificare și iertare a păcatelor, era considerat ca atare în timpul fenomenului pelerinajelor la Padrón pe Camino de Santiago. Tradiția populară menținea credința că aici se afla grotă în care Apostolul s-a ascuns de urmăritorii săi și că tot aici, după ce și-a lovit toiagul de trei ori, a țâșnit apă pentru a potoli setea unei femei blânde.

Cele zece pietre formează un grup încoronat cu figura Apostolului predicând pe un pedestal. Pe față sunt gravate mai multe cruci și o inscripție cu diverse interpretări: „Pomană pentru Sfântul Iacob cel Mare, Apostol” sau „Pomană pentru Iisus și Maria”. Stânca cea mai de sus este încoronată cu o cruce de piatră datând dinaintea secolului al XVII-lea. Monumentul are, de asemenea, mai multe trepte pe care pelerinii obișnuiau să îngenuncheze. Ulterior, își treceau corpurile prin cele trei găuri din stânci, cunoscute sub numele de Iad, Rai și Purgatoriu.

Obosiți, descoperim o terasă, dar ”ghinion” cum spune sasu, e închisă, cu toate că în interior se auzea gălăgie. Teoretic, de aici ar trebui doar să coborâm, dar cu ”regulile” spaniole, te poți aștepta la orice.

La ieșire, dăm de o mică tarabă care oferea ștampile în relief pe Credențiale, dar și alte suveniruri. La tarabă erau două doamne, Rita și fata ei Grisela. Grisela e însoțită de fata ei. Cum toți pelerinii se opresc la ele, ne oprim și noi.

Carmen observă la degetul Ritei un inel de argint și i se pune pata pe el. Începe o negociere pașnică și obține inelul în schimbul sumei de 10 €. Un adevărat chilipir, mai ales că era de argint. Toată lumea fiind mulțumită, plecăm mai departe.

După scurt timp constat că nu am făcut poze cu ele, așa că ne întoarcem. Facem pozele și Carmen observă la gâtul Ritei un colier de perle autentice.

Se pare că pentru Carmen azi e ziua chilipirurilor. Rita e dispusă să îi ofere lui Carmen pentru suma de 20 €. Achităm suma și toată lumea se declară mulțumită pentru tranzacțiile făcute, așa că plecăm.

Începe un coborâș serios. Curând intrăm în Padron (Saxamonde), Redondela, despre a cărei istorie ne ajută Google Translate să o aflăm.

Ruta Antonină din secolul al XIX-lea trecea pe aici. În parohie exista o piatră de hotar din secolul al II-lea, descoperită de Societatea Arheologică din Pontevedra, tăiată longitudinal în patru

Unora dintre noi le place caracatița

Și iată-ne ajunși la Primărie

La nevoie avem și apă potabilă

La albergue, primul venit, primul servit

Noi cu Irina

părți folosite ca stâlpi pentru viță de vie. Două dintre părți se aflau în Socalco de Veigadeira, proprietatea locului Padrón (acest toponim se referă la piatră), la 30 de metri de Estrada Vella.

Celelalte două părți se aflau în parohia Quintela. Piatra de hotar, înaltă de 2,9 m și cu diametrul de 2,29 m, este dedicată lui Publius Aelius Hadrianus, împărat între anii 117 și 138, iar textul indică faptul că piatra de hotar se află la 17 mile de Tui.

În 1159, regele Ferdinand al II-lea i-a acordat lui Gonzalo Muñoz stăpânirea Saxamonde, cu jurisdicție civilă și penală. S-a căsătorit cu Estefanía Aldonza Páez de Valadares, fiica lui Paio Suárez de Valadares, care, neavând copii bărbăți, a numit-o moștenitoare.

Astfel, domnia Valadares a intrat în parte din cea a lui Saxamonde, conacul aflându-se în locul lui Valos. Fiul lui Gonzalo și Estefanía, Álvaro Fernández de Valadares, a murit în bătălia de la Navas de Tolosa (1212). Coto a fost alcătuit din parohiile Alcabre, Lavadores, San Miguel de Oia, Cabral, Matamá, Freixeiro, Saxamonde, Nespereira, Quintela, Cabeiro și Vilar de Infesta. Conacul a fost distrus în Marele Război Irmandiña, așa cum se menționează în procesul Tabera - Fonseca.

La 19 martie 1692, regele Carlos al II-lea i-a acordat lui Jacinto Sarmiento Valadares, domnul din San Román de Saxamonde, titlul de conte de San Román. Jacinto Sarmiento a fost ministru al Consiliului Italiei în timpul domniei lui Filip al V-lea și fusese anterior inchiizitor la Santiago de Compostela.

A murit necăsătorit în 1727, titlul fiind moștenit de verișoara sa, Josefa de Omaña Sarmiento de Valadares, care s-a căsătorit cu Pedro de Miranda y Osorio.

Dacă în vechime localitatea a avut însemnătatea ei, acum e doar un loc uitat de timp, dar faptul că noi ne-am oprit și i-am descoperit trecutul ne dovedește că suntem pelerini adevărați, pelerini care acordă respectul cuvenit locurilor pe unde trec.

Acestea fiind spuse, constatăm că am ajuns la "porțile" Redondelei, destinația etapei de azi.

Redondela este o municipalitate din provincia Pontevedra, în comunitatea autonomă Galicia. Aparține comitatului Vigo. Cele mai faimoase simboluri ale satului sunt cele două viaducte feroviare majore construite în secolul al XIX-lea. Datorită acestor infrastructuri, Redondela este cunoscută sub porecla „Satul viaductelor”. Orașul se află pe Drumul Portughez, una dintre rutele de pelerinaj Camino de Santiago.

Municipalitatea are o suprafață de 51,9 km² (20,0 mile pătrate) și o populație de 29.192 de locuitori în 2021.

Păcat, nu suntem invitați la nuntă

Și berea de bun venit

Prânzul pentru unii ...

... și prânzul pentru alții

Orașul e situat în regiunea pitorească a Galiției, Redondela este un oraș fermecător care combină fără efort peisaje naturale uimitoare cu o bogată moștenire culturală. Cunoscut pentru tradițiile sale vibrante, monumentele istorice și ospitalitatea caldă a localnicilor săi, această destinație pitorească este o comoară pentru oricine dorește să se cufunde în cultura spaniolă autentică.

Istoria Redondelei datează din cele mai vechi timpuri și este palpabilă în timp ce vă plimbați pe străzile sale pitorești. Orașul se mândrește cu mai multe repere istorice, inclusiv frumoasa Biserică Santiago, un exemplu uimitor de arhitectură galiciană. Această biserică din secolul al XVIII-lea prezintă altare complicate și este un loc excelent pentru a aprecia meșteșugul local.

Cultura din Redondela este deosebit de vibrantă în timpul festivalurilor sale anuale, care captivează vizitatorii cu expoziții colorate și spectacole pline de viață. Un eveniment notabil este Sărbătoarea Santísima Trinidad, sărbătorită la sfârșitul lunii iunie. Acest festival este o explozie de culoare și energie, caracterizată prin muzică tradițională, dans și o procesiune care o onorează pe Virgen de la Trindade. Un alt festival important este Romería de San Juan, care include parade vibrante, dansatori folclorici și, bineînțeles, o mulțime de preparate delicioase din bucătăria galiciană.

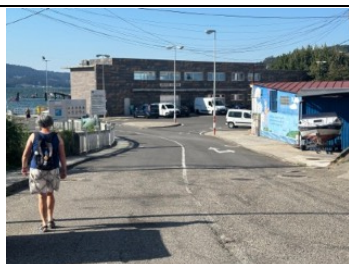
Nicio explorare culturală nu este completă fără a te delecta cu gastronomia locală. Redondela este renumită pentru fructele de mare, în special pentru pulpo a la gallega (caracatița în stil galician) și empanadas-urile caracteristice. Numeroase tavernes și restaurante fermecătoare invită oaspeții să savureze aromele autentice ale bucătăriei galiciene, adesea îmbogățite de vinuri produse local și brânzeturi artisanale.

Intrăm deci în oraș și începe investigarea localnicilor privind locația cazării noastre. Cum e și normal, părerile sunt total diferite de la un localnic la altul.

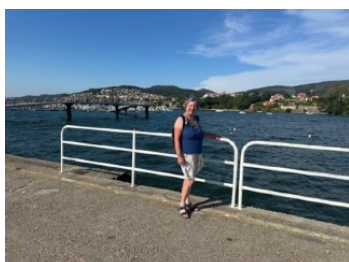
Luându-ne după părerea unuia ce părea mai bine documentat, ieșim din oraș și o luăm pe albia unui râu. După 2 km de mers realizăm că am greșit destinația, așa că ne întoarcem. Matilda e total dezorientată, o înțeleg, e și normal după o zi atât de bogată în evenimente.

Lângă albergue unde așteptau rucsacii să se cazeze, o întâlnim pe Irina, o fată arhitectă, venită singură pe primul ei Camino. Ne împrietenim repede, dar noi suntem nevoiți să plecăm repede căci încă nu știm unde e locul nostru de cazare.

Trecem pe lângă locul unde, cu 3 ani în urmă, ne urcam în trenulețul turistic condus de Maria. După alte cercetări amănunțite,

După prânz o plimbare e binevenită

Mai ales când e pe lac

Gata de plecare

Suntem deja în Arcade

reușim să descoperim că locația unde trebuie să înnoptăm e la cca. 5 km. Asta e, ne conformăm, doar să fie ăsta drumul.

Într-un final, ajungem la destinație. Cum e și firesc, bem berea de bun venit și ne cazăm. Spre surprinderea noastră proprietarul, Gabriel, e român după mamă. Mama lui fiind născută la Galați. Gabriel ne însoțește până în cameră.

Coborâm la terasa unde băusem berea de bun venit și servim prânzul. O adevărată masă regească, superbă pe gustul fiecăruia din membrii echipei.

Ne reîntoarcem în cameră, e foarte cald, dar reușim ca la ora 17,40 să coborâm și să facem o plimbare în portul de bărci.

La întoarcere servim o cină copioasă scăldată cu tinto și încep scrierea jurnalului. A fost o zi plină de lucruri la care nu te așteptai să se petreacă, dat totul a fost superb.

Ne culcăm căci mâine vom avea tot o zi cu un traseu lung.

Noapte bună.

16 august 2026

Bună dimineața. O zi minunată se arată. Pe Gabriel nu l-am mai văzut de aseară. Voiam să facem o poză cu el, dar "ghinion" cum zice sasu. Azi nu a mai apărut, și nu prea avem timp să îl așteptăm, așa că o luăm la pas.

Cum e firesc, începe un urcuș relativ "obraznic", așa că începe gâfâitul. Cam devreme, dar asta e situația.

Trecem prin Arcade fără să oprim. Încă nu ne-am revenit după urcuș.

Arcade este un sat pe Drumul Portughez (Camino Portugués) Arcade (pronunțat Ar-ca-day), situat pe Camino de Santiago, este un mic oraș din nord-vestul Spaniei. Localitatea servește drept punct de oprire pe Drumul Portughez; traseul continuă de la Arcade spre Pontevedra, în drumul spre Santiago de Compostela.

Cu o populație de sub 5.000 de locuitori, Arcade este o localitate relativ mică, oferind pelerinilor de pe Camino ocazia de a descoperi cultura autentică a unui sat spaniol nealterat încă de turismul de masă.

De fapt, nu este neobișnuit să primești oferte de găzduire din partea localnicilor dacă nu ai rezervat deja un hotel sau o pensiune (albergue). Unii locuitori oferă camere libere din propriile locuințe pentru a obține un venit suplimentar. Dacă ești deschis la o astfel de experiență, aceasta poate fi cu adevărat autentică. Totuși, dacă

Mai avem 70,690 km de mers

Arcade e o localitate pitorească

Suntem pe drumul bun

Și cactușii înfloresc

preferi intimitatea, ar putea fi mai bine să alegi alte opțiuni de cazare disponibile pe traseul Camino.

La prima vedere, Arcade nu pare cel mai spectaculos oraș. Totuși, imediat ce te îndepărtezi de artera principală și parcurgi o singură stradă laterală, ești transportat într-o altă lume, specifică unei epoci apuse: case din piatră vechi de peste un secol, cocoțate pe dealuri verzi ce coboară spre golfuri liniștite, poduri romane antice, străzi pavate cu piatră cubică și alei înguste care șerpuiesc prin cartiere tradiționale, unde aproape fiecare casă este însoțită de un *hórreo* (hambar tradițional ridicat pe piloni).

Există numeroase cafenele și restaurante mici unde te poți așeza, te poți relaxa și poți savura cultura locală din Galicia și atmosfera specifică Drumului Portughez. Dacă ai norocul să vizitezi locul într-o zi caldă de vară, vei găsi plaje cu nisip și golfulețe ideale pentru înot. La urma urmei, Arcade se află chiar pe coasta Atlanticului, iar plajele sale cochete sunt perfecte pentru a-ți răcori picioarele după o zi lungă de mers pe Drumul Portughez. După ce te simți suficient de revigorat, îndreaptă-te spre unul dintre micile baruri animate de localnici; aceștia vor fi încântați să stea de vorbă cu tine, mai ales dacă știi câteva cuvinte în spaniolă. Nu-ți face griji dacă nu stăpânești bine limba spaniolă; este foarte probabil să întâlnești în Arcade alți pasionați de Camino cu care să stai de vorbă și să schimbi povești despre traseu, întrucât localitatea este situată între orașele mai mari Redondela și Pontevedra, pe Drumul Portughez.

Fără să beneficiem de o asemenea convorbire, asta și datorită faptului că localitatea e pustie la ora asta, ne continuăm drumul spre Santiago de Compostela, trecând prin Ponte Sampayo.

Acum 3 ani, trecând pe aici ne-am cazat la pensiunea Meson din localitate, și sincer să fiu a fost o experiență pe care o țin minte, asta deoarece a fost o experiență bună. Dar ca să ajungem la Pensiunea Meson, a trebuit să trecem vestitul pod de la Sampauo.

Podul este construit pe o fundație romană. Primele mențiuni despre acest pod datează din secolele al X-lea și al XI-lea, perioadă în care purta numele de „Ponti Sancti Pelagii de Lutto” (Podul San Paio de Lodo) și se afla în proprietatea conților de Burgundia.

În apropierea podului se afla legendara fortăreață San Paio de Lodo, loc în care s-au înfruntat armatele reginei Urraca de León și cele ale arhiepiscopului Gelmírez. În anul 997, Almanzor a traversat podul, distrugând fortăreața care îl apăra. Oricine dorea să traverseze râul folosind podul trebuia să plătească o taxă; totuși, datorită arhiepiscopului de Santiago de Compostela, Diego Gelmírez, această practică a încetat în secolul al XII-lea.

Podul a fost martorul Bătăliei de la Puente Sampayo, purtată împotriva invaziei franceze; aceasta a avut loc în zilele de 7 și 8

Galicienii nu duc lipsă de imaginație

Veche dar frumoasă încă

Noi avem marcajul nostru

Intrăm în Pontevedra

iunie 1809, sub un foc intens de pe ambele maluri ale râului Verdugo, și s-a încheiat cu înfrângerea francezilor.

În cinstea eroilor căzuți în această luptă, a fost ridicat Monumentul eroilor de la Puente Sampayo.

Deputatul galician Eduardo Vincenti Reguera și Centrul Galician din Madrid au fost principalii promotori ai realizării monumentului. La 9 februarie 1909, Consiliul Municipal din Pontevedra a aprobat acordarea unei subvenții de 500 de pesete și, ulterior, a autorizat furnizarea blocului de granit care susține figurile.

Această inițiativă a fost susținută și de Javier Puig Llamas, primarul orașului Pontevedra la acea vreme, și de Eugenio Montero Ríos, președintele Senatului. Toate aceste oficialități au rostit discursuri la inaugurarea monumentului, care a avut loc pe 27 august 1911.

Guvernul regelui Alfonso al XIII-lea, care a donat bronzul necesar pentru sculptură, a instituit totodată o medalie comemorativă a Bătăliei de la Puente Sampayo. De asemenea, este atestată contribuția multor persoane particulare la finanțarea monumentului.

Statuia a fost înconjurată de o fântână monumentală construită în 1983, care a fost ulterior îndepărtată în 2009 pentru a reda monumentului și zonei adiacente configurația spațială originală.

De data asta nu ne oprim la Pensiunea Meson și ne continuăm drumul spre Pontevedra, căci suntem doar la jumătatea drumului.

Drumul ne trece prin localitatea Tomeza, o mică localitate care ca și cele prin care am trecut azi, sunt cam pustii la această oră.

Tomeza, sau San Pedro de Tomeza, este o parohie civilă situată în sud-vestul municipiului Pontevedra, Spania. Conform recensământului municipal din 2020, avea o populație de 964 de locuitori. Aceasta cuprinde practic unsprezece așezări mai mici.

Se învecinează cu parohiile civile Salcedo, Marcón, Mourente și A Canicouva din cadrul municipiului Pontevedra. Parohia este traversată de Drumul Portughez al pelerinajului Camino de Santiago, care urmează un traseu paralel cu râul Gafos.

Localitățile care aparțin de Tomeza sunt: O Alcouce, A Carballa, O Casal do Río, Lusquiños, O Marco, O Pobo, O Pombal, Pumariño, San Pedro și A Valadiña.

Pe dealul din dreapta, cam la 800 m de traseu se află Capela San Cibrán (Sfântul Ciprian), situată pe dealul cu același nume. În ziua de Luni a Paștelui, are loc un pelerinaj în cinstea sfântului. Conform tradiției, pentru a alunga vrăjitoria, moment în care trebuie să înconjori capela de șapte ori, aruncând în același timp șapte

E timpul să apelăm la Matilda

Am ajuns în Pontevedra

La plimbare prin oraș

Mai avem 64,500 km

pietre pe acoperișul acesteia. În interiorul capelei se află o statuie a Fecioarei Pelerine (*Virgen Peregrina*). Curios, acoperișul încă rezistă acestei străvechi datini.

Sărbătoarea parohiei San Pedro este celebrată pe data de 28 a fiecărei luni, în localitatea Lusquiños.

Festa do Canteiro (Sărbătoarea Pietrarului) are loc în prima duminică din august, aducând un omagiu anual muncii unui sculptor în piatră. Printre cei omagiați s-a numărat Sebastián Casalderrey, creatorul statuii Fecioarei Pelerine de la Hostelul pentru Pelerini al Xunta de Galicia din Pontevedra și al sculpturilor pentru fântâna din Glorieta de Compostela, situată în centrul orașului Pontevedra.

Cu gândul la această tradiție cam "neortodoxă", după părerea mea, iată că la orizont se deslușesc conturul primelor case din posibilul oraș Pontevedra, destinația etapei de azi. De ce e posibilul oraș Pontevedre, asta datorită articulațiilor genunchiului meu drept, care încep să dea semne de nerăbdare.

Da, este Pontevedra, și cum e firesc, în mod oficial cer sprijinul prietenului Google Translate, să mă dăm de seama ce scrie pe placa ce ține loc de informare turistică.

Pontevedra este un oraș din comunitatea autonomă Galicia, în nord-vestul Spaniei. Este capitala atât a comarcei, cât și a provinciei Pontevedra, precum și capitala regiunii Rías Baixas. De asemenea, este centrul administrativ al propriei municipalități, teritoriu adesea considerat o extensie a orașului propriu-zis.

Orașul este renumit în special pentru planificarea sa urbană, pentru pietonalizarea zonelor centrale cât și pentru farmecul centrului său istoric. Între 2013 și 2020, orașul a primit numeroase distincții pentru planificarea sa urbană, precum premiul internațional *European Intermodes Urban Mobility Award* în 2013, premiul *Dubai International Best Practices Award for Sustainable Development* (acordat de UN-Habitat în parteneriat cu municipalitatea din Dubai) în 2014 și premiul de excelență din partea *Center for Active Design* din New York în 2015, printre altele. De asemenea, orașul a câștigat premiul întâi al Comisiei Europene pentru siguranță urbană în 2020.

Înconjurat de dealuri, orașul este situat pe malul unui estuar, la vărsarea râului Lérez în mare, în capătul estuarului Pontevedra și în inima regiunii Rías Baixas. Fiind un centru economic și o destinație turistică, cu o populație de 83.260 de locuitori în 2020, orașul se află în centrul unei zone metropolitane care cuprinde peste 200.000 de locuitori și include municipalitățile Poio, Marín, Sanxenxo, Bueu, Vilaboa, Cerdedo-Cotobade, Ponte Caldelas, Barro și Soutomaior.

Și iată-ne ajunși la destinație

Carmen e cât o navă? Nu se poate

... dar cu inimă bună ...

... și complet integrată în comunitate

Pontevedra deține al doilea cel mai important centru istoric din Galicia, după cel din Santiago de Compostela. Oraș al artei și al istoriei, localitatea este cunoscută sub numele de „Orașul Bun” (denumire atribuită de autorul francez Jean Froissart în **Cronicile** sale din secolul al XIV-lea) sau „Orașul de pe râul Lérez”. De asemenea, orașul reprezintă un punct important de oprire pe Drumul Portughez al pelerinajului Camino de Santiago: biserica circulară a Fecioarei Pelerinilor (Virgen de la Peregrina), construită pentru pelerini în secolul al XVIII-lea, are un plan în formă de scoică de mare (simbolul pelerinilor), iar astfel de scoici sunt sculptate și în arcadele podului medieval Burgo.

Pontevedra dispune de un ansamblu important de piețe de origine medievală și de edificii religioase monumentale, printre care se numără Bazilica Santa Maria la Mayor (secolul al XVI-lea), cu fațada sa în stil renescentist plateresc; Biserica barocă a Fecioarei Pelerinilor (secolul al XVIII-lea), cu fațada sa rotunjită; ruinele mănăstirii gotice San Domingo (secolul al XIII-lea); biserica gotică San Francisco (secolul al XIII-lea); biserica barocă San Bartolomé (sfârșitul secolului al XVII-lea) și mănăstirea gotică Santa Clara (secolul al XIV-lea). Centrul său istoric găzduiește, de asemenea, numeroase case nobiliare cu blazoane (precum Casa Clopotelor/Casa de las Campanas, din secolul al XV-lea, sau Palatul García Flórez, din secolul al XVIII-lea) și conace – precum Conacul Mendoza sau Villa Pilar – dar și palate vechi, cum ar fi Palatul Mugartegui (secolul al XVIII-lea), actualul sediu al Consiliului de Reglementare a Vinurilor din Rías Baixas, ori Palatul Conților de Maceda, transformat în prezent într-un hotel de stat (Parador). Un alt simbol important al orașului este Papagalul Ravachol, a cărui statuie se află în centrul orașului. De asemenea, orașul dispune de o marină situată în apropierea centrului istoric. În prezent, Pontevedra traversează o perioadă de puternică revitalizare. A devenit un oraș-model în cadrul rețelei orașelor pietonale și unul dintre orașele lumii în care copiii au cele mai bune condiții de viață, fiind supranumit „Orașul Copiilor”.

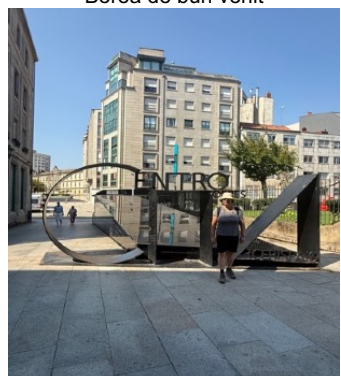
Ajungem la Biserica Santa Maria la Mayor, unde tocmai se oficia o slujbă Misa. Puteam oare noi, ortodoxi prin tradiție să lipsim de la așa ceva? Evident că nu, așa că asistăm la întreaga slujbă.

Numele orașului provine, probabil, dintr-o combinație latină a cuvintelor **pons, pontis** (pod) și **veter, vetera, veterum** (vechi, de demult). În Galicia, substantivul masculin latin **pons** a devenit feminin, rezultând forma din latina vulgară **Ponte Vetera**; aceasta a evoluat, până în secolul al XIII-lea, în toponimul modern din limba galiciană **Pontevedra** („podul vechi”), făcând referire la un pod roman antic peste râul Lérez, situat în apropierea podului Burgo (din secolul al XII-lea), care există și astăzi.

O legendă locală atribuie întemeierea orașului Pontevedra lui Teucer, un erou al Războiului Troian; această legendă a fost

Berea de bun venit

Suntem în centru

Iglesia de Santa María la Mayor

Și noi la Misa

susținută de ipoteza că negustori greci ar fi ajuns în zona Rías Baixas în antichitate. Totuși, istoricii și arheologii tind să cadă de acord că așezarea inițială s-a format probabil în timpul integrării regiunii Gallaecia (vechea Galiție) în Imperiul Roman (cca. secolul I î.Hr.). Beneficiind de legături bune încă din epoca romană, Pontevedra s-a consolidat ca un centru urban intermediar în perioada suevă (aproximativ secolele V–VI d.Hr.).

În secolul al XII-lea, Pontevedra a devenit un important centru comercial, atingând apogeul în secolul al XV-lea ca nod de comerț și comunicații. Pontevedra era principalul centru urban din Galiția, fiind depășit doar de Santiago de Compostela. Pontevedra se afla pe traseul Drumului Sfântului Iacob (Camino de Santiago), mai exact pe ramura sa sudică, cunoscută sub numele de Drumul Portughez. Biserica Fecioarei Pelerine (Iglesia de la Virgen Peregrina), cu planul său distinctiv în formă de scoică, este un punct de atracție pentru turiști și pelerini.

În secolul al XVI-lea, orașul și-a păstrat caracterul comercial, înregistrând totodată o intensificare a activităților de pescuit. La acea vreme, Pontevedra era cel mai mare port din Galiția, fiind un port sigur și cu ieșire directă la mare. Una dintre navele lui Cristofor Columb, caraca *Santa María*, numită inițial *La Gallega* („Galiciană”) a fost construită la Pontevedra. Abia în secolele următoare, sedimentarea provocată de râul Lérez a făcut ca portul să devină treptat impropriu pentru navigația la scară largă. Sfârșitul secolului al XVI-lea a marcat începutul declinului orașului, un declin care afectase deja restul Galiției încă de la sfârșitul secolului al XV-lea.

Situația s-a agravat în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. Activitatea portuară s-a redus drastic din cauza factorilor geografici menționați. În plus, deciziile politice și conflictele dinastice au provocat un declin general al comerțului, ducând la depopularea orașului; populația s-a înjumătățit în acea perioadă, fiind afectată și de epidemii. La începutul secolului al XIX-lea, pescuitul și meșteșugurile susțineau economia locală. Odată cu noua organizare provincială din 1833, Pontevedra a devenit capitală de provincie. Orașul s-a dezvoltat ulterior, transformându-se într-un centru administrativ, cultural și comercial. Introducerea căii ferate a reconectat orașul cu restul țării, după ce acesta își pierduse portul. Per total, secolul a adus pentru Pontevedra o renaștere culturală, economică și urbană. Tot la Pontevedra, în 1853, Xoán Manuel Pintos a publicat prima carte în limba galiciană modernă, *A gaita gallega*.

Între anii 1940 și 1960, regimul franchist a acordat orașului vecin Vigo statutul de Zonă Liberă și pe cel de Pol de Dezvoltare, o situație rară în Spania pentru un oraș care nu era capitală de provincie. Această măsură a favorizat dezvoltarea economică a

Prânzul pentru unii ...

... și prânzul pentru alții

Agale prin oraș

Totul te îmbie la propria redescoperire

orașului Vigo (aflat în aceeași provincie) în detrimentul capitalei provinciale, Pontevedra, cele două orașe devenind rivale. Redresarea economiei locale a început doar parțial în anii '60, odată cu introducerea unor activități industriale. Totuși, tocmai aceste activități au generat ulterior probleme grave de mediu și de sănătate, ducând în cele din urmă la închiderea unora dintre ele.

Acum că m-am familiarizat cu istoricul orașului sfârșit de etapă, e timpul să o pun la treabă pe Matilda, care, fie vorba între noi, o cam lenevise azi.

Urmează o destul de lungă perioadă până Matilda să își intre deplin în funcțiune, dar într-un final ajungem la destinație. Aici, șoc, check-inul se face la ora 14,00 așa că e timp suficient să onorăm berea de bun venit. Și dacă tot am găsit o terasă confortabilă și avem și timp suficient, decizia de a servi prânzul este o opțiune oportună.

Decizie genială, un prânz regesc ne așteaptă. Mâncare după gustul și plăcerea fiecăruia. În afară de faptul că porțiile au fost enorme, au fost și delicioase.

E ora 14,00 așa că ne prezentăm la check-in. La hostel suntem întâmpinați de proprietarul pensiunii, un tip haios. Acesta ne prezintă hostelul și ne conduce până în cameră, o cameră cu un răsnet special: "Suite 2". Julio, proprietarul ne urează o ședere plăcută, ședere pe care noi o convertim în culcare plăcută, asta după plecarea lui.

După un scurt somn, decidem să coborâm și să vizităm orașul, cu atât mai mult cu cât azi e ziua orașului.

Trecem pe lângă ruinele Mănăstirii San Domingos. Ruinele San Domingos aparțin unei foste mănăstiri situate în Pontevedra, Galicia. Situl a fost declarat „Bun de Interes Cultural” în 1895.

Aceasta este cea mai veche dintre toate clădirile Muzeului din Pontevedra. Singurele părți ale construcțiilor originale care s-au păstrat sunt absida principală, formată din cinci abside, un element excepțional în arhitectura gotică galiciană, precum și o parte din peretele sudic al bisericii și intrarea în sala capitulară a mănăstirii Santo Domingo. Mănăstirea a fost fondată în jurul anului 1282, deși lucrările la biserică a cărei structură s-a păstrat au început abia în 1383 și au continuat pe parcursul secolului al XV-lea.

În urma legii privind desființarea ordinelor religioase și închiderea mănăstirilor (*exclaustración*), mănăstirea a fost închisă la 8 decembrie 1836 și predată „Junta de Enajenación de Edificios y Efectos de los Conventos Suprimidos de la Provincia de Pontevedra” (organism însărcinat cu lichidarea și confiscarea bunurilor mănăstirilor desființate din provincia Pontevedra); ulterior,

"Apartamentul" nostru

Noi cu Julio proprietarul pensiunii

Ruinele mănăstirii San Domingo

Monumentul eroilor de la Puente Sampayo

Papagalul Ravachol

clădirea a fost cedată Consiliului Local pentru a servi drept azil, fiind preluată de acesta în mai 1840. Deși a găzduit succesiv o închisoare pentru femei, un azil (până în 1869, când acesta a fost mutat la Santa Clara), o grădiniță și a servit altor scopuri stabilite de Consiliul Local, clădirea s-a deteriorat treptat până a ajuns în ruină; încă din 1846, unele dintre materialele sale erau folosite pentru pavarea străzilor. În 1864 a fost demolată o capelă, iar între 1869 și 1870 a fost dărâmată partea superioară a turnului situat în colțul de sud-est.

La 12 martie 1874, Consiliul Local, condus de Fermín Brey, a solicitat o nouă autorizație pentru a demola complet clădirea și a extinde proprietatea asupra terenului din zona Târgului. Această solicitare a fost aprobată de Guvernatorul Civil și Președintele Comisiei Provinciale pentru Monumente, însă cu condiția conservării părții corespunzătoare vechii biserici și a altor elemente de interes. În iulie 1880, s-a ajuns la un acord privind demolarea completă a bisericii. Această decizie l-a determinat pe José Casal y Lois, membru al Comisiei pentru Monumente, să intervină în octombrie – în numele altor personalități marcante din Pontevedra pe lângă guvernatorul Filiberto Abelardo Díaz; acesta din urmă a dispus primarului Alejandro Abreu sistarea lucrărilor de demolare. Cu toate acestea, lucrările au continuat, provocând noi reacții. În 1886 a avut loc o nouă tentativă de demolare a ruinelor, însă aceasta a eșuat din nou, ca urmare a presiunilor exercitate de numeroase personalități din Pontevedra și, în special, a opoziției Comisiei Provinciale pentru Monumente.

Salvat de la demolare, situl a fost declarat monument național prin legea din 14 august 1895. Aceasta prevedea preluarea controlului asupra clădirii de către Comisia pentru Monumente și obliga Ministerul Dezvoltării să adopte „măsurile adecvate pentru a asigura conservarea, decorarea și paza” acesteia – decizie luată la exact un an după înființarea Societății Arheologice din Pontevedra (la 15 august 1894), condusă de Casto Sampedro y Folgar. În cadrul unei reuniuni desfășurate cu o zi înainte în biroul președintelui, Societatea a ales această clădire drept viitor sediu al muzeului planificat.

Alegerea a vizat una dintre cele trei clădiri care formau ansamblul mănăstirii San Francisco și parterul clădirii Colegio de la Compañía (cunoscută astăzi sub numele de clădirea „Sarmiento”).

Cum tot suntem la capitolul istorie, trecem pe lângă Monumentul Eroilor de la Puente Sampayo care este un memorial și un grup statuar creat de sculptorul spaniol Julio González Pola în Pontevedra.

Acesta este situat în grădinile din Plaza de España și a fost inaugurat la 27 august 1911. Monumentul comemorează curajul locuitorilor din Pontevedra, conduși de ofițerul Pablo Morillo, și

Și copiii se pot distra

Ne-am ales cu o caricatură

Suntem cam simpatici ... NU?

Noi cu mama lui Julio la micul dejun

Gata de plecare

victoria acestora asupra trupelor napoleoniene ale mareșalului Michel Ney, eliberând orașul de sub ocupația armatei franceze în zilele de 7 și 8 iunie 1809.

Ansamblul are o înălțime de opt metri. Acesta este compus din mai multe figuri din bronz așezate pe un pedestal de granit, reprezentând un grup de țărani, soldați și studenți conduși de ofițerul Pablo Morillo, care ține un steag în momentele finale ale bătăliei.

În partea centrală a monumentului, o figură feminină (reprezentând Galicia și patria) își sprijină mâna pe un scut cu stema Spaniei și întinde brațul, îndemnând la luptă. În partea superioară, figura ofițerului Pablo Morillo îndeamnă la lupta cu sabia. Lângă el se află un țăran, un student, un soldat și un alt luptător rănit, reprezentând rezistența poporului împotriva invadatorului. În spatele lor se află drapelul, iar lângă acesta, un tun.

În colțurile părții inferioare a monumentului sunt amplasate cele patru steme ale provinciilor galițiene. Construcția centrală din granit simbolizează unul dintre pilonii podului Puente Sampayo, loc unde s-a desfășurat cea mai mare parte a bătăliei și care a fost distrus, ulterior acestei bătălii.

Periplul nostru prin orașul într-o atmosferă festivă ajunge în dreptul lui Maximilian, un caricaturist care vede în noi un subiect de a își etala talentul. După 26 minute, timp în care a trebuit să stau nemișcat, ni se prezintă opera. Habar nu am avut cât de urât pot fi, în timp ce lui Carmen i-a reliefat frumusețea feminină. Oricum asta e, trebuie să mă obișnuiesc cu ideea că nu mai am 40 de ani, ci dublu.

După acest "succes" ne oprim la o terasă să bem tinto de seară și ne întoarcem în camera "Suite 2". Carmen intră în rutina aranjării bagajelor pentru mâine, în timp ce eu scriu jurnalul. Urmează un somn care pentru mine mă tot readuce la opera lui Maximilian în care devenisem un personaj cam ciudat, dar asta e viața.

Noapte bună

17 august 2026

Deșteptarea la ora 6,08. Ne facem rutina de dimineață și coborâm la micul dejun. Din ușă ne întâmpină Gloria, mama lui Julio, o femeie superbă și prietenoasă. Ne împrietenim repede și Carmen îi cere o rețetă de prăjitură, prăjitură ce face parte din meniul de mic dejun. Deci totul intră într-un normal evident.

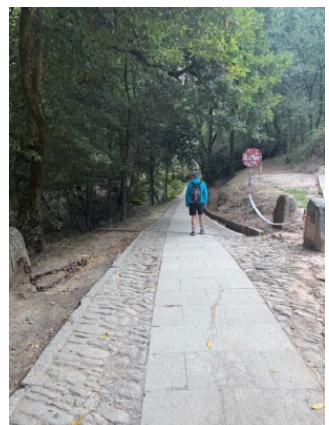
La ora 7,58 ridicăm ancora. Drumul e destul de monoton prin periferia orașului. Cu ajutorul lui Dumnezeu părăsim Pontevedra. Drumul merge paralel cu șoseaua. Trafic intens și gălăgie deranjantă, mai ales pentru niște pelerini.

Și acum, hai la drum

Și soarele ne luminează calea

Drumul prin pădure e o relaxare

Relaxarea ce se vede pe fața lui Carmen

Trecem pe lângă Biserica Santa Maria de Alba. Cum e și firesc, e închisă și nici nu e prevăzută cu un gemuleț prin care să îi explorăm interiorul.

Santa María de Alba este o parohie situată în municipiul Pontevedra. Conform IGE, în anul 2022 avea 707 locuitori (339 bărbați și 368 femei), repartizați în 8 așezări; această cifră reflectă un declin progresiv față de anii 2010 (825 de locuitori), 2008 (850 de locuitori) și 2004 (865 de locuitori).

Până în 1868, când a fost inclusă în municipiul Pontevedra, a constituit o municipalitate independentă care cuprindea și parohiile Verducido, Cerponzóns și Lérez.

Parohia găzduiește zona Xunqueira de Alba (Mlaștina Alba), un spațiu de o mare importanță ecologică și peisagistică. În zona de nord, în special la vărsarea râului Rons, pot fi observate păduri riverane și pajiști.

Drumul roman *Via XIX* traversa parohia, aici fiind descoperită o bornă militară dedicată împăratului Caracalla. Fiind un punct de tranzit pe Drumul Portughez al pelerinajului spre Santiago de Compostela, localitatea Guxilde a găzduit numeroși pelerini – precum regina Isabel a Portugaliei, care a întreprins pelerinajul la Compostela în 1325 pentru a se ruga pentru sufletul răposatului său soț.

Biserica parohială Santa María, situată în cătunul Touceda, este construită în stil neoclasic-baroc, și a fost ridicată în 1595 din ordinul episcopului Xoán de San Clemente, avându-l ca maestru constructor pe Mateo López. Biserica anterioară, aflată pe același amplasament, fusese sfântită de Diego Xelmírez, care preluase proprietatea asupra lăcașului la începutul secolului al XII-lea. Lângă aceasta se află casa parohială, construită în stil baroc.

În parohie există și alte edificii religioase de mai mici dimensiuni, precum Capela San Caetano (secolul al XVIII-lea) și Capela A Devesa (secolul al XIX-lea). Alba găzduiește numeroase cruci de piatră (cruceiros), una dintre acestea fiind menționată în lucrarea lui Castelao, *As cruces de pedra na Galiza* (Crucile de piatră din Galiția). Hramul este sărbătorit pe 15 august (Sfânta Maria), iar Sărbătoarea Preasfântului Sacrament este celebrată, de asemenea, în a doua duminică după Corpus Christi.

Mare noroc am cu Google Translate, că așa mai aflu și eu câte ceva despre locurile pe lângă care trec.

Fără să ne dăm seama trecem prin San Caetano și apoi prin San Amaro, mici localități cu case frumoase dar parcă fără locuitori. Să fie ora de vină, să doarmă încă ...? Oricum ne continuăm drumul fără să găsim un răspuns la această dilemă.

Începe urcușul cel de toate zilele

Drumul spre cascadă e cam dificil

În spate cascada Rio Barosa, noi în față

Nu suntem singuri la cascadă

Și din nou la drum

Drumul ne poartă spre o nouă localitate A Portela, localitate ce pare mai răsărită.

Portela (denumită oficial San Mamede da Portela) este o parohie din municipalitatea spaniolă Barro, situată în provincia Pontevedra, Galicia.

Parohia este cunoscută și sub denumirile San Mamed de Portela, San Mamed P. de Portela și San Mamede P. de Portela.

La jumătatea secolului al XIX-lea, parohia avea o populație înregistrată de 500 de locuitori. Aceasta este descrisă în volumul al treisprezecelea al lucrării lui Pascual Madoz, **Diccionario geográfico-estadístico-histórico de España y sus posesiones de Ultramar** (Dicționar geografic, statistic și istoric al Spaniei și al posesiunilor sale de peste mări), în următorii termeni:

"PORTELA (San Mamed): parohie în prov. Pontevedra (la o distanță de 1 1/2 legue), districtul judiciar Caldas de Reyes (1 1/4), dieceza Santiago (6 1/2), municipalitatea Barro (1/4): situată pe un teren foarte accidentat; predomină vânturile dinspre N. și S.; clima este sănătoasă. Cuprinde 105 case în cătunele San Amaro, Aspera, Breadoiro, Cancela, Lombo de Maceira, Piñera, Porriña, Parada și Vilaverde. Biserica parohială (San Mamed) este deservită de un preot de rangul întâi și se află sub patronaj laic. Există, de asemenea, un schit dedicat Sfântului Maur (San Mauro) în cătunul cu același nume. Teritoriul se învecinează cu Agudelo la N.; cu drumul spre Pontevedra la E.; cu Cerponzones la S.; și cu Curro la V. Pământul este de bună calitate și prezintă dealuri pe care crește ghimpe (folosit drept combustibil); există un pârâu mic și numeroase izvoare cu apă bună, folosită pentru băut și alte scopuri. Drumurile locale sunt într-o stare precară, iar drumul principal spre Pontevedra necesită reparații; corespondența este primită din Pontevedra. Produse: porumb, puțin în, secară și o cantitate mică de fructe; Se practică creșterea vitelor, precum și vânătoarea de potârniche și iepuri. Populație: 104 gospodării, 500 de locuitori. Localitatea dispune de propriul consiliu local".

Cam succintă descriere, dar suficientă pentru a ne da seama de ce e atât de puțină lume în localitate. Ori fi mers oamenii la vânătoare de potârniche, mai ști?

Și așa, intrăm în A Seca, o localitate ceva mai "pricopsită", mai ales că e calea de acces către o cascadă, hai să îi zicem, recunoscută ca un punct turistic regional.

Tafisa A Seca este o zonă amplă și integrată, situată în partea de nord-est a orașului spaniol Pontevedra, format prin unirea zonelor Tafisa și A Seca și se află la nord-est de orașul Pontevedra. Denumirea „A Seca” face referire la terenul care rămânea expus în timpul refluxului, pe vremea când partea de vest a zonei Tafisa era

Traversăm râul Agra

Păcat, strugurii nu sunt încă copti

Curios, toți merg la Santiago

Suntem pe drumul bun

Încă o mlaștină sărată inundată la flux. Pe de altă parte, numele „Tafisa” provine de la fabrica deținută de suedezi care a funcționat în zonă în a doua jumătate a secolului al XX-lea.

Până în secolul al XX-lea, A Seca a făcut parte dintr-o vastă zonă intermaree care comunica cu mlaștinile sărate Vao și Lérez.

Localitatea A Seca a fost legată istoric de vechea parohie Mourente, al cărei teritoriu se întindea până la mănăstirea Santa Clara. Evoluția sa urbană și socială a fost marcată de transformarea unei zone rurale și mlăștinoase într-o zonă rezidențială și industrială pe parcursul secolului al XX-lea. Mlaștina sărată A Seca – desecată la începutul anilor '50 – reprezenta un ecosistem de mare valoare ecologică.

Încă de la deschiderea sa, în perioada celei de-a Doua Republici, A Seca a găzduit o școală publică ce a jucat un rol crucial în alfabetizarea populației locale. A Seca a fost prima localitate din zonă care a beneficiat de o dezvoltare urbană planificată, întrucât o mare parte a acestuia era situată pe un teren mai înalt – ferit de mlaștini și protejat împotriva creșterii nivelului apei cauzate de maree.

O localitate cu un trecut destul evolutiv determinat în mare măsură de poziția sa geografică, dar și a resurselor zonale.

Dar ce ne-a făcut să zăbovim câteva minute a fost posibilitatea ca să vizităm Cascada Barosa, situată la cca. 400 m de localitate. Ei bine, cum să ratăm o asemenea oportunitate, deci, cap compass Cascada Barosa, chiar dacă pentru a ajunge la ea, după circumstanțele zonale, suntem obligați să urcăm, un urcuș care la prima vedere pare total neprietenos. Dar asta e soarta pelerinului, deci: obiectiv Cascada Barosa.

Cascada Barosa este unul dintre acele locuri din Galicia pe care oricine vizitează regiunea ar trebui să le descopere. Aici, arhitectura tradițională, natura, piatra și apa se îmbină armonios pentru a crea un decor idilic în zona Rías Baixas.

Frasini, plop, castani, dafini, sălcii, stejari, pini și arini mărginesc malurile râului Agra, alături de zone de picnic din piatră, câteva poduri din lemn și – cel mai important – 17 mori de apă restaurate, presărate de-a lungul cursului cascadei.

Este un loc fermecător unde te poți răcori, poți admira peisaje demne de o carte poștală și te poți bucura de armonia perfectă dintre om și mediul înconjurător.

Cascada Barosa – cunoscută și sub numele de Parcul Natural al Râului Barosa – reprezintă o destinație fantastică pentru o excursie de o zi în timpul oricărei vizite în Rías Baixas. Situată foarte

Unii se mai și odihnesc

O nouă ștampilă în relief

Și pisicile sunt bucuroase să ne vadă

aproape de orașul Pontevedra, este o destinație populară atât pentru localnici, cât și pentru numărul tot mai mare de vizitatori din afara regiunii care aleg sudul Galiciei pentru vacanțele lor.

Există numeroase motive întemeiate pentru care acest loc atrage tot mai mulți vizitatori. La urma urmei, nu este un simplu parc natural sau o rezervație naturală obișnuită, ci mai degrabă o enclavă pitorească ce îmbină elemente importante ale arhitecturii tradiționale cu peisajul natural.

Aici, unde râul Barosa coboară în viteză formând cascada, terenul în pantă a fost valorificat pentru construirea a 17 mori de apă, creând un decor unic ce amintește de complexul Muíños do Folón e do Picón din O Rosal.

Este un sit etnografic și natural unic, totodată extrem de bine întreținut; majoritatea morilor au fost complet restaurate, iar două dintre ele au fost transformate în restaurante. De asemenea, au fost construite trei poduri pentru a traversa râul și a conecta diferitele zone ale morilor Barosa, alături de o zonă de recreere spațioasă, dotată cu mese și facilități pentru grătar – locul ideal pentru a petrece timp de calitate alături de familie sau prieteni.

Zona din jurul cascadei Barosa este, de asemenea, ideală pentru a te bucura de apă în lunile de vară, existând locuri special amenajate pentru înot; prin urmare, atrage numeroși vizitatori dornici să se răcorească. Cascada Barosa este un sit natural și recreativ de o valoare considerabilă. Totuși, pentru pasionații de istorie și tradiții, principala atracție o constituie seria celor 17 mori de apă dispuse de-a lungul diverselor cascade. Este, fără îndoială, un complex hydraulic unic, care merită cu prisosință vizitat.

Muiñada — un termen galician care desemnează un grup de mori (***muiños***) — poate fi explorată urmând un traseu ce străbate ambele maluri ale râului. Parcurgerea acestui drum le permite vizitatorilor să distingă cele două secțiuni principale ale complexului: ***Muiños de Abaixo*** (Morile de Jos) și ***Muiños de Arriba*** (Morile de Sus).

Morile au fost restaurate de către ***Escola Obradoiro*** (un atelier de formare profesională) „Camiño de Santiago-Barro”, inițiativă menită să pună în valoare acest sit etnografic excepțional.

Morile de la Barosa se întind în aval, într-o dispunere distinctă care valorifică terenul abrupt. Acestea sunt „mori cu canal” (***canle***, în galiciană), amplasate în trepte pentru a utiliza ceea ce în galiciană se numește ***levadas*** — adică canale de apă.

Construcțiile au planuri dreptunghiulare și acoperișuri — într-o singură apă sau în două ape — acoperite cu țiglă tradițională locală. Unele sunt destul de mari și includeau chiar și spații de

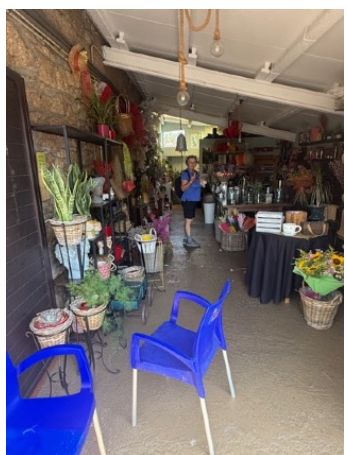
Iar câinii ne privesc cu admirație

E copac sau stâlp de iluminat?

Uraaaa, la 70 m ne așteaptă un bar

Nostim bar

locuit. Cel mai probabil, acestea erau mori de tip „maquía”, unde proprietarii opreau o parte din cerealele măcinate drept plată din partea celor care le aduceau.

Deși au fost efectuate cercetări, originile majorității acestor mori rămân incerte. Unele datează din perioada medievală, fapt atestat de documente privind activitățile de măcinare pentru Mănăstirea San Martiño Pinario din Santiago de Compostela, însă majoritatea structurilor existente datează, cel mai probabil, din secolul al XVIII-lea sau ulterior.

Istoria prinde viață la Cascada Barosa în numeroase moduri, depășind sfera morilor sale vechi de secole. Acest loc a jucat un rol esențial într-un episod important al Războiului Peninsular, fapt evidențiat pe unul dintre numeroasele panouri informative amplasate în parc.

În 1809, batalionul condus de cadetul Benito Godoy Araujo s-a confruntat aici cu trupele mareșalului francez Nicolas Jean de Dieu Soult, obținând o victorie pentru forțele spaniole. Localnicii au dat dovadă de un asemenea curaj și o asemenea vitejie în fața invaziei franceze, încât însuși generalul britanic Lord Wellington a declarat: „*Spanioli, străduiți-vă să-i imitați pe inegalabilii galicieni*”.

Zona naturală a râului Barosa este o destinație extrem de populară vara, perioadă în care atrage cei mai mulți vizitatori. Totuși, peisajul său superb face ca locul să fie încântător de vizitat în orice anotimp. De fapt, debitul puternic al râului din lunile ploioase (toamna și iarna) transformă această perioadă într-un moment ideal pentru a admira natura în toată splendoarea ei.

Sucesiunea de cascade creează un vuiet puternic, care atinge punctul culminant la ultima și cea mai mare cădere de apă: Cascada Barosa. Toamna este, de asemenea, anotimpul în care vegetația de pe malurile râului este cea mai frumoasă, oferind peisaje cu combinații cromatice spectaculoase.

Descriere perfect adevărată. A meritat urcușul și a meritat cele 35 de minute pentru care Google Translate a fost pus la treabă. Mulțumiți de decizia luată de a vizita cascada, ne continuăm drumul spre Caldas de Reis, destinația etapei de azi.

Trecem prin Briallos, o mică localitate. Casele sunt ”înveșmântate” în flori a căror culori îți bucură sufletul.

Briallos (oficial San Cristovo de Briallos) este o parohie spaniolă din municipalitatea Portas, provincia Pontevedra, în cadrul comunității autonome Galicia.

Localitatea poate fi denumită „Briallos”, „San Cristovo de Briallos” sau „San Cristóbal de Briallos”.

E Carmen nu e magie

Inimă de aur, nu mănâncă singură caise

Se pare că ne apropiem de destinație

Așa se pare

La jumătatea secolului al XIX-lea, localitatea — care făcea deja parte din Portas la acea vreme — avea o populație înregistrată de 650 de locuitori. Aceasta este descrisă în volumul al patrulea al lucrării lui Pascual Madoz, **Diccionario geográfico-estadístico-histórico de España y sus posesiones de Ultramar** (Dicționar geografic, statistic și istoric al Spaniei și al posesiunilor sale de peste mări), în următorii termeni:

*"BRIALLOS (San Cristóbal): parohie în provincia Pontevedra (la o distanță de 2 leghe și jumătate), districtul judiciar Caldas de Reyes, dieceza Santiago, municipalitatea Portas; situată pe o câmpie frumoasă, bătută cel mai adesea de vânturi dinspre nord; clima este foarte sănătoasă. Cuprinde așezările Outeriño, Souto, Margaridos, Cima de Vila, Castro, San Roque, Bouza, Cruceiro, Porto, Penalta și Barosa, care însumează 150 de case. Biserica parohială, dedicată Sfântului Hristofor — fondată și dotată cu resurse de către un *chantre* (procentor) al catedralei din Santiago, originar din această parohie — nu prezintă nimic remarcabil, cu excepția frumoasei reprezentări a sfântului patron, realizată la Madrid de un renumit artist spaniol. Există, de asemenea, un schit dedicat Sfântului Roch, care nu prezintă trăsături distinctive. Teritoriul se învecinează la nord cu parohia Arcos de Condesa; la est cu cea din Barros; la sud cu Baliñas; și la vest cu cea din Portas. În limitele sale, pe lângă așezările menționate anterior, există diverse ferme private și un priorat cunoscut sub numele de Barosa, ale cărui venituri substanțiale... au fost înstrăinate în epoca modernă; În trecut, a aparținut mănăstirii benedictine San Martín din orașul Santiago. Terenul este plan peste tot, cu excepția părții de est, unde relieful este ceva mai accidentat; solul este destul de fertil și productiv. Zonele necultivate cuprind câteva dealuri împădurite, care furnizează lemn pentru construcții și combustibil".*

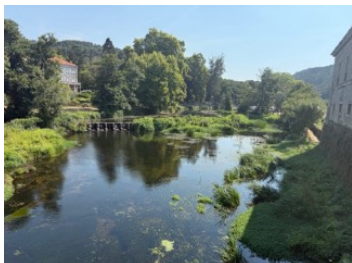
Râul Barosa traversează teritoriul de la est la vest; și poate fi traversat pe două poduri, unul purtând chiar numele râului, iar celălalt cunoscut sub numele de Goldar și, în ciuda cursului său rapid, pune în mișcare diverse mori de cereale înainte de a se vărsa în râul Caldas de Reyes, în parohia Portas. Drumurile sunt de interes local și se află în stare bună; prin această parohie trece și drumul regal care duce spre Santiago și A Coruña".

Deci o localitate care se auto întreține din resurse proprii, dar ... lipsită de un bar sau cel puțin o terasă. Se pare că localnicii se întrețin cu vinul produs chiar de ei. ... Dar noi pelerinii, nici măcar un juice sau o cola nu merităm?

Așa că în speranța apropierei de Caldas de Reis, unde barmanii au pus deja la rece berea intuind venirea noastră, ne continuăm traseul. Trecem victorioși prin Tivo, un fel de periferie a Caldas de Reis și intrăm triumfali în orașul destinație al etapei de azi: Caldas de Reis.

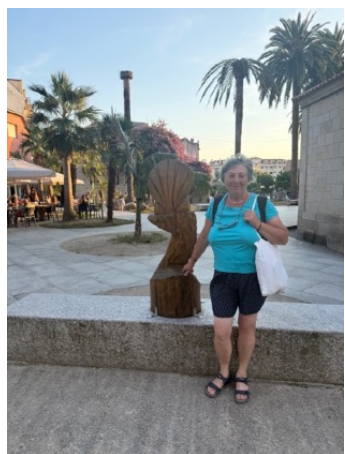
Iglesia Santa Maria de Caldas de Reis

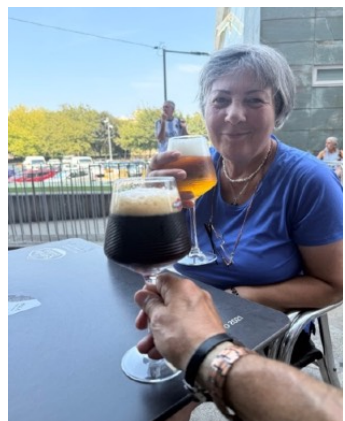
Intrăm în oraș

Și iată-ne ajunși la destinație ...

În drum spre berea de bun venit

... și berea de bun venit

Caldas de Reyes (oficial, în galiciană: Caldas de Reis) este o municipalitate spaniolă din provincia Pontevedra, Galicia.

La fel ca în cazul multor altor așezări, toponimul său s-a schimbat de-a lungul timpului:

„Aquis Celenis” sau „Aquae Celenae” a fost numele dat de romani și reprezintă cea mai veche denumire consemnată. Acesta apare în *Itinerariul lui Antonin* (secolul al III-lea d.Hr.), fiind menționat ca **mansio** (stație de popas) pe Drumul Roman XIX. Numele, care înseamnă „Apele celor din neamul Cileni” care face referire clară la populația gallaeciană care locuia în zonă și la apele termale pe care romanii le prețuiau în mod deosebit.

„Kalidas” este numele utilizat la începutul secolului al XI-lea în două documente legate de regele Alfonso al V-lea: un privilegiu acordat în 1019 și o cartă datată 1025. Referința la apele termale se păstrează, însă cea referitoare la populația Cileni dispare.

„Terra Termarum” apare într-o bulă papală emisă de Pascal al II-lea în 1110 (secolul al XII-lea). Se consideră că, în acest caz, termenul desemna teritoriile localităților Caldas și Cuntis (aflată în vecinătate).

„Caldas de Rex” este numele care începe să apară în documente de la începutul secolului al XIII-lea (1214). Această nouă denumire a apărut deoarece viitorul rege Alfonso al VII-lea, cunoscut sub numele de „Împăratul”, s-a născut acolo în 1105 (secolul al XII-lea); evenimentul a fost suficient de important pentru a determina schimbarea numelui în onoarea unei figuri atât de ilustre.

„Caldas de Reyes” a devenit denumirea definitivă în limba spaniolă. Se știe că a fost utilizată pentru prima dată în documente scrise în cadrul cartei acordate orașului de către arhiepiscopul Juan Arias în 1254 (secolul al XIII-lea). „Caldas de Reis” este denumirea oficială (în limba galiciană) atât a orașului, cât și a municipiului, în urma aprobării, în 1983, a Legii privind normalizarea lingvistică (Legea 3/83).

Relieful municipiului este definit de valea formată de râul Umia și de câțiva dintre afluenții și cursurile sale de apă – precum râurile Bermaña și Chain – în punctul în care începe Valea Salnés, precum și de o zonă muntoasă situată în nord-vest, care culminează cu Muntele Xiabre (641 m).

Din punct de vedere geografic, Caldas de Reis este situat la latitudinea de 42°36' N și longitudinea de 8°38,5' V. Se învecinează cu localitățile Cuntis, Moraña, Vilagarcía de Arousa, Catoira, Valga, Portas și Vilanova de Arousa. Acoperă o suprafață de 68,51 km² și are o populație de 10.045 de locuitori (dintre care aproximativ 25% trăiesc în centrul urban).

Biserica Santo Tomas Becket

Un prânz delicios fără carne

Revedere emoționantă după 3 ani

Pentru că suntem pentru a doua oară aici, avem un obiectiv clar de atins: baie în bazinul cu apă termală și bineînțeles participarea la Misa.

E momentul să o punem pe Matilda la treabă. Ca un colaborator credincios ce ne este, Matilda, fără nici-o ezitare, în 14 minute ne anunță că am ajuns la destinație. Dar ... ghinion cum spune sasu, check-inul are loc la ora 13,00 așa încât avem timpul să testăm dacă barmanii au pus berea la rece, intuind venirea noastră.

Ne oprim la o terasă, terasa cu bambuși e închisă, se pare că definitiv, și solicităm oficial, berea de bun venit. Onorăm tradiția și satisfacți, deoarece timpul decurge mult prea încet în favoarea noastră, decidem să testăm niște falafe oferite de niște pakistanezi ce dețin o shaormerie. Carmen se distrează cu kebab în timp ce eu mă delectez cu falafe. Totul a fost super. Singura problemă a fost că nu am putut beneficia nici de bere și nici de tinto, căci în calitate de musulmani convinși, nu beau alcool. Asta e, nu poate fi totul perfect.

Trecem pe lângă Catedrala Santo Tomas Becket și aflăm că la ora 20,00 se oficiază o Misa. Ne îndreptăm spre cazare, primim o cameră superbă și, surprinzător, dormim 2,30 ore neînțorși.

După sculare mergem în oraș să bifăm vizitarea băii termale. Carmen intră cu picioarele în apă, eu însă mă abțin deoarece ieșirea din bazin e deosebit de dificilă, și nu de alta, vreau să particip la Misa în toată plenitudinea mea.

Biserica Santo Tomás din Caldas de Reis se remarcă printr-o istorie neobișnuită în cadrul patrimoniului galician. Construită între anii 1890 și 1894 în centrul localității, aceasta încorporează pietre recuperate din vechiul turn medieval al reginei Urraca, locul nașterii lui Alfonso al VII-lea al Castiliei și Leónului. Această origine conferă edificiului un caracter aproape monumental, în ciuda caracterului său relativ recent. În plus, călătorii remarcă faptul că este singura biserică din Galicia dedicată acestui sfânt, un detaliu care îi sporește unicitatea în cadrul itinerariilor culturale din Pontevedra. Așa cum a observat un călător, prezența sa „monumentală” și hramul unic o transformă într-un punct de oprire interesant pentru cei care îmbină istoria, curiozitățile și arhitectura religioasă în călătoriile lor prin regiunea Rías Baixas.

Elementele păstrate – dincolo de câteva blocuri de piatră cioplită – includ ferestre și parapete integrate în pereții absidei acestei biserici parohiale moderne. Lăcașul a primit numele de Santo Tomás (Sfântul Toma) pentru a comemora vizita pe care Sfântul Toma de Canterbury a efectuat-o în oraș în anul 1170.

Și istoria acestui Toma de Canterbury este interesantă, așa că prietene Google Translate, ajută-mă și de astă dată.

Și o mică baie termală

Înapoi la Santo Tomas pentru Misa

Și o cină cu falafel la o șaormerie

Și câinii au suflete de om

Despre Thomas Becket (1118–1170), Arhiepiscop de Canterbury, se crede că acest sfânt londonez, foarte iubit și venerat, a întreprins un pelerinaj la Santiago de Compostela în anul 1167, urmând Drumul Portughez de Coastă.

Pentru a comemora această călătorie, ale cărei detalii nu sunt documentate cu precizie, arhiepiscopul Martín Herrera, o figură modernă marcantă în promovarea pelerinajului la Compostela, a dispus construirea unei biserici dedicate sfântului în localitatea Caldas de Reis (Pontevedra), situată pe traseul Drumului Portughez. Este singura biserică din Galicia dedicată acestui sfânt.

Tradiția spune că Becket s-a odihnit în acest oraș, aflat la doar câțiva kilometri de Santiago, înainte de a ajunge la mormântul Apostolului. Biserica a fost construită între anii 1890 și 1894, folosindu-se piatră provenită de la turnul medieval al reginei Urraca, locul nașterii regelui Alfonso al VII-lea al Castiliei și Leónului.

Becket a fost asasinat în 1170 de patru cavaleri aflați în serviciul regelui englez Henric al II-lea Plantagenet; uciderea a avut loc chiar în catedrala sa, la baza unui altare. Monarhul englez și Becket se aflau de multă vreme în conflict din cauza unor interese divergente; mai exact, neînțelegerea a pornit de la pozițiile lor diferite privind puterea politică a tribunalelor bisericești.

După moartea sa, Becket a fost venerat ca martir de către credincioșii din întreaga Europă; a fost canonizat de Papa Alexandru al III-lea doar trei ani mai târziu, în 1173. La 12 iulie 1174, Henric al II-lea a fost nevoit să facă penitență publică la mormântul adversarului său. Mormântul a devenit unul dintre cele mai populare locuri de pelerinaj din Anglia până la distrugerea sa în timpul procesului de desființare a mănăstirilor (1538–1541), când regele Henric al VIII-lea a confiscat proprietățile Bisericii Catolice din Anglia. O legătură între Becket și Santiago poate fi găsită și în colecția de miracole întocmită de Benedict din Peterborough.

Aceasta relatează evenimente care sugerează o anumită rivalitate între cei doi sfinți, concentrată pe întrebarea care dintre ei a săvârșit miracole mai mari. O poveste relatează despre pelerini englezi care se îndreptau spre Santiago și care, surprinși de o furtună pe Canalul Mânecii, s-au rugat lui Becket, și nu lui Santiago. Odată ajunși în siguranță în portul Sandwich, au plecat imediat spre Canterbury, unde mulți dintre ei au depus crucile pe care, respectând obiceiul englez, intenționaseră inițial să le ofere la Santiago.

O altă istorisire curioasă din aceeași colecție îl privește pe episcopul Armeniei; eliberat în chip miraculos din captivitatea musulmană, acesta a vizitat Roma, Köln și Santiago, căutând un sfânt căruia să-i mulțumească pentru miracol. Episcopul nu a găsit

Un apus binecuvântat, după o zi de vis

Gata de plecare

Nu suntem singuri

sfântul potrivit până când nu a ajuns la Canterbury și s-a rugat la mormântul Sfântului Thomas Becket.

Acum că am aflat cine e de fapt Thomas Becket, pot liniștit să ascult slujba de Misa de la ora 20,00.

În drum spre Catedrală am întâlnit-o pe Irina, arhitecta care era pe primul ei Camino. Cu această ocazie am aflat că organizarea pelerinajului ei a fost planificat de tatăl său.

Între orele 20,00 și 20,30 participăm la Misa. A fost o slujbă mai scurtă, căci normal dura o oră. Scurtarea slujbei s-a datorat, probabil, și datorită faptului că în biserică era foarte puțină lume, dar și o zăpușeală greu de suportat.

După slujbă mergem din nou la pakistanezi, căci Carmen a făcut pasiune pentru kebab, așa că eu a trebuit să fac apel la falafe.

Și de astă dată mâncarea a fost delicioasă și pakistanezii au găsit o cola pentru Carmen, deci, per total, a fost o cină super.

Ne întoarcem la cazare, Carmen pregătește bagajele pentru mâine, eu scriu jurnalul și ne culcăm.

Noapte bună

18 august 2026

A fost o noapte liniștită. Micul dejun a fost superb, așa că se întrunesc toate condițiile să o pornim la drum cu entuziasm.

La început drumul e cam monoton. Nu sunt prea mulți pelerini pe drum, asta poate și datorită faptului că e cam devreme.

Drumul ne poartă prin O Cruceiro, nume care e identic cu cel din vârful muntelui O Cebreiro de pe Camino Francez. În realitate e o mică localitate, ca de altfel și Carracedo, dar unde remarcăm o mică bisericuță, evident, închisă și ea. E vorba de Biserica Santa Mariña de Carracedo.

Această biserică este situată în parohia Carracedo, chiar pe traseul legendarului Drum Portughez al pelerinajului Camino de Santiago.

Încă din vechime, mulți pelerini care parcurgeau acest traseu au considerat biserica drept un loc de odihnă și rugăciune. Deși originile exacte ale bisericii sunt incerte, s-au păstrat fundațiile a ceea ce a fost, probabil, o construcție în stil romanic legată de pelerinaj.

Astăzi, clădirea prezintă o fațadă simplă, cu un arc semicircular surmontat de un fronton triunghiular în care este amplasată o reprezentare a Sfintei Mariña.

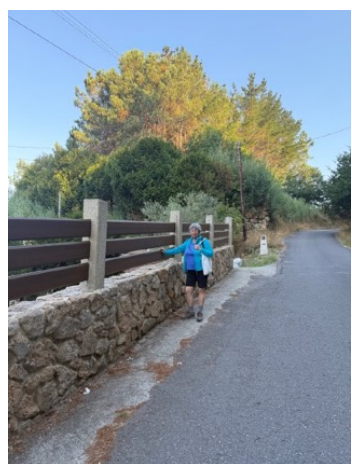
Iglesia de Santa Mariña de Carracedo

Norocos copil cu așa părinți

În sfârșit un bar deschis

Și natura creează opere de artă

Un turn baroc impunător, cu două niveluri, împodobește partea stângă a fațadei. Sacristia este atașată pereților laterali. În curtea spațioasă a bisericii se poate vedea o casă parohială mică, situată lângă o cruce de drum (*cruceiro*) căreia îi lipsește brațul transversal; iar la baza acesteia este sculptată figura unui șarpe de mari dimensiuni. Lângă complexul bisericii se află ruinele vechii case parohiale, de dimensiuni mai mari, care păstrează încă resturile unui hambar masiv, aparținut cândva clerului.

Sărbătoarea în cinstea Sfintei Mariña este celebrată pe 18 iulie în dumbrava de stejari (*carballeira*) de lângă biserică.

Mare noroc am cu Google Translate, un lucru e cert, prietenul la nevoie se cunoaște. Așa că ... drumețului îi șade bine cu drumul.

Pe lângă noi trece o familie specială. Tatăl poartă peste rucsacul propriu un alt "rucsăcel" în care un copil de 2 - 3 ani ațipise. Bravo acestor părinți. Spun bravo acestor părinți și datorită faptului că știu din propria experiență ce înseamnă să îți începi viața într-o conjunctură în care copilăria ți-o petreci în natură, nu în ceea ce îți oferă societatea zilelor noastre.

M-am născut în Sighișoara, un oraș minunat în Ardeal. Orașul era înconjurat de dealuri împădurite. Veneam de la școală, aruncam ghiozdanul și alergam cu prietenii pe dealurile din jurul Sighișorii. Astea au fost "jocurile" copilăriei mele. Ulterior, student fiind, am făcut parte din prima promoție de ghizi montani ai BTT-ului. Așa că descoperirea Camino-ului nu a fost un accident pentru mine. Practic a fost o reîntoarcere la copilăria mea, copilărie care, practic, m-a format, devenind ceea ce sunt eu în prezent.

Ne continuăm drumul și trecem prin O Pino, o foarte mică localitate. A nu se confunda cu O Pino din apropiere de Arzua de pe Camino Francez. Trecem deci de O Pino și ne apropiem de San Miguel de Valga.

La prima vedere pare o localitate ceva mai mare decât "cătunele" prin care am trecut până acum. Intrăm în pădure. Cu toate că soarele e de "trei sulii" pe cer, în pădure e răcoare, răcoare de care ne bucurăm.

Intrăm în zona Valga care este un municipiu din provincia Pontevedra, situat pe malul stâng al cursului inferior al râului Ulla. Apartine *comarca* Caldas și se învecinează la nord cu municipalitățile Dodro, Pontecesures și Padrón; Cuntis și A Estrada la est; Catoira și Caldas de Reis la sud; iar Dodro din nou spre nord-vest. Potrivit IGE, populația sa în 2014 era de 6.050 de persoane. Ok, dar câți bărbați sunt? Întrebare, dar fără răspuns.

Partea de nord este ocupată de vasta vale a râului Ulla, în care se varsă râurile Louro și Valga; acestea curg paralel unul cu celălalt

Suntem pe drumul cel bun

Pădurea e cu noi, pădurea e cu noi ...

Încărcarea buteliei cu ajutorul AI?

Monitorizare exigentă ...

pe o parte din traseul lor. De-a lungul granițelor de sud-vest se află munții Fontebecha (372 m), O Mecho (365 m) și Outeiro da Marquesa (356 m). Spre sud-est se înalță versantul muntelui Xesteiras (atingând 716 m între localitățile Cuntis și A Estrada).

În această zonă a municipalității situată mai spre interior, printre vârfurile notabile se numără Monte Gorgullón (283 m), Monte Ouroso (354 m), Outeiro da Carballeira (350 m), Outeiro dos Lobos (402 m), Alto dos Salgueiros (372 m), Monte da Lagoa (397 m) și Monte Lomba (371 m). Căile de transport traversează zona pe direcția nord-sud, prin depresiunea situată între masivele muntoase Fontebecha și Xesteiras.

Temperaturile sunt moderate, cu o medie de 13°C. Precipitațiile sunt însemnate, atingând până la 1.700 mm anual.

În Evul Mediu, teritoriul a constituit o posesiune feudală a Arhiepiscopului de Santiago de Compostela, fiind împărțit între localitățile Cordeiro și Padrón.

La 27 aprilie 1809, în timpul Războiului Peninsular, a avut loc Bătălia de la Casal do Eirigo. În această confruntare, voluntari locali conduși de Pablo Morillo și de preotul Felipe Concha au forțat trupele generalilor Ney și Maucunne să se retragă până la Pontecesures. Se pare că schitul Nosa Señora da Saúde a fost construit pentru a marca acest eveniment.

Municipalitatea a fost înființată în urma reorganizării administrative din 1821, purtând numele de Cordeiro până în 1836. În 1925, parohia San Xulián de Requeixo s-a separat pentru a forma actuala municipalitate Pontecesures.

Ne oprim pentru o clipă la Biserica San Xulián de Requesón, biserică care după obiceiul locului este tot închisă.

Biserica San Xulián de Requesón este de origine romanică; construcția sa a fost finalizată la începutul lunii octombrie a anului 1116, în timpul păstoririi episcopului Diego Xelmírez. Conform studiului arheologic publicat de Muzeul Provincial din Pontevedra, în această capelă au fost descoperite, în anul 1918, un altar dedicat lui Jupiter, un altul oferit zeilor Lares și încă două având inscripții ilizibile.

San Xulián de Requeixo este o biserică dificil de interpretat; deși pare să-și păstreze în mare parte structura romanică originală, este evident, la o primă privire, că a trecut prin numeroase renovări. Biserica este formată dintr-o singură navă, fără absidă; interiorul este foarte auster, având un acoperiș din lemn în două ape.

Extremitatea estică a suferit modificări majore, prezentând o deschidere dreptunghiulară mare alături de o veche intrare

... dar și prietenoasă

Și pe aici au trecut pelerini

Se pare că ne așteaptă un mic urcuș

Mai avem 31,98 km până la Santiago

dreptunghiulară, ulterior zidită. O cruce simplă este amplasată în vârful frontonului.

La exterior, peretele sudic al navei păstrează încă unele elemente interesante ale zidăriei romanice originale. Trei deschideri străpung această fațadă, deși doar cea centrală este originală. Este vorba despre o fereastră simplă, cu glaf interior și arc în formă de potcoavă în partea superioară. Deschiderea situată cel mai spre est este o fereastră mică, pătrată, de construcție vădit modernă, în timp ce aceea dinspre vest este o fereastră dreptunghiulară, datând probabil dintr-o renovare ulterioară. Printre elementele remarcabile se numără douăsprezece console; printre acestea se pot distinge capetele a doi monștri, unul cu gura deschisă și o limbă mare, celălalt părând să țină un obiect pătrat, precum și o figură umană așezată, care își acoperă zonele intime cu mâinile. Pe acest perete este vizibil și un arc mare, a cărui funcție inițială rămâne însă neclară.

Pe peretele nordic nu s-au păstrat deschideri sau console originale. Acesta prezintă o intrare simplă cu buiandrug și două ferestre: una pătrată și cealaltă dreptunghiulară. Fațada principală nu este originală și prezintă urme de modificare. În centru se deschide o intrare cu arc în plin centru, având deasupra un mic oculus care permite pătrunderea luminii în interior. În partea superioară a fațadei, o nișă mică adăpostește o reprezentare a Sfântului Iulian (San Xulián). O cruce simplă din piatră încorporează vârful, în timp ce un pinaciu terminat cu o sferă flanchează latura de nord. Pe latura de sud se înalță o clopotniță solidă, cu plan pătrat, formată din patru piloni uniți prin arcade în semicerc care susțin clopotele; structura este finisată cu o cornișă și o cupolă.

După cum este obișnuit în cazul altor biserici rurale din Galicia, cimitirul este situat în apropierea bisericii, creând un cadru în care "lumea" celor morți și cea a celor vii coexistă.

De menționat este faptul că, în 1968, parohia San Xulián de Requeixo a fost separată de parohia Santa Mariña de Herbón (Padrón) prin decretul Arhiepiscopului de Compostela, Miguel García Cuesta. Până atunci, slujbele religioase se țineau în vechea biserică San Xulián și în micul sanctuar al leprozeriei San Lázaro. Acest sanctuar a fost amplasat în piața bisericii până în ultima treime a secolului al XIX-lea. În 1875, consiliul parohial a decis construirea unei noi biserici în Requeixo.

Noul lăcaș de cult a fost ridicat prin efortul colectiv al locuitorilor; și a fost inaugurat la 8 octombrie 1893, biserica originală San Xulián servind ulterior drept capelă. După înființarea comunei independente Pontecesures în 1925, parohia San Xulián de Requeixo, din dispoziția vicarului general al Arhiepiscopului de Santiago de Compostela, a adoptat numele pe care îl poartă astăzi.

Începe să crească densitatea de pelerini

Pe drum nu e o pisică ci doar o iluzie

"Popas" pentru pus ștampila

Frumoasă descriere, păcat că nu putem certifica cele descrise. Așa că ne continuăm drumul. În fața unei porți ne întâmpină o butelie. Bănuiesc că așteaptă ca cineva să se îndure de ea și să o umple. Oricum, nu departe de butelie, o pisică scrutează cu vigilența specifică felinilor, tot ce se petrece pe drum. Cum par un tip de treabă, când mă apropii de ea, acceptă să o iau în brațe. Mai avem 31,98 km până la Santiago de Compostela. Pe drum a crescut numărul pelerinilor care merg în aceeași direcție.

În față se deslușește începerea unui urcuș, al câtelea pe ziua de azi? Urcuș, asta e, ghinion cum zice sasu. Trecem pe lângă o tulpină de pomișor pe care pelerinii au împodobit-o cu panglici și alte amintiri ale trecerii lor prin aceste locuri.

Trecem prin zone pitorești de case din piatră, apropiate unele de altele, în așa fel încât unui șofer i-ar fi foarte greu să se strecoare printre ele. Sunt pitorești fiind totodată o dovadă vie că aceste locuri au fost locuite din antichitate.

Adevărul este că trecând printre ele simți parcă freamătul vieții la care au fost martore. Parcă simți speranțele, dar și tristețile celor care le-au locuit. Ești parcă parte din dramele și bucuriile la care aceste ziduri au fost martore.

La un moment dat, în fața noastră se formează un grup de pelerini în dreptul unui gard. Ajunși acolo deslușim motivul creării acelor grupuri. Pe fundația gardului existau 2 ștampile. Deci autoservire, ștampile gratis pe Credențiale. Cred că realizați, nu puteam rata o asemenea ocazie, așa că ne așezăm la rând, punem ștampilele pe Credențiale și o luăm la pas căci mai avem de mers până la Padron.

Intrăm din nou în pădure. De data asta poteca prin pădure e pavată cu dale de beton. Un adevărat răsfăț, răcoarea pădurii și mersul pe dale de beton. Unde mai pui că au apărut eucaliptii, deci, terapie cu eucalipti.

Trecem printr-un cătun în care nici picior de localnic nu apare. Doar o pisică stătea tolănită, dar vigilentă. După privirea ei bănuiesc că e un agent sub acoperire. Trecem pe lângă ea fără să ne dea impresia că ne-a observat.

Ieșim din cătunul supravegheat de felină și în zare se văd case. E cam devreme să fie Padron. Ne apropiem și descoperim că localitatea din fața noastră este Pontecesures.

Pontecesures se remarcă drept una dintre cele mai distincte localități din provincia Pontevedra, având o istorie ce se întinde pe parcursul a peste două milenii și marcând un secol de existență ca municipalitate independentă. Data de 9 octombrie 1925 a reprezentat un moment istoric, când José Novo Núñez a preluat

În sfârșit au apărut eucaliptii

Potecă pavată prin pădure

Apă pentru pelerini (2010)

Informator sub acoperire

funcția de primar al noii municipalități, finalizând astfel procesul de separare de Valga și transformând fosta parohie San Xulián de Requeixo într-o entitate administrativă distinctă. Această decizie strategică a valorificat concentrarea serviciilor urbane, precum gara, portul și unitățile medicale, în contrast cu caracterul rural al restului teritoriului din Valga, conturând astfel un model de dezvoltare care îmbină tradiția cu modernitatea.

Dovezile arheologice atestă originea antică a teritoriului Pontecesures. **Castro Cessuris** — o așezare celtică situată pe locul unde se află astăzi biserica San Xulián de Requeixo — constituie cea mai veche dovadă a unei așezări umane, datând din secolul al VI-lea î.Hr. Această așezare fortificată, una dintre cele patru identificate în zonă, a fost ulterior utilizată de romani pentru a stabili una dintre cele mai importante poziții strategice din nord-vestul Peninsulei Iberice.

Sosirea romanilor a transformat radical teritoriul. În secolul I d.Hr., **Portus Romanus** a devenit unul dintre cele mai importante porturi comerciale din întregul estuar; acest lucru fiind demonstrat de existența unor piloni de stejar îngropați, prevăzuți cu îmbinări în coadă de rândunică, precum și de descoperirile arheologice constând în ceramică și monede din perioadele domniilor lui Tiberius și până la Constantin al III-lea.

Construcția primului pod peste râul Ulla a dat naștere actualei denumiri a localității: „Pontecesures” și provine, probabil, din **CENSURIS**, locul unde se efectuau înregistrările pentru recensământul roman, sau din **PONTECAESARIS**.

Drumul roman care făcea legătura cu Brigantium traversa teritoriul prin actualele cartiere Condide, Carreiras, Infesta, Castro și San Xulián, formând o rețea de comunicații care a rămas activă timp de secole. **Turris Augusti**, un turn ridicat de Iulius Caesar în urma supunerii așezării Brigantium, completa sistemul defensiv roman dintre port și Castro Cortinallas.

Secolul al XII-lea marchează perioada de maximă importanță istorică medievală sub arhiepiscopatul lui Diego Gelmírez, o figură-cheie în istoria localității Cesures. În anul 1116, din ordinul direct al lui Gelmírez, a fost finalizată construcția bisericii romanice San Xulián de Requeixo; ridicată pe locul unei vechi așezări fortificate celtice, care avea să devină ulterior centrul religios al parohiei.

Cu toate acestea, importanța localității Pontecesures în epoca medievală a depășit sfera religioasă. Gelmírez a stabilit o bază la șantierele navale din Cesures pentru construcția primei flote navale a regatelor creștine din peninsula.

Sub coordonarea maistrului tâmplar Paolo din Napoli, au fost construite trei nave destinate luptei împotriva piraților berberi și

Suntem din ce în ce mai mulți

Unii localnici mai au și imaginație

Da, suntem în formație completă

normanzi; ulterior, acestea au participat la atacul asupra orașului Coimbra, la solicitarea lui Alfonso al VII-lea.

Lucrarea *Historia Compostelana* consemnează importanța strategică a portului Cesures pentru apărarea coastei galițiene. Maistrul Mateo a renovat podul roman în anul 1161, conferindu-i integritatea structurală care i-a permis să reziste până în zilele noastre. În timpul domniei lui Henric al IV-lea, Pontecesures a deținut monopolul comercial, fiind singurul port din întregul estuar Arousa.

Până în secolul al XVIII-lea, Pontecesures și Padrón au rămas unite din punct de vedere administrativ, o situație care s-a schimbat în urma unei reorganizări teritoriale ce a utilizat râurile drept granițe politice. În 1881, Alfonso al XII-lea a acordat parohiei San Xulián de Requeixo titlul de „Vila de San Luis de Cesures”, recunoscând astfel oficial importanța acesteia în cadrul municipalității Valga.

Construirea căii ferate Vigo-A Coruña în 1873, prima linie feroviară din Galiția, a plasat Pontecesures într-o poziție privilegiată în ceea ce privește transportul și comunicațiile, consolidându-i rolul de centru de servicii și comerț. Gara a devenit un argument decisiv pentru separarea administrativă ulterioară a localității. „Pacto da Devesa” (Pactul de la Devesa) a consfințit independența municipală a localității Pontecesures în anul 1925, în urma unui proces inițiat în luna martie a aceluiași an. Separarea a profitat de contextul oferit de dictatura lui Primo de Rivera și de aprobarea Statutului Provincial din 1925, care a reorganizat administrațiile locale. Consiliul municipal din Valga a aprobat raportul de separare la 29 martie, procesul culminând la 9 octombrie cu investirea primului primar.

Independența municipală a fost justificată prin concentrarea serviciilor urbane în Pontecesures, în contrast cu caracterul rural al restului teritoriului din Valga. Noua municipalitate controla gara, portul fluvial, serviciile medicale și punctul de colectare a taxelor, punând astfel bazele unei fundații economice solide pentru dezvoltarea sa autonomă.

Data de 1 februarie 1938 a marcat începutul unei noi ere odată cu înființarea ILEPSA (Industria Lechera Peninsular S.A.), predecesoarea fabricii Nestlé deschise oficial în 1939. Prima producție de lapte condensat, realizată la 16 august 1939, a reprezentat un moment istoric de cotitură care a transformat radical economia locală.

Nestlé a înființat prima fabrică de prelucrare a lactatelor din Galicia la Pontecesures, generând un impact economic resimțit și astăzi. Începând cu anul 1983, fabrica din Pontecesures a devenit singura unitate Nestlé din Spania dedicată producției de lapte condensat; aceasta exportă 74% din producție pe patru continente și oferă locuri de muncă directe pentru 127 de angajați, sprijinind totodată

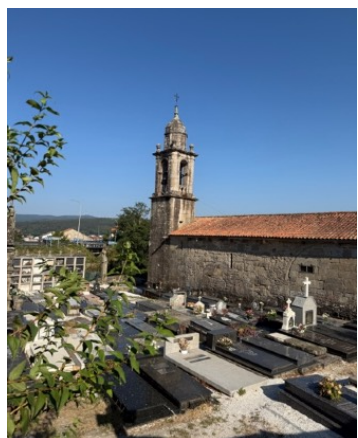
Se pare că în zare e Pontecesures ...

Am ghicit, e Pontecesures

Ieșim victorioși din oraș, dar nu pe șosea

Iglesia de San Xulián de Requeixo

Drumul nostru evită aglomerația rutieră

aproximativ 300 de furnizori din rândul fermierilor producători de lapte.

Sosirea companiei Nestlé a stimulat o creștere demografică susținută, numărul locuitorilor crescând de la 1.811 în 1930 la un maxim istoric de 3.143 în 2010. Această expansiune industrială a devenit motorul economic care a permis municipalității să dezvolte o infrastructură cuprinzătoare de servicii și să-și mențină viabilitatea ca entitate administrativă independentă.

Diego Gelmírez rămâne cea mai importantă figură istorică asociată cu Pontecesures. Acest prim Arhiepiscop de Santiago, despre care se crede că s-ar fi născut la Torres do Oeste, în Catoira, a fost un promotor major al pelerinajelor iacobine și cel care a organizat prima flotă navală a regatelor creștine din Peninsula Iberică. Moștenirea sa în Pontecesures, cuprinzând totul, de la biserica în stil romanica până la șantierele navale, și-a pus o amprentă de neșters asupra identității istorice a zonei.

Printre personalitățile marcante din vremuri mai recente se numără Carlos Maside, un pictor ilustru născut în această localitate, și Manuel Otero Acevedo, un scriitor de seamă. În prezent, cercetători precum Xesús Abalo, un biolog cu doctorat care activează în Suedia, ilustrează anvergura internațională a talentelor din Pontecesures.

Patrimoniul localității Pontecesures cuprinde elemente variate, de la arhitectura romanica până la repere industriale contemporane. Biserica San Xulián de Requeixo, construită în 1116, este bijuteria romanica a locului; aceasta se remarcă printr-o navă unică, dreptunghiulară, construită din blocuri de piatră cioplită, și prin cele douăsprezece console romanice decorate cu sculpturi reprezentând figuri monstruoase.

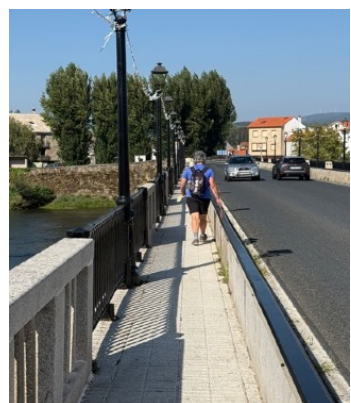
Podul roman, renovat de maestrul Mateo în 1161 și ajuns la forma actuală în urma lucrărilor din 1911, și simbolizează legătura dintre provinciile Pontevedra și A Coruña, servind totodată drept punct de trecere pe Drumul Portughez (Camino Portugués). Cele treisprezece arcade semicirculare ale sale stau mărturie continuității istorice a unei locații cu o poziție strategică privilegiată.

Casa do Alfolí, construită în 1795 în timpul domniei lui Carol al IV-lea, reprezintă patrimoniul arhitectural baroc al orașului și ilustrează importanța istorică a portului ca centru comercial. Acest depozit de tutun, sare și sulf a valorificat monopolul comercial al portului și găzduiește în prezent vestigii romane descoperite în timpul renovării sale din 1918.

Festivalul Lamprei, organizat începând cu anul 1996, este cea mai emblematică tradiție a localității. Evenimentul, care coincide cu pelerinajul de San Lázaro din 17 martie, promovează „Doamna

Și așa, mai punem o ștampilă în relief

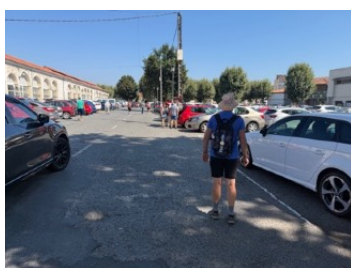
Trecem Rio Ulla și ne apropiem de țintă

Dovadă că și pe aici au trecut romani

Aici am dormit în 2018

Intrăm în Padron

râului Ulla" (*Dama do Ulla*), lampra gătită în stil bordelez (*à la bordelaise*), în propriul sânge, cu orez și crutoane, ca o specialitate culinară unică.

Valeiros, pescari specializați în capturarea lamprei din bărci, păstrează tehnici tradiționale străvechi, folosind *butróns* sau *vituróns* (capcane conice din plasă). Portul Pontecesures este centrul principal al acestei activități în timpul sezonului cuprins între 2 ianuarie și 15 aprilie, perioadă reglementată de Xunta de Galicia.

Cu toate acestea, tradiția pescuitului de lampră se confruntă în prezent cu o criză ecologică severă. Cantitățile pescuite au scăzut drastic, de la 23.000 de kilograme în 2013 la 3.000 de kilograme în ultimii ani, ceea ce a dus la anularea Festivalului Lamprei în 2024. Această situație ilustrează provocările legate de sustenabilitate cu care se confruntă tradițiile culturale în secolul XXI.

San Xulián, patronul spiritual al localității, este sărbătorit pe 7 ianuarie, zi declarată sărbătoare locală oficială. Programul include o liturghie solemnă, spectacole susținute de grupurile folclorice Algueirada și Xarandeira, precum și popularul Festival al Churros-ului. Sărbătoarea Fecioarei de Carmen, celebrată pe 4 iulie, constituie a doua sărbătoare locală oficială.

Evoluția demografică a localității Pontecesures de la constituirea sa ca municipalitate reflectă ciclurile economice ale Galiciei. Înregistrând o creștere de la 1.811 locuitori în 1930 la cei 3.088 actuali, localitatea a cunoscut o dezvoltare constantă, impulsionată de expansiunea industrială și de poziția sa strategică pe traseul Camino de Santiago.

Perioada de creștere maximă (1940–1980) coincide cu expansiunea industrială legată de prezența companiei Nestlé, în timp ce stabilizarea demografică observată după 1980 reflectă tranziția către sectoarele serviciilor și turismului. Densitatea actuală de 462,52 locuitori pe kilometru pătrat plasează Pontecesures peste media provinciei, subliniind caracterul său urban consolidat.

Diversificarea economică reprezintă o provocare strategică pentru reducerea dependenței de Nestlé; acest demers implică valorificarea potențialului turismului legat de Drumul Sfântului Iacob (pelerinii generează un impact economic cu 11% mai mare decât turiștii convenționali) și punerea în valoare a patrimoniului istoric.

Criza prin care trece tradiția pescuitului de chișcar ilustrează provocările actuale de mediu. Restaurarea calității ecologice a râului Ulla este esențială pentru conservarea unei tradiții culturale care a definit identitatea localității Cesures timp de milenii.

Decizia de a se separa de Valga în 1925 a fost corectă din punct de vedere strategic, permițând dezvoltarea unei identități

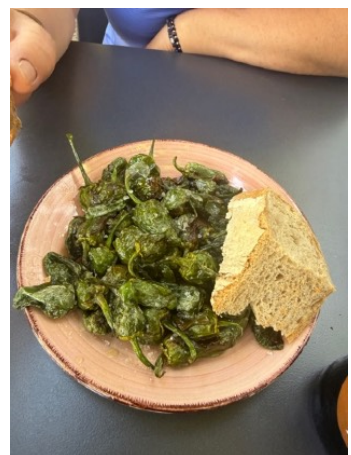
Monumentul lui Cela

Statuia Sfintei Rosalia

Și berea de bun venit

Superbii ardei iuți copti, rețetă Padron

municipale proprii, care echilibrează tradiția și modernitatea. De la fortul celtic Cessuris la fabrica Nestlé, Pontecesures exemplifică adaptabilitatea unei comunități care și-a menținut de-a lungul secolelor vocația pentru schimbul comercial și cultural.

Primul secol de existență municipală a consolidat un model de dezvoltare care profită de avantaje competitive unice: poziția strategică a fluviului, conectivitate feroviară timpurie, vocație industrială și proiecție în turismul iacobean.

Această moștenire creează o bază solidă pentru a face față provocărilor secolului XXI, păstrând tradițiile care alcătuiesc identitatea Cesure, adaptându-se în același timp la cerințele modernității.

Acestea fiind zise, mulțumind prietenului meu care a avut răbdarea de a mă ajuta să dezleg itele atât de încurcate ale acestei localități, răbdare estimată de mine la 1,10 ore, facem o poză cu emblema orașului, și ne continuăm drumul către destinația finală a etapei de azi, Padron.

La ieșirea din Pontecesures, apare o nouă provocare. La o masă un individ reușise să adune o mulțime de pelerini curioși. Ne apropiem, un ins pune pe Credențiale ștampile în relief. Cum era să ratăm o asemenea ocazie, așa că ne așezăm la rând cuminiți, așteptând să ne vină rândul. E drept că ștampilele în relief sunt mult mai atrăgătoare decât cele normale, dar din punct de vedere valoric nu au nimic în plus.

Trecem podul peste Ulla și intrăm în sfârșit în Padron. Trecem pe lângă albergue unde în 2018 am dormit. Pare închis. La acea vreme eram împreună cu Elena și "șamanista" care o însoțea.

Padrón nu este doar o localitate de pe Drumul Portughez; este un punct central în legenda Sfântului Iacob (Santiago), pe care toți pelerinii ar trebui să-l cunoască! Situat la puțin peste 20 de kilometri de Santiago, la o jumătate de oră cu trenul sau câteva ore de mers pe jos, Padrón oferă pelerinilor istorie, artă și tradiții legate de pelerinajul iacobean.

Orașul este situat la estuarul râurilor Ulla și Sar, în apropiere de Iria Flavia, locul de pe malul râului unde se spune că a ajuns barca ce purta trupul Apostolului. Prin urmare, este un punct central în ceea ce a fost numit *Traslato de Santiago*: punctul final al transportului maritim al trupului Sfântului Iacob și punctul de plecare pentru transportul terestru al acestuia către Compostela.

Există numeroase tradiții și legende legate de „Transferul Sfântului Iacob”, multe dintre ele fiind consemnate în *Codex Calixtinus*. Acesta este un manuscris redactat la Compostela între sfârșitul

Și un prânz îmbelșugat

În drum spre Colegiata Carmen

Trecând pe lângă fântâna Carmen

Colegiata Carmen

secolului al XI-lea și primele decenii ale secolului al XII-lea, având rolul de a colecta, păstra și răspândi principalele legende.

Se consideră că sosirea trupului Sfântului Iacob pe coasta galiciană a avut loc în anul 44 d.Hr., anul martiriului său. După martiriu, câțiva dintre discipolii săi s-ar fi îmbarcat la Haifa (Palestina) împreună cu relicvele Apostolului, pornind spre ținuturile Hispaniei, unde Sfântul Iacob își desfășurase anterior activitatea de evanghelizare. Unele versiuni ale legendei menționează o mică navă sau barcă purtată de vânt, altele vorbesc despre intervenția unui înger, însă toate converg spre ideea că ambarcațiunea a ajuns într-un port din apropierea actualului oraș Santiago de Compostela: portul Iria Flavia, care face parte în prezent din municipalitatea Padrón.

Un element central al tuturor acestor legende este existența unui altar de piatră, numit „pedrón” sau „padrón”, pe care ar fi fost așezat trupul Sfântului Iacob. Acest altar, sau sarcofag, a dat numele actualului oraș Padrón.

Această parte a legendei este susținută și de existența, în Padrón, a unui altar de origine romană (probabil dedicat lui Neptun, zeul apelor), care a fost asociat cu ambarcațiunea ce purtase rămășițele Apostolului Iacob. În prezent, altarul este conservat și poate fi văzut în biserica parohială Santiago de Padrón.

Însă, dintre toate locurile legate de Sfântul Iacob din Padrón, cel mai vechi este Muntele San Gregorio, cunoscut și sub numele de Muntele Santiaguino, deoarece, potrivit tradiției, Sfântul Iacob ar fi predicat acolo în timpul primei sale vizite în Spania.

Legendă sau nu, cert este că unii arheologi au descoperit vestigiile unui sanctuar paleo-creștin care a căpătat o anumită importanță în Evul Mediu. Această tradiție se păstrează și astăzi, întrucât, în fiecare an, pe 25 iulie, acolo are loc un pelerinaj în cinstea Sfântului Iacob.

Printre vestigiile legate de Sfântul Iacob conservate în Padrón trebuie menționată fântâna Carmen; construită în secolul al XVII-lea, aceasta prezintă elemente decorative cu tematică iacobină, în special o reprezentare a scenei *Translatio* (transferul trupului) Sfântului Iacob.

De asemenea, în clădirea primăriei există un basorelief cu aceeași iconografie a *Translatio*, iar la o capelă stradală din apropierea intersecției Fondo de Vila poate fi văzută o sculptură a Sfântului Iacob, datând din secolul al XV-lea.

Legătura orașului Padrón cu Sfântul Iacob nu se limitează doar la tradiția pelerinajului, ci se extinde și asupra rolului său important în cadrul Drumului Portughez, fiind un punct-cheie care marchează

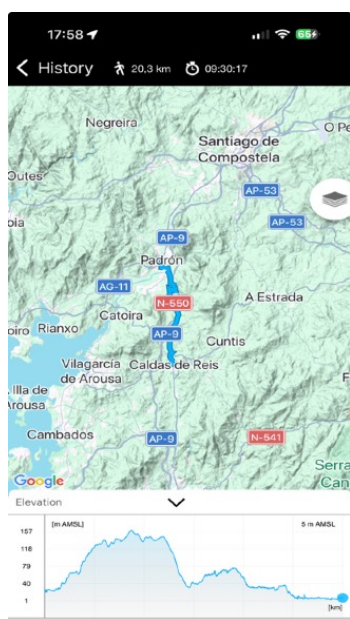
Surprize, surprize, apare Rucsi, fata mea

... dar și băiatul meu Bogdan

Poză de grup

Traseul nostru de azi

sfârșitul și începutul ultimei etape a traseului înainte de sosirea la Compostela.

Ne continuăm drumul și trecem pe lângă hale, o piață importantă a orașului. E timpul să o punem pe Matilda la treabă.

Fără nici-o ezitare, Matilda ne conduce pașii cu o precizie de ceas elvețian. Iată-ne ajunși la destinație, dar cum era și normal, check-inul se face la ora 15,00.

Hotelul unde ne vom caza este un hotel de 3 stele, stele pe care le merită cu prisosință, asta la prima vedere.

Tot cum era și normal, timpul până la check-in îl dedicăm în exclusivitate berii de bun venit.

E drept că merităm această ofertă, deoarece azi a fost o zi lungă, plină de urcușuri și coborâșuri, dar per total, a fost o zi splendidă în care am descoperit multe lucruri.

Pe lângă bere, un consiliu ad-hoc decide să servim și prânzul. După prânz, cum se trecuse deja de ora 15,00 ne întoarcem la hotel, ne cazăm și, cum cerea și tradiția, dormim puțin, și transfer unele poze pe telefonul lui Carmen.

La ora 18,15 ieșim și urcăm la biserica din deal, Colegiata Carmen, unde trebuia să aibă loc o slujbă Misa pentru pelerini.

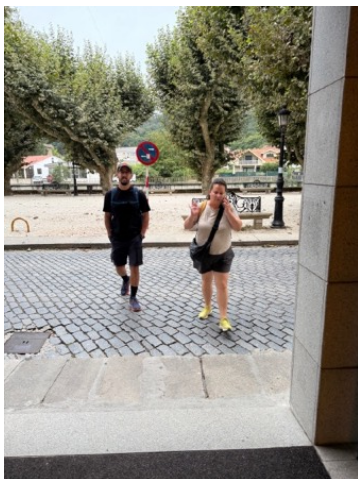
Primesc de la Bogdan o informație ciudată, informație greu de descifrat. La terminarea slujbei, la ieșirea din biserică ne așteaptă, cine credeți: Rucsi și Bogdan. Surpriză pe care nici zâna surprizelor nu ar fi reușit să o gândească.

Copii mei au venit ca să fie alături de mine pe ultimii km până la Santiago de Compostela, acum la acest de al zecelea Camino. Sincer nu mă așteptam la o asemenea surpriză. Gestul lor este o adevărată dovadă că între mine și ei s-a creat și există o legătură invizibilă poate pentru mulți.

După îmbrățișări și o poză de grup, aflăm că ei s-au cazat la o pensiune aproape de noi. Coborâm în oraș și ne oprim la o terasă să mănânce și ei și să bem tinto de seară.

Gestul lor m-a înduioșat fără să îmi dau seama. Pe cel de al 10-lea meu Camino, au vrut ca ultimii km să fie alături de mine. Au plănuit acest lucru fără să îmi lase impresia că plănuiesc ceva. Sincer, mă bucur enorm că am asemenea copii, care chiar dacă locuiesc departe de mine, sunt totuși alături de mine.

Servim masa și fiecare se duce la culcare. De la ei am aflat că Rucsi a venit cu avionul de la Copenhaga, iar Bogdan de la Stockholm și s-au întâlnit la Porto. De acolo au închiriat o mașină și cu ea au ajuns la Padron.

Avem musafiri la micul dejun

Gata de plecare

E răcoare dar e plăcut

Ajung în cameră, și așa cum e "tradiția", Carmen pregătește bagajele pentru mâine, în timp ce eu scriu jurnalul și ne culcăm.

Noapte bună

19 august 2026

Deșteptarea la ora 7,00. Ducem bagajele la parter pentru Correos. Între timp sosește Rucsi și Bogdan, căci îi invitasem să luăm micul dejun împreună la barul hotelului unde am fost cazați.

După un breakfast copios pornim la drum. Încep urcușuri și coborâșuri, dar ce e important e faptul că toți suntem veseli. Trecem prin Iria Flavia, practic o suburbie a localității Padrón.

Iria Flavia sau pur și simplu Iria în Galicia, nord-vestul Spaniei, este o așezare antică și fostă episcopie în municipiul modern Padrón, care rămâne un sediu titular catolic.

Situat la confluența râurilor Sar și Ulla, Iria a fost un oraș portuar, principalul sediu al tribului celtic Capori, pe drumul dintre Braga și Astorga. Romanii au reconstruit drumul ca via XVIII sau Via Nova și au refondat portul galician ca Iria Flavia („Iria Flaviană”) pentru a-l complimenta pe împăratul roman Vespasian.

Regele Juan Carlos al Spaniei i-a acordat ilustrului locuitor și scriitor Camilo José Cela titlul de Marqués de Iria Flavia.

Nu mai târziu de anul 561, poate începând cu anul 400 d.Hr., Iria a fost sediul unei episcopii, cunoscută și în latină sub numele de Locus Sancti Iacobi („locul Sfântului Iacob”, în spaniolă Santiago), care a devenit sufragana a Mitropoliei (portugheze) a Arhiepiscopiei de Braga și a împărțit sediul cu Santiago de Compostela, care s-a dezvoltat ca principala destinație de pelerinaj a Iberiei (rivalizând cu Roma și Ierusalimul), apoi s-a mutat acolo în 1095. Orașul modern de pe locul Iriei Flavia este Padrón.

Adepții episcopului executat Priscillian de Avila erau profund înrădăcinați în cultura nord-vestului Iberiei. Pentru a restabili ortodoxia catolică în zonele vizigote care au fost recuperate de la Regatul Suevilor (Galicia) într-o serie de campanii din anii premergători anului 585, au fost înființate nouă dieceze în Galicia, inclusiv Iria Flavia, menționată în documentul Parroquial suevo (cca. 572–582).

Parrochia împarte regiunea în dieceze și marchează prima integrare definitivă a acestei zone în monarhia vizigoților, care fuseseră catolicizați de la arianism în 587 (Quiroga și Lovell 1999). Lista episcopilor din Iria prezenți la concilii și menționată în alte surse începe în secolul al VI-lea cu un Andreas și câștigă credibilitate istorică în secolul al VII-lea.

Capilla de Francos

Suntem în formație completă

Curiozitate

Nu pare să se prezinte nicio justificare comercială sau politică pentru amplasarea unui episcopat la Iria Flavia, deși săpăturile au identificat un sanctuar de cult datând din a doua jumătate a secolului al VI-lea (Quiroga și Lovell 1999). Relicvele care au fost identificate ca fiind ale Sfântului Iacob cel Mare și care au fost transferate ulterior la Compostela ar fi putut determina inițial locația diecezei la Iria, pentru a controla situl deja sfințit.

În orice caz, considerații altfel neidentificate au dictat ca noua episcopie să ia locul vechii episcopii de la Aquae Celenae (Caldes de Reis modern), care era un municipiu roman și un centru administrativ care anterior avea o importanță considerabil mai mare decât Iria izolată.

Sub Adaulfus (Ataulf) al II-lea, orașul a fost distrus de flota vikingă nordică în anul 858.

În 1024, a câștigat teritoriu de la Dieceza de Tui, suprimată, doar pentru a-l pierde înapoi în 1069 pentru a (re)înființa Dieceza de Tui.

În 1095, din respect pentru trupul și mormântul Sfântului Iacob, Urban al II-lea, printr-o bulă din 5 decembrie, a retras Iriei rangul episcopal și a transferat întregul scaun la Compostela, în favoarea episcopului cluniac Dalmațiu, prezent la Conciliul de la Clermont din acel an.

În același timp, Urban I-a exceptat de la autoritatea mitropolitului și l-a supus imediat Sfântului Scaun.

În jurul anului 1100, Diego Gelmírez, episcop de Compostela, a reconstruit fosta biserică catedrală, Santa Maria Adina, care fusese distrusă de Almanzor.

Săpăturile au dezvăluit că situl a fost construit pe fundații romane. O figură votivă romană reprezentând un taur a fost descoperită, publicată în Corpus Artis Gallaeciae.

Pe măsură ce legenda Sfântului Iacob cel Mare care a făcut prozelitism în Hispania s-a răspândit, Iria Flavia a ajuns să fie considerată primul loc al predicii sale.

Acum că suntem la curent cu istoria localității și fiind siguri că aici au fost descoperite moaștele Sf. Iacob, o luăm din nou la pas. Mă bucur că noii membri ai echipei au avut răbdarea de a asculta toate destăinuirile prietenului Google Translate.

Fără să ne dăm seama intrăm în localitatea A Escravitude, unde acum 3 ani am vizitat Biserica Santuarul Doamnei Escravitude.

Acest altar se află la doar 5 km de Padrón, pe drumul spre Santiago de Compostela, pe partea dreaptă. Merită menționată

Nu sunt cai, e doar un loc de relaxare

Hotel Casa Rosalia

Nu suntem singuri

Cu muzică înainte marș

fântâna de sub impresionanta sa scară, care spune o poveste interesantă și miraculoasă.

Este vorba despre un om bolnav care călătorea pe Drumul Sfântului Iacob în speranța de a fi vindecat de hidropizie. S-a oprit la fântână să bea apă și s-a vindecat în mod miraculos, fără a consulta un medic, 72 de ore mai târziu. Apoi a spus: „Mulțumesc, Doamna Noastră, că mi-ai luat boala”.

Aceasta a devenit apoi povestea care a dat naștere acestui sanctuar și care, în cele din urmă, a dat startul construcției acestei structuri, datorită unei căruțe pe care pelerinul a donat-o în semn de recunoștință. Proiectul a fost finalizat în 1886.

Proiectul care începuse în secolul al XVI-lea a fost finalizat când un păstor a plasat o imagine a Maicii Domnului cu Pruncul Iisus în semn de apreciere pentru o favoare primită de la ea.

Pe măsură ce ne apropiem de Santiago de Compostela cresc numărul miracolelor, făcând și mai antrenantă experiența acestui pelerinaj.

Ne continuăm drumul și în scurt timp intrăm în O Faramello, o mică localitate.

Pazo del Faramello (Pazo do Faramello în galiciană) este situat deasupra canionului râului Tinto, afluent al râului Sar, în satul Faramello, în municipiul Rois (provincia A Coruña, Galicia). Grădinile sale se mândresc cu unul dintre cei mai vechi arbori de ilex din țară, simbol care apare pe stema consiliului local Rois, care aparține familiei Rivero de Aguilar.

Acest Pazo este situat la 12 km de Padrón și Santiago de Compostela.

Un pazo este o clădire civilă palatială tipică Galiciei, care în acest caz se integrează spectaculos în împrejurimile naturale și, prin urmare, a fost menționată în operele poetelor Rosalía de Castro și Camilo José Cela și laudată de Emilia Pardo Bazán.

Prima fabrică de hârtie din Galicia a fost fondată pe locul Pazo del Faramello în 1710, și timp de 30 de ani a fost singura autorizată să emită documente oficiale pentru coroana lui Filip al V-lea. Un alt fapt interesant este că în secolul al XVIII-lea a angajat peste 50 de familii din zonă.

Construcția Pazo del Faramello a fost comandată de marchizul genovez de Piombino.

Importanța conacului provine din rolul său de pionier în industrie, utilizarea sa ca arsenal pentru luptele din Războiul de

Traversăm autostrada spre Santiago

Suntem aproape toți

Suntem tot în Spania, nu în Japonia

Înainte spre noi victorii

Independență împotriva francezilor și statutul său de reședință de vară pentru regele Alfonso al XIII-lea.

A fost vizitată de mai multe ori de Francisco Franco, datorită legăturilor sale strânse cu familia Rivero de Aguilar, în special cu Ramón Rivero de Aguilar.

Acesta prezintă soluții arhitecturale inovatoare pentru vremea sa, cum ar fi acoperișul verde al fabricii regale de hârtie și construcția primului baraj industrial. Găzduiește proprietăți incluse în catalogul cultural galician, printre care se evidențiază:

- Capela boltită în stil baroc rural galician care a fost sfințită în 1727. În interiorul capelei se află un altar creat de José Gambino, un sculptor de renume în arta galiciană, născut la Pazo del Faramello.

- O cruce de cale (cruceiro în galiciană) care este un monument tipic în Galiția, deși se poate găsi și în alte locuri, cum ar fi Portugalia sau regiunile învecinate cu Galiția. Pe terenul pazo-ului, găsim două cruci de cale. Una dintre ele este cea mai înaltă de pe Drumul Portughez.

Stilul arhitectural al Pazo-ului este baroc compostelean cu influențe italiene.

La marginea domeniului se află faimosul fort de pe deal al Reginei Lupa, care, conform legendei, a furnizat taurii care au dus trupul Apostolului Iacob la locul unde se află acum, la Catedrala din Santiago de Compostela.

Este, de asemenea, ultimul Pazo traversat de Drumul Portughez și de Ruta Maritimă Arosa.

Parcă am mai încetinit ritmul deplasării. E și explicabil, a ieșit soarele care și-a intrat serios în pâine. E deja foarte cald, dar, cum țelul nostru este Santiago de Compostela, ne continuăm determinați drumul.

Intrăm aproape fără să ne dăm seama în mica localitate A Agrele. Deja aproape s-a format un cordon de pelerini, semn că ne apropiem de Santiago de Compostele.

Cuvântul Agrela provine din cuvântul latin ager („câmp”). Este un diminutiv galician al cuvântului agra, care desemna istoric o formă tradițională de organizare agricolă în Galicia: suprafețe mari de teren agricol comunal sau partajat, separate prin garduri comune.

Datorită acestei practici agricole tradiționale, există zeci de sate și cătune numite „A Agrela” împrăștiate în Galicia. Unul dintre cele mai faimoase din punct de vedere istoric este satul A Agrela (în municipiul Órdenes, A Coruña), locul de naștere al Isabelei Zandal, asistenta medicală istorică considerată de OMS prima din istorie

Suntem din nou în formație completă

E plăcut să ai copii lângă tine

Sr simte că ne apropiem de Santiago

Unii au chef de selfie

aflată într-o misiune internațională în timpul Expediției Filantropice Regale a Vaccinului Antivariolic din 1803.

Mândri că am pășit pe urmele Isabellei Zendal, chiar și cu mult după ce ea trecuse pe aici, ne continuăm drumul spre San Miguel. Drumul începe să se complice. Încep urcușurile și coborâșurile care sunt din ce în ce mai abrupte.

Pași ne poartă spre Rua de Francos, altă localitate cu un bogat istoric. Cum e și firesc, toate localitățile spaniole au în dotare o biserică sau măcar o capelă. Rua de Francos nu face excepție, găzduiește o capelă. Aceasta este: Capela și Fântâna de pe Rúa do Franco.

Există o legendă despre această capelă și fântână, care se află vizavi de școala Fonseca:

Sfântul Iacob a fost decapitat la Ierusalim, iar trupul său a fost luat de discipolii săi, Atanasie și Teodor. Aceștia i-au adunat trupul și capul și le-au transportat cu corabia din Ierusalim în Galicia. După șapte zile de navigație, au ajuns pe coasta galiciană a Iriei Flavia, lângă orașul actual Padrón.

În povestea înmormântării rămășițelor Sfântului Iacob, încărcată de legendă, apare Lupa, o doamnă păgână bogată și influentă, care locuia la acea vreme în castrul de pe dealul Lupario, sau „Castro de Francos”, la mică distanță de Santiago.

Discipolii, cărora le lipsea un teren în care să-și îngroape maestrul, i-au cerut acestei nobile matroane permisiunea de a-l îngropa pe moșia ei, dar ea i-a îndrumat către legatul roman Philotro, care locuia în Dugium, lângă Fisterra. Departate de a le asculta rugămințile, guvernatorul roman a ordonat arestarea lor.

Conform tradiției, discipolii au fost eliberați în mod miraculos de un înger și au fugit imediat, urmăriți de soldații romani. Când au ajuns la Podul Ons, cunoscut și sub numele de Podul Pías, peste râul Tambre, și după ce discipolii l-au traversat, acesta s-a prăbușit în mod providențial, permițându-le să scape.

Femeia cunoscută sub numele de Regina Lupa, prefăcându-se că se răzgândește, i-a condus la Muntele Illiciano, cunoscut acum sub numele de Pico Sacro, și le-a oferit boi sălbatici care se plimbau liberi acolo, împreună cu o căruță pentru a transporta rămășițele Apostolului de la Padrón la Santiago. Discipolii s-au apropiat de animale, care, spre uimirea Lupei, s-au lăsat cu blândețe înjugate. Văzând acest lucru, ea a decis să-și abandoneze credințele și să se convertească la creștinism. Povestea ne spune că boii și-au început călătoria, fără niciun ghid, și s-au oprit instinctiv, mânați de sete, într-un loc unde au zgâriat pământul și a țâșnit apă. Aceasta este actuala Fuente del Franco (Fântâna lui Franco), lângă

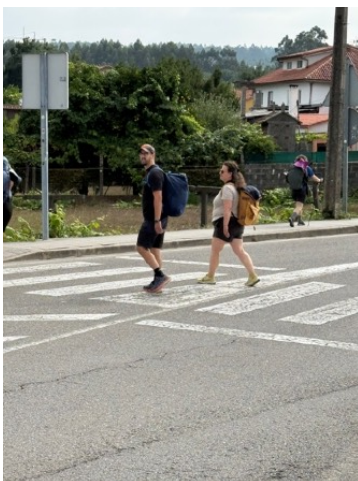
Un moment de pauză pentru ștampile

Traversăm din nou autostrada

Intrăm în A Agrela

Și traversăm regulamentar pe zebra

Colegiul Fonseca, locul unde avea să fie construită mai târziu mica capelă a Apostolului ca memorial, pe Calle del Franco din Santiago de Compostela.

Boii și-au continuat călătoria până au ajuns la un teren deținut de Lupa, care l-a donat pentru construirea monumentului funerar, unde, secole mai târziu, avea să fie ridicată catedrala, centrul spiritual care prezidează orașul Santiago.

Atanasie și Teodor, discipoli ai Apostolului Iacob, au fost înmormântați alături de el în ceea ce este acum cripta catedralei. Inscripția de pe mormântul primului a fost descoperită în 1988.

Capela care comemorează acest eveniment adăpostește un altar neoclastic și o imagine a Sfântului Iacob Pelerinul. Fântâna, reconstruită în 1830, este legată de o minune a Apostolului, de restaurarea vederii Sfântului Francisc de Siena, iar izvorul care izvorăște acolo aparține „Hospital da Raíña” (Spitalul Reginei).

Această casă mare a fost reconstruită în 1644 și prezintă pe fațadă un alt relief al unei scoici și inscripția „STO”, făcând aluzie la apartenența sa la Capitolul Catedralei din Compostela.

Sincer, și acum 3 ani am trecut pe aici, dar mi-au scăpat aceste amănunte. Vezi, dacă suntem mai mulți, observăm lucruri ce altădată nu le-am văzut.

Bucuroși de descoperire, nici nu ne dăm seama când intrăm în O Milladoiro, ținta etapei de azi.

O Milladoiro este un sat spaniol situat în parohia Viduido, în municipiul Ames, în provincia A Coruña, Galicia.

Este cel mai important sat din municipiul Ames, unde locuiesc jumătate din locuitorii săi și este situat la doar opt kilometri de centrul orașului Santiago de Compostela. Ames, se învecinează cu satele A Grela, Coira și Bentín. De asemenea, se învecinează cu municipiul Teo la capătul inferior al bulevardului Rosalía de Castro.

Există mai multe teorii despre originea numelui satului. Cea mai comună sugerează că numele amintește de faptul că a fost ultimul sat înainte de a ajunge la Santiago pe Drumul Portughez al Sfântului Iacob. Era locul unde pelerinii se smereau, îngenunchind, când vedeau catedrala pentru prima dată; era un *humilladoiro*. Era, de asemenea, un loc emblematic.

O altă teorie sugerează că *o milladoiro* este o derivație a lui *o miradoiro*, care în limba locală, galiciană, se traduce prin „punct de vedere”. Datorită topografiei sale, O Milladoiro se mândrește cu un punct înalt de unde se poate vedea Catedrala din Santiago de Compostela și o mare parte din oraș. De aici și posibila desemnare a acestuia ca punct de belvedere.

Am intrat în Milladoiro

Și berea de bun venit, formație completă

Capela Sta. Maria Magdalena (închisă)

Traseul de azi

Mai mult, în Galicia, un „milladoiro” este o movilă formată din pietre mici îngrămădite de-a lungul timpului de pelerini în drumul lor spre un sanctuar religios.

În martie 2009, satul O Milladoiro s-a separat eclesial de parohia Santa María de Biduido pentru a deveni independent. În prezent, noua sărbătoare patronală a orașului Milladoiro este Sfântul Iosif, un nume inclus și în noul nume: San José de Milladoiro. Pe lângă această nouă sărbătoare, se mai țin și altele, cum ar fi festivalul Magdalena (iulie), festivalul Milladoiro (august) și alte evenimente mai mici și mai recente, cum ar fi festivalul tapas.

E momentul în care să dăm cuvântul Matildei de a ne conduce profesional spre locul de cazare. În drum dăm de o capelă, normal închisă situată chiar în centrul localității.

Capela Mariei Magdalena este situată în Plaza de María Magdalena. Cea mai veche referință găsită la această capelă datează din 1539. Apare în documente referitoare la o vizită efectuată în 1598, când aparținea Spitalului Vello de Santiago. La scurt timp după aceea, Universitatea și-a dobândit bunurile și patronajul. Primele înregistrări ale sărbătoririi zilei sfântului datează din prima jumătate a secolului al XVIII-lea și din ele știm că se celebra o Liturghie cântată, la care participa în procesiune un număr mare de oameni din împrejurimi. Este o clădire simplă, organizată în două secțiuni. Secțiunea mai veche este în stânga. Fațada și turnul clopotniță reflectă stilul baroc. Pe cealaltă parte a vârfului acoperișului se află crucea care marchează amplasarea capelei principale.

Cum e și firesc, ne cazăm și noi, dar se cazează și Rucsi și Bogdan. Cum activitățile administrative sunt încheiate, toți patru decidem să respectăm tradiția, și în consecință, găsim o terasă care să ne ofere oportunitatea de a onora ”berea de bun venit”.

Cum ceasurile indicau ora 14,50 decidem în unanimitate să servim un prânz, căci de dimineață nu mai mâncasem nimic. Zis și făcut, găsim în meniu mâncare pentru fiecare. Rucsi, Bogdan și cu mine suntem vegetarieni, în timp ce Carmen mănâncă de toate, inclusiv caracatiță.

După masă ne retragem fiecare în camerele lui unde urmează un scurt somn de frumusețe.

La ora 19,15 ne dăm întâlnire pentru a savura o cină bine meritată. După cină ne retragem fiecare în camerele lui. Cum e și normal, Carmen pregătește bagajul pentru mâine, în timp ce eu scriu jurnalul.

Încă nu îmi revin din șocul creat de surpriza copiilor. E o surpriză la care nici nu puteam să mă gândesc. E drept că Bogdan m-a

Micul dejun înainte de plecare

Gata de plecare ...

... chiar dacă pentru unii e prea devreme

Mai avem 8,06 km până la Santiago

descusut săptămâni întregi legat de traseul pe care voi merge, cum am organizat etapele, unde am făcut rezervări pentru înnoptat. Mi s-a părut mie cam suspect interesul pentru acest Camino, mai ales că la celelalte nu a prea fost interesat. Am aflat de la Rucsi că intenționau să îmi facă o festivitate deoarece acest Camino era jubiliar. Frumos din partea lor. Mulțumesc Doamne că mi-ai dat asemenea copii.

Noapte bună

20 august 2026

O noapte minunată. La ora 7,10 deșteptarea. Rucsi și Bogdan sunt cazați la altă locație, dar destul de aproape de noi. Ne pregătim să atacăm ultima etapă a celui de al 10-lea Camino, un Camino centenar.

De data asta suntem în formație extinsă, deoarece la acest jubileu s-au alipit și copii mei. A fost o surpriză greu de mărturisit, cu atât mai mult greu de trăit, fiind un vis care s-a adevărit.

Ne dăm întâlnire la ora 8,00 la terasa unde ieri băusem berea de bun venit. E ora 8.00 fix, ne reunim în formație completă și servim un mic dejun frugal.

Toată lumea e nerăbdătoare să intrăm în Santiago de Compostela. Coborâm nițel și intrăm pe traseul oficial care ne va duce să îl întâlnim pe Sf. Iacob.

Urcușuri și coborâșuri ne stau în față. Vremea e mohorâtă, așa că suntem cu scurtele pe noi. Începe o burniță ușoară, de fapt e prima dată când avem parte de o asemenea vreme. Anul acesta am avut parte numai de soare și vreme bună, așa că o mică burnițeală vine să întregască tabloul meteorologic al pelerinajului.

Ne oprim la o terasă să mai bem o cafea, doar, doar se va opri burnițeala între timp. Cum burnițeala o ține pe a iei, decidem să ne continuăm drumul.

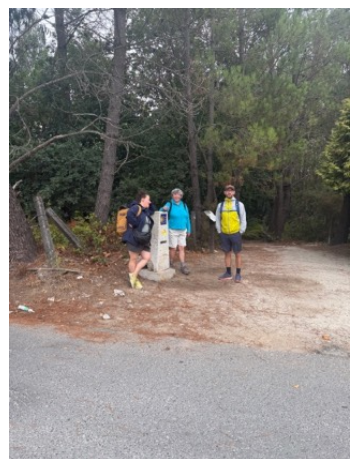
Intrăm în pădure. Parcă suntem într-un decor de film cu Feți frumoși, Ilene Cosânzene și bineînțeles și cu zmei. Burnița parcă s-a mai rărit.

Sub podul care susține autostrada, un grup de pelerini așteaptă cumiți să le vină rândul la a primi pe Credențial o șampilă în relief. O asemenea ocazie nu putem rata, așa că ne așezăm și noi la coadă. De fapt, o asemenea șampilă întărește parcă sentimentul că ai trecut cu adevărat printr-un anume loc.

Parcă e o dovadă palpabilă că ai participat la acest pelerinaj. E ceva ce depășește monotonia ștampilelor adunate pe Credențial.

În drum spre Santiago de Compostela

O bine meritată pauză

O dovadă că suntem toți

Încă o ștampilă în relief

Ne continuăm drumul și în foarte scurt timp ajungem la o mică terasă, terasă unde absolut toți pelerinii se opresc. Păi dacă toți se opresc, ne oprim și noi și bem juice și cola, asta ca să fim în ton cu ceilalți.

Ajungem la un sens giratoriu. Nu avem intenția să ne întoarcem, dar dacă tot am ajuns aici, frumos zic eu, ar fi să salutăm bustul lui Luciano Garcia.

Dr. Luciano Garcia Alen Garcia, a fost un stimat geriatru și consultant în medicină pentru vârstnici, care excela în diagnosticarea și gestionarea unui spectru larg de afecțiuni legate de vârstă, inclusiv demență, osteoporoză și cazuri complexe de multi-morbiditate.

Interesele sale medicale cuprind tehnici avansate de evaluare geriatrică, tratamente inovatoare pentru fragilitate și boli cronice la adulți în vârstă și planuri de îngrijire personalizate adaptate nevoilor unice ale fiecărui pacient în vârstă.

Dr. Garcia Alen Garcia este dedicat furnizării de îngrijiri cuprinzătoare, centrate pe pacient, valorificând cele mai recente progrese în medicina geriatrică pentru a obține rezultate optime de sănătate pentru persoanele în vârstă.

Angajamentul său neclintit față de excelența medicală și îngrijirea plină de compasiune îl distinge în domeniu. Geriatru celebru deci, cred că e frumos să îi aducem un omagiu, mai ales că nu ști când vei avea nevoie de sfaturile lui.

În fața unei porți e un adevărat aranjament, parcă deja pregătit, pentru filmarea unui episod cu vechii pelerini. Ne oprim să admirăm decorul. Aici parcă totul e un decor cu vremuri antice, dar parcă vi încă.

Alături e intrarea într-o curte. Poarta e "monumentală" dotată chiar și cu un clopot funcțional. De la poartă începe o alee lungă până la clădirea locuinței. Câtă imaginație pe cel care a realizat poarta.

Pe gardul altei case e montat un duș, pe care pelerinii îl pot folosi gratis. O plăcuță atașată spune: "Use free if you need it - refresh", adică: "Folosește gratuit dacă ai nevoie - reîmprospătează-te".

Cum afară încă burnițează, trecem pe lângă duș, fără să beneficiem de ofertă.

Și așa, ajungem la Ponte Vella. A Ponte Vella de Arriba este un pod medieval istoric situat în Galicia, care traversează râul Sar. Această structură antică din piatră, datând din secolul al XIII-lea, servește drept reper semnificativ pe rutele care leagă Santiago de Compostela de Padrón. Situat la o altitudine de 213 metri, acesta reprezintă o mărturie a bogatei istorii și a moștenirii ingineresti a regiunii.

Un popas reconfortant

Decor perfect pentru o poză

Îl salutăm doar pe Luciano Garcia Alen

Toți cei din poză sunt pelerini ...

Trecem peste calea ferată

"Duș" pentru pelerini?

Vizitatorii sunt în mod constant atrași de profunda semnificație istorică și culturală a podului. Pietrele sale antice oferă o legătură tangibilă cu trecutul, făcându-l un loc prețuit pentru cei care explorează peisajul rural galician.

Cadrul liniștit de-a lungul râului Sar, adesea însoțit de o verdeață luxuriantă, oferă o atmosferă pașnică pentru reflecție și aprecierea arhitecturii sale durabile.

Înainte de a vizita podul, este util să știți că acesta face parte dintr-un drum mic cu trafic minim, fiind ideal pentru explorarea relaxantă.

Cel mai bun moment pentru a vizita A Ponte Vella de Arriba este de obicei pe vreme blândă, permițând plimbări confortabile și bucurându-vă de frumusețea naturală din jur. Mulți oameni accesează podul ca parte a unor rute mai lungi de mers pe jos sau cu bicicleta, în special cei care urmează căile istorice spre Santiago de Compostela. Rolul său ca punct de interes pe astfel de trasee îl face o oprire satisfăcătoare atât pentru excursioniști, cât și pentru bicicliști.

Cei care explorează zona se găsesc adesea pe Camino de Santiago, unde A Ponte Vella de Arriba este o caracteristică notabilă. Amplasarea podului de-a lungul râului Sar oferă priveliști pitorești, încântătoare în special la răsărit sau apus. Prezența faimoaselor marce Camino de Santiago, cum ar fi scoica și săgețile galbene, sporește și mai mult sentimentul de călătorie și descoperire pentru cei care trec prin zonă.

Pentru a experimenta pe deplin această bijuterie istorică și împrejurimile sale, trebuie luată în considerare explorarea diferitelor rute disponibile. Indiferent dacă sunteți interesat de o plimbare scurtă sau de o aventură ciclistă mai lungă, "komoot" oferă o gamă de opțiuni care includ A Ponte Vella de Arriba. Descoperiți trasee care evidențiază legătura podului cu Santiago de Compostela și peisajul galician mai larg, facilitând planificarea vizitei și cufundarea în această zonă bogată din punct de vedere cultural.

Da, bravos Google Translate, descrierea este exactă, întreaga zonă te transpune într-o lume pe care se pare că ai pierdut-o, o lume în care te simți acasă, o lume pe care simți că îți este cunoscută, o lume din care simți că faci parte.

Trecem pe lângă un tunel plasat sub șoseaua care duce către Santiago. La capătul tunelului se vede o lumină. Rezistăm tentației de a explora lumina, deoarece ne dăm seama repede că nu e vorba de "lumina de la capătul tunelului", și bine facem, asta deoarece săgeata galbenă ne indică să ne continuăm drumul.

La un moment dat, în fața noastră apar două pietre indicatoare. Spre stânga intrăm în Santiago printr-un ansamblu de blocuri, iar spre dreapta, traseu mai lung cu 3 km, trecem pe la Mănăstirea Santa Maria de Conxo.

... da, e pentru pelerini

Trecem pe Ponte Vella

Intrare "monumentală"

O călătorie ca în basme

Prima opțiune ne atrage, drumul e mai scurt, așa că o luăm spre stânga. Mergem cam 800 m și constatăm că intrăm într-un ansamblu de blocuri. O scurtă retrospectivă a drumului parcurs cu 3 ani în urmă, mă convinge că acum, am făcut o alegere greșită, așa că ne întoarcem până la cele două marcaje și alegem drumul spre dreapta, chiar dacă e mai lung cu 3 km.

În scurt timp ajungem la Mănăstirea Santa Maria de Conxo, și cum e deschisă biserica mănăstirii, o vizităm.

Mănăstirea Santa Maria de las Mercês de Conxo (în spaniolă Monasterio e Iglesia de Santa María del Conjo) este o mănăstire fondată în secolul al XII-lea în Santiago de Compostela, Galicia, în ceea ce este acum cartierul Conxo (sau Conjo).

Conform tradiției, mănăstirea a fost fondată de o femeie pe nume Rusuida ca loc de odihnă pentru soțul ei, care a fost ucis în timp ce parcurgea Camino de Santiago. Cu toate acestea, înregistrările istorice concluzionează că fondarea se datorează episcopului Diego Gelmires, al cărui nume este legat de mai multe lucrări importante din oraș, în special catedrala, unde a înființat o comunitate de călugărițe. Clădirea în stil romanic a fost inaugurată în 1129, așa cum atestă o inscripție. Claustrul din acea vreme are încă două dintre aripile sale originale.

Biserica actuală a fost construită în secolul al XVII-lea și a fost proiectată de González de Araújo, coautor al Bisericii San Martín Pinário. Poarta a fost construită în secolul al XVIII-lea de arhitectul Clemente Fernández Sarela, autorul mai multor lucrări remarcabile ale așa-numitului baroc compostelan, precum Casa do Cabido. În altarul baroc, printre mai multe imagini de mare valoare, se remarcă crucifixul foarte realist realizat de Gregorio Fernández (1576–1636).

În secolul al XV-lea, călugărițele mănăstirii au fost transferate la São Paio de Antealtares, fiind înlocuite de călugări mercedari, care au rămas acolo până în secolul al XIX-lea, când au plecat la Poio. De atunci, acolo a funcționat Sanatoriul Psihiatric Provincial.

Bineînțeles că Spitalul de nebuni nu îl vizităm, căci nici unul din noi nu are trimitere de la medic pentru o asemenea vizită.

De aici intrăm în oraș. Suntem la periferia orașului nou, suntem aproape de încheierea "expediției" prin timp. Parcurgem străduțe pline de pelerini și ne oprim la un bar ca să bem o cafea și să ne mai tragem sufletul. Uneori, când ești aproape de țină, parcă te cam lasă puterile.

Ne apropiem de parcul unde trebuie neapărat să le vizităm pe surorile Maria, așa că intrăm în parc cu dorința expresă de a saluta pe cele două surori.

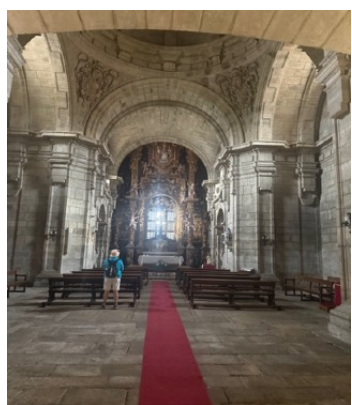
Nu e lumina de la capătul tunelului

Dilemă ... stânga sau dreapta?

Studioul postului TV Galicia

Biserica Mănăstirii Sta. Marta

Cele două surori sunt practic două statui de bronz reprezentând femei în vârstă, așezate pe o bancă și privind trecătorii. Acestea sunt As Dúas Marías (Cele Două Maria), unul dintre cele mai îndrăgite simboluri ale acestui oraș istoric. Surorile Dúas Marías constau din două sculpturi în mărime naturală care le înfățișează pe Coralía și Maruxa Fandiño Ricart. Acestea erau surori care au devenit celebrități locale datorită ținutelor lor colorate și comportamentului excentric. Povestea începe în timpul dictaturii lui Franco, când se plimbau prin Parcul Alameda în fiecare zi, în jurul orei 14:00, îmbrăcate în ținute extravagante și machiate intens pe față - o declarație îndrăznească împotriva normelor conservatoare impuse de regim.

Aspectul lor extravagant le-a făcut să iasă în evidență și, în curând, au devenit figuri cunoscute în Santiago de Compostela. Deși trăiau în circumstanțe dificile după ce au fost ostracizate din motive politice legate de activitățile fratelui lor împotriva regimului lui Franco, aceste femei rezistente au continuat să aducă bucurie în viața oamenilor cu personalitățile lor vesele.

În 1994, ca omagiu adus acestor icoane neconvenționale care deveniseră parte a structurii culturale a orașului Santiago, artistul César Lombra le-a imortalizat sub formă de statui de bronz așezate pe o bancă de piatră situată de-a lungul Paseo da Ferradura din Parcul Alameda - unul dintre locurile lor preferate. Acum, vizitatorii pot sta lângă As Dúas Marías sau chiar pot face poze cu ele!

Aceste statui surprind nu numai stilul lor distinctiv, ci reflectă și legătura surorică dintre Coralía și Maruxa; se spune că se țineau întotdeauna de mână când mergeau. Această legătură era atât de puternică încât, la moartea Coralíei în 1980, Maruxa nu a mai putut suporta pierderea și a decedat la doar șase luni mai târziu.

As Dúas Marías sunt mai mult decât o reprezentare artistică a două surori excentrice. Ele simbolizează rezistența împotriva represiunii într-o perioadă întunecată din istoria Spaniei. Plimbările lor zilnice erau acte de sfidare împotriva regimului opresiv Franco, iar ținutele lor colorate reprezentau o rebeliune împotriva normelor sociale. În ciuda greutăților și ostracizării din cauza activităților politice ale fratelui lor, aceste femei curajoase nu au lăsat niciodată acest lucru să le stingă moralul sau să le altereze stilul unic.

Moștenirea As Dúas Marías continuă să dăinuie și astăzi, localnicii și turiștii deopotrivă adunându-se în Parcul Alameda pentru a vedea aceste statui.

Acestea au devenit o parte atât de integrantă a identității orașului Santiago de Compostela, încât chiar și afacerile locale le-au îmbrățișat - puteți găsi imagini cu cele Două Maria pe cărți poștale, tricouri și alte suveniruri vândute în tot orașul.

Am intrat în Santiago de Compostela

În drum spre surorile Maria

Surorile Maria ne întâmpină cu prietenie

Poza deja tradițională la Carlos

În fiecare an, de Ziua Internațională a Femeii (8 martie), localnicii și turiștii se adună în jurul statuii As Dúas Marías pentru a aduce un omagiu acestor surori emblematice. Oamenii aduc de obicei flori și alte ofrande, ceea ce face din aceasta o ocazie specială plină de respect și admirație pentru spiritul lor de rezistență.

La vederea lor ne-am bucurat, asta deoarece căci în cele zece pelerinaje, de fiecare dată ne-am oprit să le vizităm, asta ca și respect pentru modul în care au știut să înfrunte opresiunea franchistă.

Trecem pe lângă cofetăria unde lucrează Viviana și aflăm cu părere de rău că e plecată în concediu. Oricum ne vom întoarce aici ca să cumpărăm Tarta Santiago pentru acasă.

Următoarea oprire e la Carlos, fotograful nostru, care ne face clasicele, deja, poze, dar facem și noi cu el. De data asta, în poză vom fi 4 persoane, deci va fi o poză mai specială.

Misa e la ora 19,30 așa că decidem să facem un tur al orașului cu trenulețul turistic. Durata drumului e de 45 minute, practic noi îl mai făcusem, dar mergem mai mult pentru copii. Bănuiesc că pentru Rucsi și Bogdan va fi o plimbare interesantă.

La întoarcere mergem să ne ridicăm diplomele de la Oficiul Pelerinilor, și ne oprim să bem berea de bun venit, dar mai ales să mâncăm ceva căci de la foarte micul dejun nu am mai mâncat nimic.

După masă mergem să ne cazăm și stăm întinși cam 2 ore, somnul de frumusețe. Stând întins în pat îmi reamintesc întreaga istorie a orașului, istorie pe care în fiecare an mi-o reamintesc.

Santiago de Compostela, prescurtat alternativ Santiago sau Compostela, este capitala comunității autonome Galicia. Este situată în provincia A Coruña, în nord-vestul Peninsulei Iberice. Orașul își are originea în altarul Sfântului Iacob cel Mare, acum Catedrala din Santiago de Compostela, ca destinație a Drumului Sfântului Iacob, un important traseu de pelerinaj catolic încă din secolul al IX-lea. În 1985, orașul vechi al orașului a fost desemnat Patrimoniu Mondial UNESCO.

Potrivit lui Richard A. Fletcher, Joan Coromines, Ramón Menéndez Pidal, acum sunt de acord că originea numelui Compostela provine din latinescul compositum tella, care înseamnă un cimitir bine ordonat, referindu-se posibil la un vechi cimitir de pe locul Bisericii din Santiago de Compostela, care datează dinaintea clădirii creștine.

Santiago este evoluția locală galiciană a cuvântului latin vulgar Sanctus Iacobus „Sfântul Iacob”. Conform etimologiei populare, Compostela derivă din latinescul Campus Stellae („câmpul stelei”).

Am ajuns la Catedrală

Și am ajuns și la berea de bun venit

Am ajuns la destinație, vom da de Raul?

Și acum o plimbare cu trenulețul turistic

Iată-ne și la Misa

Conform unei legende medievale, rămășițele apostolului Iacob, fiul lui Zebedeu, au fost aduse în Galicia pentru înmormântare, unde s-au pierdut. Opt sute de ani mai târziu, lumina unei stele strălucitoare l-a călăuzit pe un păstor, Pelagius Pustnicul, care își păzea turma noaptea, la locul de înmormântare din Santiago de Compostela. Acest loc a fost inițial numit Muntele Libredon, iar topografia sa fizică face ca vânturile predominante ale mării să curețe norii de deasupra. Păstorul a raportat rapid descoperirea sa episcopului de Iria, Teodemir. Episcopul a declarat că rămășițele erau cele ale apostolului Iacob și l-a anunțat imediat pe regele Alfonso al II-lea din Oviedo. Pentru a-l onora pe Sfântul Iacob, catedrala a fost construită pe locul unde se spune că au fost găsite rămășițele sale. Legenda, care includea numeroase evenimente miraculoase, le-a permis credincioșilor catolici să-și consolideze sprijinul pentru fortăreața din nordul Spaniei în timpul cruciadelor creștine împotriva maurilor, dar a dus și la creșterea și dezvoltarea orașului.

De-a lungul laturii vestice a Praza do Obradoiro se află elegantul Pazo de Raxoi din secolul al XVIII-lea, acum primăria orașului. În dreapta treptelor catedralei se află Hostal dos Reis Católicos, fondat în 1492 de monarhii catolici, Isabella de Castilia și Ferdinand al II-lea de Aragon, ca hospice pentru pelerini (acum Parador). Fațada Obradoiro a catedralei, cea mai cunoscută, este reprezentată pe monedele euro spaniole de 1 cent, 2 cenți și 5 cenți (0,01 €, 0,02 € și 0,05 €).

Populația orașului în 2019 era de 96.260 de locuitori, în timp ce zona metropolitană ajungea la 178.695.

Posibil jefuită între 711 și 739 de către arabi, episcopia de Iria a fost încorporată în Regatul Asturiei în jurul anului 750. La un moment dat între 818 și 842, în timpul domniei lui Alfonso al II-lea al Asturiei, episcopul Teodemar de Iria (d. 847) a susținut că a găsit niște rămășițe atribuite Sfântului Iacob cel Mare. Această descoperire a fost acceptată în parte deoarece Papa Leon al III-lea și Carol cel Mare – care murise în 814 – recunoscuseră Asturia ca regat și pe Alfonso al II-lea ca rege și, de asemenea, stabiliseră legături politice și ecleziastice strânse. În jurul locului descoperirii a apărut o nouă așezare și un centru de pelerinaj, cunoscut autorului Usuard în 865 și care a fost numit Compostella în secolul al X-lea.

Devoțiunea față de Sfântul Iacob de Compostela a fost doar una dintre multele care au apărut în nordul Iberiei în secolele al X-lea și al XI-lea, deoarece conducătorii își încurajau propriile devoțiuni specifice regiunii, cum ar fi Sfânta Eulalia în Oviedo și Sfântul Emilian în Castilia.

În același secol al X-lea și în primii ani ai secolului al XI-lea, vikingii au încercat să atace orașul. Galiția este cunoscută în sagele nordice sub numele de Jackobsland sau Gallizaland - iar episcopul

Și iată-l și pe Sf. Iacob

În așteptarea cinei

Traseul de azi

Sisenand al II-lea, care a fost ucis în lupta împotriva lor în 968, a ordonat construirea unei fortărețe împrejmuite cu ziduri pentru a proteja locul sacru. În 997, Compostela a fost atacată și parțial distrusă de Ibn Abi Aamir (cunoscut sub numele de al-Mansur), lider andaluz însoțit în raidul său de lorzi creștini, care au primit cu toții o parte din pradă. Cu toate acestea, comandantul andaluz nu a arătat niciun interes pentru presupusele relicve ale Sfântului Iacob. Ca răspuns la aceste provocări, episcopul Cresconio, la mijlocul secolului al XI-lea, a fortificat întregul oraș, construind ziduri și turnuri defensive.

Conform unei tradiții care poate fi urmărită cel puțin din secolul al XII-lea, când a fost consemnată în Codex Calixtinus, Sfântul Iacob a decis să se întoarcă în Țara Sfântă după ce a predicat în Galiția. Acolo a fost decapitat, dar discipolii lui au dus trupul la Jaffa, unde au găsit o minunată corabie de piatră care i-a condus în mod miraculos pe ei și trupul apostolului la Iria Flavia, înapoi în Galiția. Acolo, discipolii i-au cerut reginei păgâne locale Loba („Lupoaica”) permisiunea de a îngropa trupul; ea, enervată, s-a hotărât să-i înșele, trimițându-i să folosească o pereche de boi pe care ar fi avut-o lângă Pico Sacro, un munte sacru local unde locuia un balaur, în speranța că balaurul va ucide pe creștini, dar de îndată ce fiara i-a atacat pe ucenici, la vederea crucii, balaurul a explodat.

Apoi ucenicii au mărșăluit să adune boii, care erau de fapt tauri sălbatici pe care regina îi folosea pentru a-și pedepsi dușmanii; dar iarăși, la vederea crucii creștinului, taurii s-au liniștit și, după ce au fost supuși unui jug, au purtat trupul apostolului în locul unde se află acum Compostela. Legenda a fost din nou menționată cu mici modificări de către călătorul ceh Jaroslav Lev din Rožmitál, în secolul al XV-lea.

După somnul de frumusețe ne reîntâlnim la o bere, tinto și cola și ne pregătim de Misa. Suntem norocoși, e destul de devreme, așa că găsim locuri bune, ”în față”. Începe Misa și cum e de așteptat, durează doar 30 de minute.

După Misa, ne îndreptăm victorioși spre cazări, dar nu înainte de a ne opri la terasă, cunoscută nouă, unde servim o impecabilă lasagna udată din belșug de cola, bere și tinto (eu sunt cu tinto seara).

Ne despărțim și fiecare se îndreaptă locurile de cazare. Trebuie remarcat faptul că în scurta pauză de relaxare, Bogdan a tras o fugă până la Milladoiro pentru a recupera mașina.

Cum e și firesc, Carmen pregătește bagajele pentru mâine, în timp ce eu scriu jurnalul.

Noapte bună

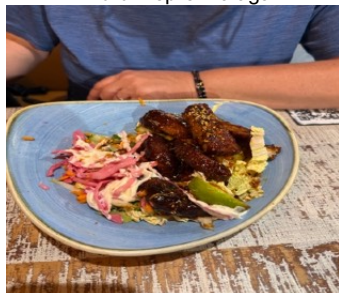
Gata de plecare

Am ajuns la aeroport

În drum spre Malaga

Un frugal prânz în aeroport la Malaga

În drum spre București

21 august 2026

Noapte splendidă. Aseară, înainte de despărțire, am convenit să nu mai chem un taxi ca să ne ducă la aeroport, deoarece Bogdan tot are mașina închiriată, așa că ne va duce el la aeroport, după care va pleca împreună cu Rucsi la Porto, să predea mașina și să se întoarcă fiecare cu avionul acasă.

Așa cum hotărâsem, ne întâlnim toți la hotelul unde erau cazați Rucsi și Bogdan, asta ca să servim un mic dejun.

Reunirea se face la ora 9,00 fix. Servim micul dejun, cam slăbuț după gustul meu, dar totuși ține loc de mic dejun. Sosește Bogdan cu mașina, și plecăm în corpore la aeroportul din Santiago de Compostela.

La ora 10,14 ne urăm drum bun, ei spre Porto, noi spre Malaga. Trecem relativ ușor de security, după care începe acțiunea "testare parfumuri", acțiune pe care Carmen o urmează cu strictețe în fiecare aeroport. E vorba doar de test, nu de achiziție.

Cum timpul se scurge destul de încet, decidem să servim o bere, respectiv o cola. Șoc, pe tabloul unde ar fi trebuit să apară poarta de îmbarcare, apare posibilitatea unei întârzieri de 55 minute de decolare.

La ora 17,15 cu o întârziere de 1,10 ore, în loc de 55 minute, suntem în avion cu destinația Malaga. Vorba aceea, la București sosim cu avionul de Malaga, ca boierii.

La Malaga, în aeroport servim un prânz delicios, servit de un robot. La început am fost șocați când "băiatul" s-a oprit în dreptul nostru, fără să scoată un sunet. Ne-am dezmeticit în momentul în care pe tava ce o ținea, am descoperit ceea ce comandasem. Am luat tava, și "individul" s-a întors imediat și a plecat, fără să scoată vreun sunet.

La ora 19,50 ne urcăm în avionul cu destinația București. Zborul a decurs fără incidente, doar mici turbulențe la trecerea peste Italia.

La ora 00,20 aterizăm pe aeroportul Otopeni. Găsim un taxi și la ora 1,20 suntem acasă în Ciucea.

Cum e și firesc, bem berea de bun venit și ne culcăm, căci mâine vom pleca spre Orașul Regal la ora 12,00, reședința noastră oficială.

Așezat în pat, prin fața ochilor minții se derulează întreaga experiență a acestui Camino. Nu reușesc încă să realizez emoția trăită atunci când mi-am văzut copii la Padron. Pot spune că sunt

Bine am ajuns în București

Și berea de bun venit acasă

mândru cu copii mei, copii pentru care "pasiunea" tatălui lor i-a determinat să fie alături de el la jubileul pelerinajelor lui.

Rucsi și Bogdan au înțeles ce înseamnă pentru mine Camino și au ținut să aniverseze cel de al 10-lea drum al meu alături de mine.

Sincer să fiu, surpriza care mi-au făcut-o nu are preț, este cu adevărat neprețuită, căci prin asta am înțeles că eu însemn ceva pentru ei.

Asemenea copii sunt cea mai mare bogăție pe care cineva și-o poate dori. Ei au renunțat la preocupările lor zilnice pentru a fi alături de mine, ori acest lucru nu poate fi apreciat decât de cineva care a trăit asemenea momente. În concluzie, sunt norocos să am asemenea copii.

Acum culcarea.

Noapte bună

22 august 2026

Scularea la ora 8,10. Servim micul dejun, bem americana de dimineață.

Încărcați cu câte 2 rucsaci fiecare, o pornim spre autogara care ne va duce în Orașul Regal. La ora 11,58 șoferul pornește motorul. La ora 13,56 suntem deja în Orașul Regal.

Lăsăm bagajele acasă și mergem să facem aprovizionarea, căci Carmen și-a propus să umple iar frigiderul și congelatorul cu mâncare și să spele întreaga "costumație tip Camino".

La ora 22,16 Carmen finalizează întreaga listă de activități pe care și le-a propus și ne culcăm.

Așa se încheie cel de al 10-lea Camino pentru mine și al 9-lea Camino pentru Carmen.

Totul a fost superb, inclusiv surpriza lui Rucsi și a lui Bogdan, surpriză pentru care le mulțumesc din suflet.

Epilog

Și iată că a luat sfârșit și cel de al 10-lea Camino parcurs în viața mea. La cei 80 de ani am fost norocos că am descoperit "drogul" intitulat Camino. Da, Camino e un adevărat drog, dar asta în sensul bun al noțiunii.

Am spus-o și o repet, Camino e cel mai frumos cadou pe care și-l poate face cineva lui însuși. Camino e calea de a redeveni ceea ce am fost mereu, dar în cele mai multe cazuri am uitat. Camino e calea sigură de a te redescoperi, e calea sigură de a redeveni ceea ce ești tu cu adevărat.

Poate unii vor spune că e dificil să mergi pe jos, e greu să faci față diferitelor forme de relief, poate că unii au dreptate, dar aceștia uită, de cele mai multe ori, că există un "spirit al pelerinului" care este lângă tine și te ajută atunci când îți este greu.

Pe Camino merg 4 categorii de oameni: unii pentru care Camino e ceva cool sau trendy, alții care sunt habotnici religioși, alții pentru care Camino e un concediu ieftin și în final, cei care merg pe Camino ca să se regăsească pe ei însăși, sunt cei care merg pe Camino să se reconcilieze cu propria lor existență. Ei bine, "spiritul pelerinului" doar pe aceștia din urmă îi sprijină.

Am avut situații când pe la jumătatea unui urcuș groaznic, am simțit că nu mai am putere să mai fac un pas, și deodată, am simțit că ceva mă împinge de la spate și în scurt timp m-am trezit în vârf. Pe Camino nu trebuie să îți fie teamă de nimic, asta dacă mergi pe Camino ca pelerin, nu ca turist.

Așa că sfatul meu este să încercați măcar o dată să vă identificați cu Camino, și nu veți regreta.

Buen Camino

Camino Portughez de combinat v01 - final

Ziua	Data	De la	La	Adăpost	Preț (€)	km	Rezervat	Plătuit
1	4 august 2026	București (16,15)	Porto (18,35)	avion	415,00	-		
4	4 august 2026	Porto	Porto	Residencial Porto Novo	50,00	12,90		
5	5 august 2026	Porto	Leca da Palmeira	TRYP by Wyndham Porto Expo Hotel	125,00	25,50		
6	6 august 2026	Leca da Palmeira	Labruge	Casa de Praia Guest House	97,00	29,80		
7	7 august 2026	Labruge	Povoa de Varzim	Siglas & Runas II	63,00	27,70		
8	8 august 2026	Povoa de Varzim	Apulia	Apulia Praia Hotel	127,00	18,20		
9	9 august 2026	Apulia	Esposende	Hostel Eleven	118,00	17,80		
11	10 august 2026	Esposende	Viana do Castelo	Pensao O Laranjeira	65,00	33,70		
12	11 august 2026	Viana do Castelo	Vila Praia de Ancora	Abrigo do Portinho	71,00	28,70		
13	12 august 2026	Vila Praia de Ancora	Valenca	Residencial Portas do Sol	66,00	54,00		
	13 august 2026	Valenca	Tui	Ideas Peregrinas	64,00	9,00		
14	14 august 2026	Tui	Porrino	Alojamientos Central	89,00	28,00		
15	15 august 2026	Porrino	Redondela	Apartamento San Simón	75,00	29,00		
16	16 august 2026	Redondela	Pontevedra	Hostel Charino	100,00	28,00		
17	17 august 2026	Pontevedra	Caldas de Reis	Hotel O Cruzeiro	90,00	29,00		
18	18 august 2026	Caldas de Reis	Padron	Hotel Corona de Padrón	107,00	28,40		
19	19 august 2026	Padron	O Milladoiro	El Marquesado de Santiago en Milladoiro	120,00	29,80		
20	20 august 2026	O Milladoiro	Santiago de Compostela	Hostal Costa Azul (tlf. +34 602 451 906)	80,00	23,40		
22	21 august 2026	Santiago de Compostela (14,20)	Mallorca (15,25)	avion	677,00			
23	21 august 2026	Mallorca(18,15)	București (23,15)	avion				
Total					2599,00	452,90		

Adrese albugue

Data	Localitatea	Albugue	Adresa	Tlf.
4 august 2022	Porto	Residencial Porto Novo - Alojamento Local	Rua Alexandre Herculano, 185, União de Freguesias do Centro, 4000-450 Porto	+35 122 2055739
5 august 2022	Leca da Palmeira	TRYP by Wyndham Porto Expo Hotel	Rotunda Da Exponor, 4450-801 Leça da Palmeira	+351 919 106 114
6 august 2022	Labruge	Casa de Praia Guest House	Avenida da Liberdade n. 439 labruge, Labruge, 4485-301	+351 910 894 591
7 august 2022	Povoa de Varzim	Siglas & Runas II	Avenida Mouzinho de Albuquerque 72, 4490-409 Póvoa de Varzim	+351 964 638 714
8 august 2022	Apulia	Apulia Praia Hotel	Avenida da Praia, 45, 4740-033 Esposende, Portugal	+351 253 989 290
9 august 2022	Esposende	Hostel Eleven	Rua Narciso Ferreira, 57, Esposende	+351 962 651 485
10 august 2022	Viana do Castelo	Pensao O Laranjeira	Rua Manuel Espregueira, 24, 4900-318 Viana do Castelo	+351 964990730
11 august 2022	Vila Praia de Ancora	Abrigo do Portinho	Rua Pescadores 22, 4910-502 Vila Praia de Ancora	+351 939 236 669
12 august 2022	Valenca	Residencial Portas do Sol	Rua Conselheiro Lopes da Silva 51, 4930-702 Valença	+351 251 837 134
13 august 2022	Tui	Ideas Peregrinas	Rua Porta da Pia 1, 36700 Tui	+34 986 07 63 30
14 august 2022	Porrino	Alojamientos Central	2 Avenida Buenos Aires, 36400 Porriño	+34619020210
15 august 2022	Redondela	Apartamento San Simón	Avenida Mendiño 80 1D, 36693 Redondela	+34675422532
16 august 2022	Pontevedra	Hostel Charino	Rua Paio Gómez Charino 19, 36002 Pontevedra	+34615641432
17 august 2022	Caldas de Reis	Hotel O Cruzeiro	40 Rua Xoan Fuentes Echevarria, 36650 Caldas de Reis	+34 986 54 01 65
18 august 2022	Padron	Hotel Corona de Padrón	Rua Castela 23, 15900 Padrón	+34 986 55 75 75
19 august 2022	O Milladoiro	El Marquesado de Santiago en Milladoiro	Rua Seidon 1 1ºG, 15895 Milladoiro	+34 670 64 24 58
20 august 2022	Santiago de Compostela	Hostal Costa Azul	Rua das Galeras 18, 15705 Santiago de Compostela	+34 602 45 19 06

Correos 2026

Data	From		To	
13 august 2026	Valenca	Residencial Portas do Sol	Tui	Ideas Peregrinas
14 august 2026	Tui	Ideas Peregrinas	Porrino	Alojamientos Central
15 august 2026	Porrino	Alojamientos Central	Redondela	Apartamento San Simón
16 august 2026	Redondela	Apartamento San Simón	Pontevedra	Hostel Charino
17 august 2026	Pontevedra	Hostel Charino	Caldas de Reis	Hotel O Cruceiro
18 august 2026	Caldas de Reis	Hotel O Cruceiro	Padron	Hotel Corona de Padrón
19 august 2026	Padron	Hotel Corona de Padrón	O Milladoiro	El Marquesado de Santiago en Milladoiro
20 august 2026	O Milladoiro	El Marquesado de Santiago en Milladoiro	Santiago de Compostela	Hostal Costa Azul

Mochilando em Portugal - Transport rucsaci în Portugalia

Data	From		To	
5 august 2026	Porto	Residencial Porto Novo	Leca da Palmeira	TRYP by Wyndham Porto Expo Hotel
6 august 2026	Leca da Palmeira	TRYP by Wyndham Porto Expo Hotel	Labruge	Casa de Praia Guest House
7 august 2026	Labruge	Casa de Praia Guest House	Povoa de Varzim	Siglas & Runas II
8 august 2026	Povoa de Varzim	Siglas & Runas II	Apulia	Apulia Praia Hotel
9 august 2026	Apulia	Apulia Praia Hotel	Esposende	Hostel Eleven
10 august 2026	Esposende	Hostel Eleven	Viana do Castelo	Pensao O Laranjeira
11 august 2026	Viana do Castelo	Pensao O Laranjeira	Vila Praia de Âncora	Abrigo do Portinho